BEHEERSPLAN ONROEREND ERFGOED

Heetveldemolen

Munkbaan 1

1570 Tollembeek – Galmaarden

Beheersplan opgemaakt door **Hubert De Weerdt, Donkerstraat 13, 9660 Everbeek**

Opdrachtgever **Monique Van Ongevalle**

INHOUDSTAFEL

1. Identificatie…… pg 3

2. Historische nota……...…….. pg 10

3. Inventarisatie huidige toestand ……. pg 33

4. Erfgoedwaarden …….……..……...…….. pg 66

5. Beheersvisie en doelstellingen…….…….……. pg 71

6. Maatregelen……..…….. pg 85

7. Opvolging en evaluatie…….…….……. pg 117

8. Extra toevoegingen……..…… pg 118

Bijlage 1: Lijst van ontsluitingswerken voor open erfgoed …… pg 119

Bijlage 2: Lijst van werken aan bomen en struiken
waarvoor een toelating nodig is ……. pg 120

Bijlage 3: Motivatie tot erkenning open erfgoed……...…….. pg 121

Bijlage 4: Verslag van Inter……. pg 146

1. IDENTIFICATIE

1.1. Aanleiding en doel

Sedert 2010 hebben we de zorg voor de Heetveldemolen overgenomen. Wie zijn we? We zijn Monique Van Ongevalle en Hubert De Weerdt. De laatste actieve beroepsmolenaar, Richard Van Ongevalle, heeft toen de molen, het molenhuis en alles wat ermee samenhangt, overgedragen aan zijn oudste dochter. Zo is Monique Van Ongevalle naakte eigenaar van de molensite, Richard blijft vruchtgebruiker. Hubert De Weerdt is de echtgenoot van Monique, opsteller van dit dossier en de nieuwe molenaar.

Het in stand houden van de molen is geen éénmanszaak. Om de molen levend te houden, hebben we een VZW opgericht. Deze organisatievorm hebben we opgezet met een aantal mensen die vanuit verschillende oogpunten samen met ons denken en werken om mee vorm te geven aan ons initiatief. De Heetveldemolen VZW heeft als voornaamste doel het patrimonium letterlijk draaiend te houden.

Om dat eerste doel te realiseren zijn er reeds een aantal noodzakelijke herstellingswerken uitgevoerd en staan er nog een aantal werken op stapel. Die werken hebben tot doel het verder functioneren van de molen te garanderen. Het initiatief daartoe werd reeds genomen vóór het uitwerken van dit beheersplan. We nemen die ook op in de werklijst onder hoofdstuk 6, met de vermelding “uitgevoerde werken”.

Naast een aantal werken in functie van het maalvaardig houden van de molen, komen we onvermijdelijk bij werkzaamheden terecht, die voortvloeien uit de maatschappelijke context van het molengebeuren . Vroeger was de molenaar een schakel tussen de landbouwer en/of de bakker. Nu is die economische schakel bijna verwaarloosbaar. De erfgoedwaarde, het educatieve, het ecologische, het sociaal-culturele aspect van de molen zijn belangrijker geworden. Die waarden hebben we proberen te vatten in de doelstellingen van de VZW. Die doelstellingen geven ook de richting aan die we met de molen willen uitgaan.

Het beheersplan vatten we op als een concretisering van die doelstellingen. Voor de beheerders en de samenwerkende diensten proberen we aan de hand van het beheersplan een doelgericht werkschema in tijd en ruimte samen te stellen.

We merken nu reeds, na vier jaar activiteiten, dat planmatig werken een noodzaak blijkt.

Tot nu toe gingen we in op de eerste noden die zich aandienden: het waterrad vernieuwen, de vloer in de molen egaliseren, nieuwe ramen steken. Door de samenwerking met vrienden vrijwilligers komen nu andere prioriteiten naar voor. Andere prioriteiten dan de projecten die we voor twee jaar op het eerste plan hadden gezet.

Vanuit die ervaring is een doordacht en getoetst plan, met ingebouwde flexibiliteit, een noodzaak en een nuttig werkinstrument.

We gaan dan ook ons plan voorleggen aan een aantal mensen waarmee we wensen samen te werken met de vraag om vanuit hun invalshoek mee te werken aan de uitbouw van dit opzet en de realisatie ervan. Hierbij vernoem ik graag:
- Erfgoedcel Pajottenland & Zennevallei
- Erfgoed Galmaarden en HERinNEringen, de erfgoedvereniging van Herne
- Regionaal Landschap Pajottenland & Zennevallei
- VMM
- Leaderproject Pajottenland +

Via dit planmatig werk rekenen we ook op een bredere inbreng van de overheid bij de realisatie ervan.

We kunnen het niet onder stoelen of banken steken dat de instandhouding van een historische molensite een financieel prijskaartje heeft, dat onze privémiddelen ver overstijgt. Met veel vrijwilligerswerk en privémiddelen en met de steun van de overheid en Pajottenland + kunnen we een aantal zaken realiseren om dit erfgoed met een blijvende waarde voor het publiek te ontsluiten en aan het nageslacht door te geven.

1.2. Identificatie en afbakening van het beheersplan

1.2.1. Identificatie en afbakening van het beheersplan

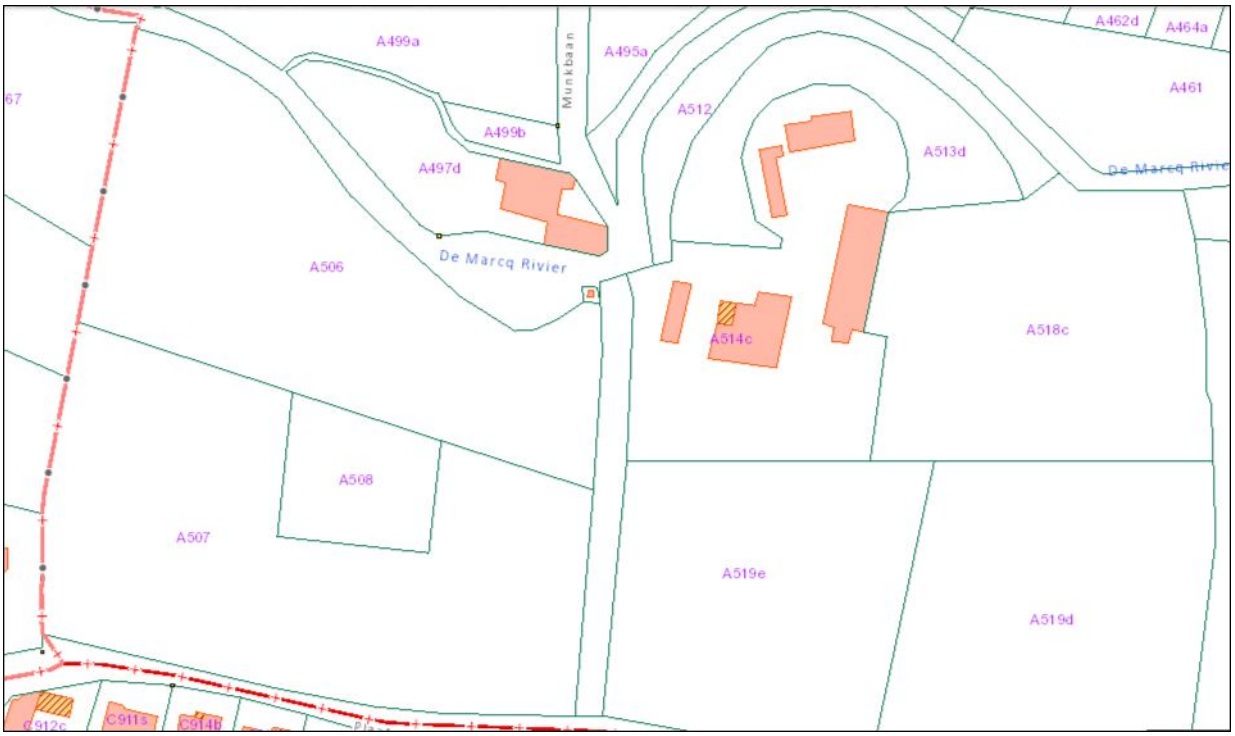
Het beheersplan wordt opgesteld voor het "opzichzelfstaand geheel" dat bestaat uit de Heetveldemolen en bijgebouwen, de rivier de Mark, de Heetveldemeersbeek, de gronden horende bij de molensite en het weiland aan de overkant van de molen (eigendom Clairy Meyfroots). We gaan ook graag in op de vraag om ook de zorg voor de rivier en de oever in ons plan op te nemen. De rivier is een soms eigenzinnige partner in ons project. De kracht van het water is voor de molen een zegen en een zorg. Met VMM en Regionaal Landschap Pajottenland & Zennevallei als partner willen we daar werk van maken. Ook de weide en de weg ten zuiden van de molen nemen we in dit plan op omwille van de landschappelijke waarde voor de molensite.

Adres : GALMAARDEN (Tollembeek): Munkbaan 1 en 2: de Heetveldesite

Kadastergegevens: Galmaarden 3de afdeling Sectie A perceelnummers 496, 497d, 498 en 499b. De weide met kadasternummers A 506, A 507 en A508.

Afbakening van het beheersplan in rode stippelijn

Kadaster

1.2.2. Juridische toestand

Gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse: landschappelijk waardevol agrarisch gebied.

Ankerplaats 79: Markvallei tussen Galmaarden en Herne.

Beschermd als monument bij ministerieel besluit van 08 juni 2009, wegens de historische en industrieel-archeologische waarde

Afbakening bescherming als monument

Op deze figuur zien we duidelijk de perimeter van onderhavig beheersplan

1.2.3. Eigenaarstoestand onroerend erfgoed

Eigenaar molen en bijhorende gronden : Monique Van Ongevalle

Eigenaar weilanden met kadasternummers A 506, A 507 en A508: eigendom Clairy Meyfroots

Gebruiker molen en bijhorende gronden : Heetveldemolen vzw

Fig. 2 – Eigendom die hoort bij de molen

1.2.4. Foto’s in context

2. HISTORISCHE NOTA

De Heetveldemolen maakt deel uit van de Heetveldesite.

De naam Heetveldemolen - soms ook zonder H gespeld: Eetvelde – is gebaseerd op de familienaam van den Heetvelde, een invloedrijke Brabantse familie die door huwelijk in 1440 in het bezit kwam van het kasteel (cour du moulin) en de molen.
In de omgeving spreekt men ook over de molen van Munck, de weg langs de molen is ook de Munkbaan. De Munck was eigenaar van de molen vanaf 1855, een voorvader van de moeder van Monique Van Ongevalle.

De molen vormde tot 1855 een geheel met de boerderij aan de overkant van de Mark. Van een boerderij was toen geen sprake, het ging om een kasteel.

Het voormalig kasteel is een van de schaars bewaarde voorbeelden van een wellicht tot de 12de – 13de eeuw opklimmende castrale motte in het grensgebied Brabant – Henegouwen – Vlaanderen, waarvan de oudste vermelding dateert van 1472. Het kasteel wordt in 1472 voor het eerst vermeld in het oorkondenregister van het leenhof van Henegouwen: " Josse de le Heetvelde tient ung fief contenant VI bonniers de terre ou environ parmy maison, entrepresure, moulin, prez, rivière, gisant à Thollembecq et poet valoir chacun an environ LXX livres". Vrij vertaald omvatte dit achterleen van het Land van Edingen ongeveer zes bunder (omgerekend 3ha96a4ca) land waaronder huis, brouwerij, watermolen, hooiland en rivier.

Als kleinzoon van Walter, burgemeester van Brussel in 1422, behoorde Joost van den Heetvelde - volgens sommige bronnen was hij de bouwer van het kasteel - tot een tak van de familie van den Heetvelde die zich naar verluidt in de 15de eeuw in de streek van Edingen had gevestigd. Vanaf de 14 de eeuw bekleedden de van den Heetveldes, die over uitgestrekte bezittingen beschikten, belangrijke functies in de Brusselse stadsmagistratuur. De Tollembeekse tak was gedurende gans het ancien régime tevens erfmeier van Galmaarden. De precieze oorsprong van de kasteelsite is niet gekend. Sommige auteurs zoals Roobaert lijken te suggereren dat de sinds 1440 vermelde watermolen (cour du moulin), die omstreeks die tijd via huwelijk in het bezit kwam van Wouter van den Heetvelde, aanleiding vormde tot de oprichting van het Heetveldekasteel.

Verbesselt daarentegen situeert het ontstaan in de 12de_13de eeuw als één van de vele castrale mottes in het grensgebied Henegouwen- Vlaanderen- Brabant. Heetvelde, dat juridisch tot het Land van Edingen behoorde, lag bovendien op de grens met het Land van Flobecq en Lessen waaronder het naburige Galmaarden ressorteerde. Volgens de auteur pleiten twee belangrijke factoren voor deze origine: enerzijds de inplanting te midden van een breed beemdengebied gevormd door de Mark en haar twee zijtakken, Beverbeek (W) en Heetveldebeek (0), waardoor de loop van de Mark wordt beheerst; anderzijds de ligging aan een verbindingsweg tussen de twee belangrijke hoofdwegen, Plaatsstraat en Hollestraat, waardoor ook het wegennet kon worden gecontroleerd.

In haar eindverhandeling over de castrale mottes in Vlaams-Brabant catalogeert Britt Claes Tollembeek onder de sites die "vermoedelijk" in oorsprong teruggaan op een castrale motte. Zowel de ronde gracht rond het kasteel als de ligging in een grensgebied zouden in die richting wijzen.

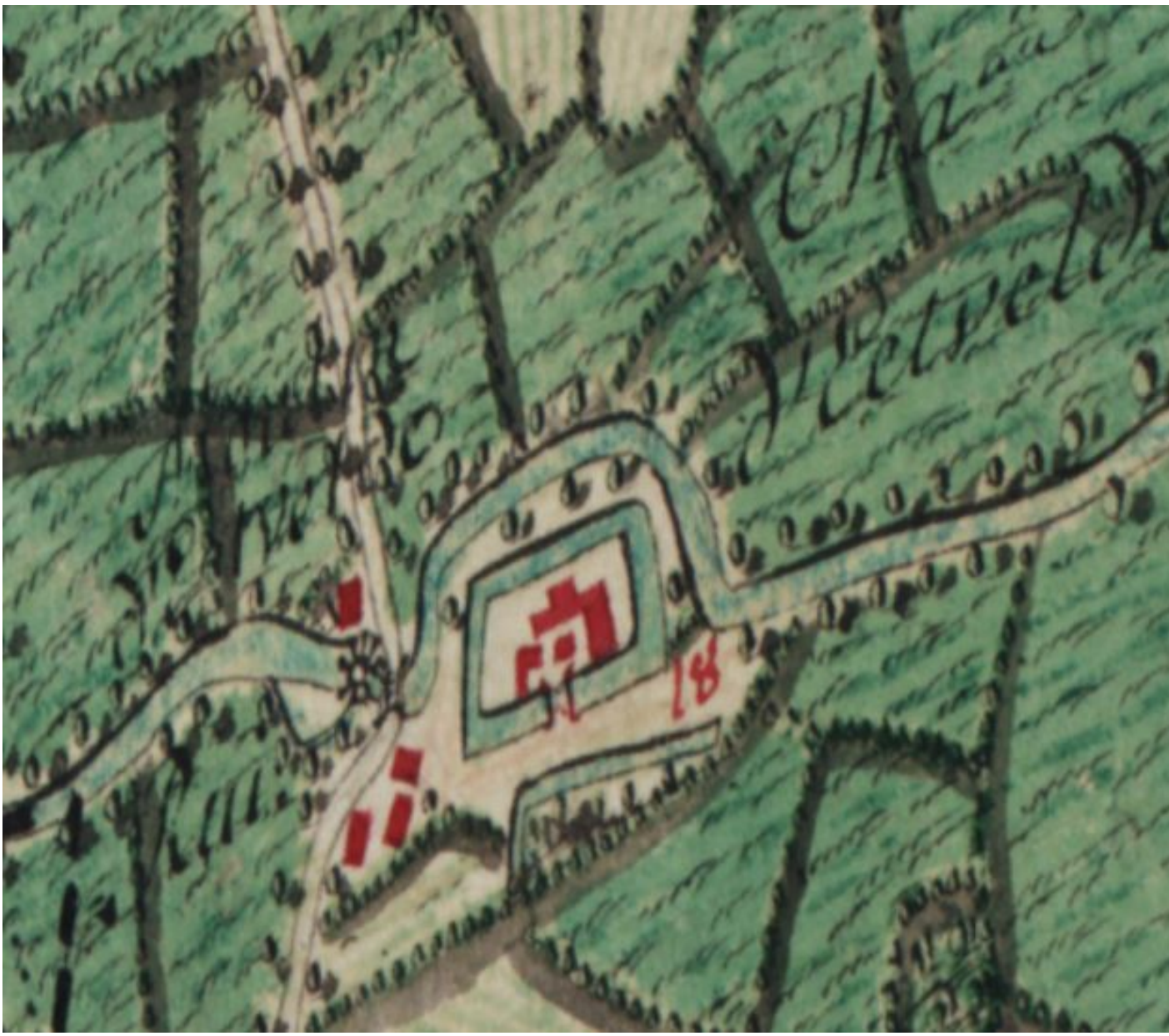
Na de van Heetvelde kwamen kasteel en watermolen door huwelijk achtereenvolgens in het bezit van de families van Etten (1575), Pennant (1627), Dupont (ca. 1650), Herpigny (1792) en Nechelput (1837). Paulus Nechelput, tevens burgemeester van Tollembeek en enige niet adellijke eigenaar in de reeks, schonk het kasteel na zijn overlijden in 1854 aan zijn nicht Catharina Seghers die nadien J.B. Herring, ontvanger te Galmaarden, huwde. Na haar dood in 1865 kwam het kasteel bij openbare verkoop in het bezit van "paardemeester" Bénédicte Dero. Alhoewel aan het kasteel steeds landbouwactiviteiten waren verbonden werd door Dero voortaan de klemtoon gelegd op de brouwfunctie. Hiertoe liet hij de site volledig renoveren met als belangrijkste ingreep de bouw van de grote bedrijfsvleugel, rechts van de woning. Onder de benaming "Brasserie Eetveld" produceerde hij volgens de briefhoofden Lambic, Faro en Uitzet, een minder sterk bier. Als specialiteit gold het "bière pále" met heldere kleur en bittere smaak. In 1869 bedroeg de jaarlijkse productie 956 hl; in 1900 was de omzet reeds 2,5 maal zo groot. Er werd geleverd aan particulieren en caféhouders in Tollembeek, Galmaarden, Vollezele, Edingen, Moerkerke en Geraardsbergen. Na het overlijden van Dero in 1902 werd de brouwerij door de kinderen verdergezet. Begin jaren 1960 werd het bedrijf gesloten. Sindsdien bezit het kasteel nog uitsluitend een landbouwfunctie.

Met het overlijden van Paulus Nechelput in 1854 werden kasteel en watermolen in twee eigendommen opgesplitst. In 1829 werd deze "graanwatermolen en mautmolen" nog uitgebaat door een familielid, Karel Nechelput, tevens molenaar op de inmiddels verdwenen Heetveldewindmolen. Hij werd opgevolgd door de familie Demunck die er in 1902 een stoommachine installeerde. Sinds geruime tijd is de molen in het bezit van de familie Clerebaut en werd hij tot voor kort uitgebaat door Richard Van Ongevalle, de laatste beroepsmolenaar. Zijn dochter en schoonzoon volgen in zijn voetsporen.

Een figuratieve voorstelling in het kaartboek van de kartuizers te Heme (1773) en de Ferrariskaart (ca. 1775) geven een min of meer gelijkaardig beeld van een omvangrijk complex, gelegen ter hoogte van een bocht van de Mark, te midden van moerassige weiden en akkerland en bereikbaar via een door bomen geflankeerde, rechte toegangsweg, de huidige Munkbaan.

Afbeelding uit kaartenboek van het Kartuizerklooster in Herne (1773)

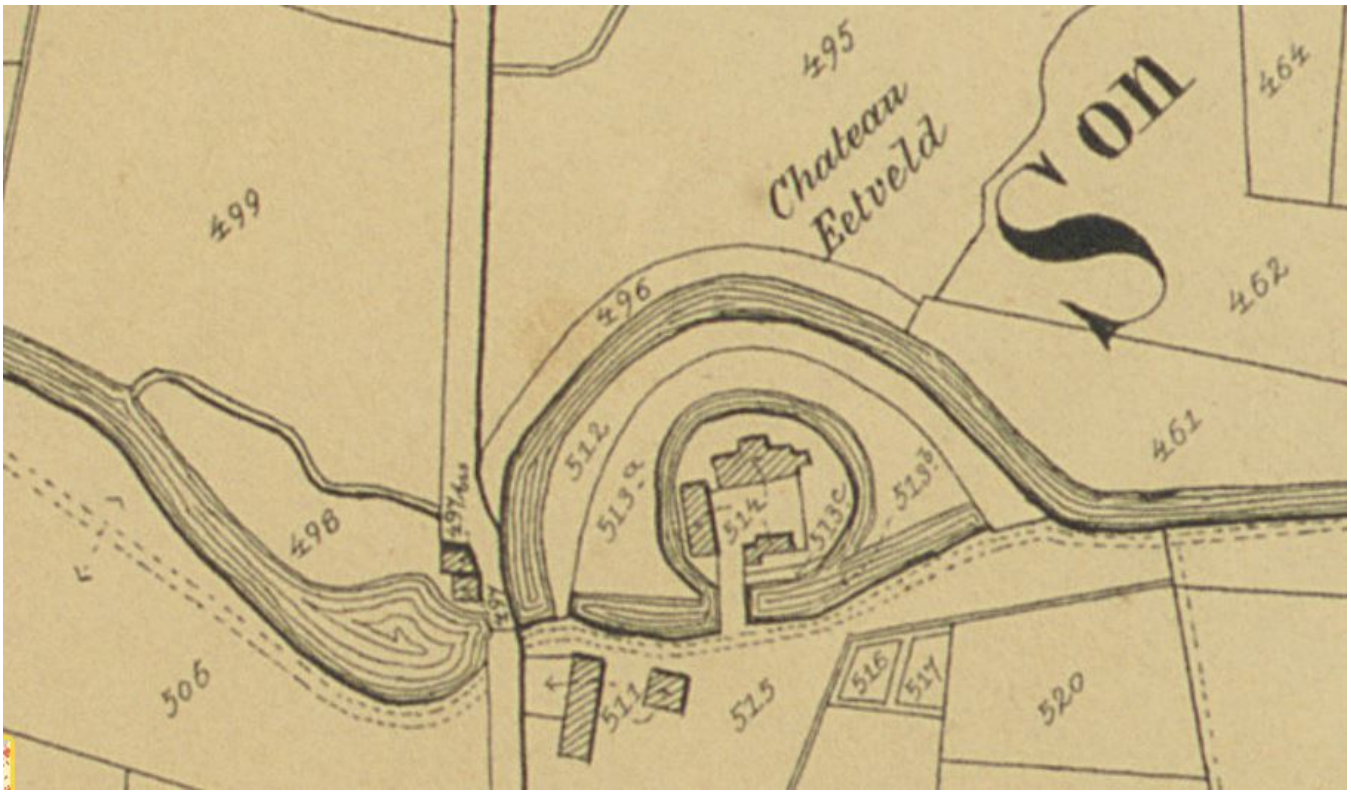
Detail uit de Ferrariskaart (1775)

Het omgrachte wooneiland met brug aan zuidzijde wordt gedomineerd door een centraal ingeplant, vierkant torenvolume met traptoren - donjon of hoektoren? - waarop tweelaagse woonvleugels aansluiten. Voorliggend, ter hoogte van de brug een L- vormige waterpartij. Iets verderop, in zuidwestelijke richting drie kleinere, vrijstaande dienstgebouwen van het neerhof. Meer westwaarts tenslotte, op de rechteroever van de Mark en duidelijk herkenbaar, de watermolen. Aan de hand van de kadastrale mutatieschetsen en bijhorende leggers kan bij benadering de verdere evolutie worden geschetst van het kasteel en omgeving op de linkeroever, tot de dag van vandaag. In deze context gaan we daar niet dieper op in.

De molensite op de rechteroever kende een eigen evolutie. Volgens het kadasterarchief kwam de huidige configuratie van watermolen (1949), naastliggend woonhuis (1910) en schuur (1919) met aanbouwen tot stand door opeenvolgende verbouwingen en uitbreidingen in de loop van de laatste helft van de 19de eeuw.en de eerste helft van 20ste eeuw.

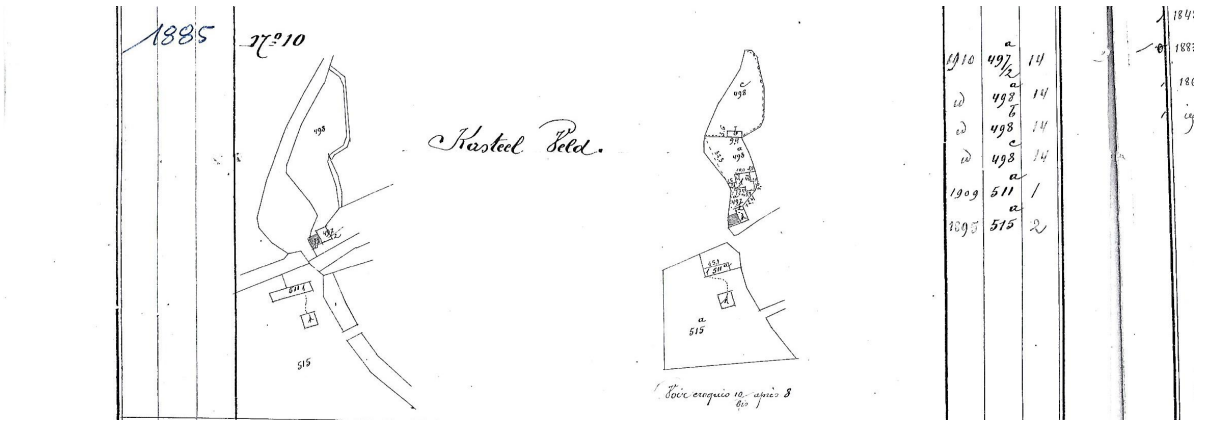
We maken een tijdslijn van verbouwingen op basis van de mutatieschetsen uit het kadasterarchief.

We starten met een afbeelding van de toestand in 1860, een detail uit de Popp-kaart.

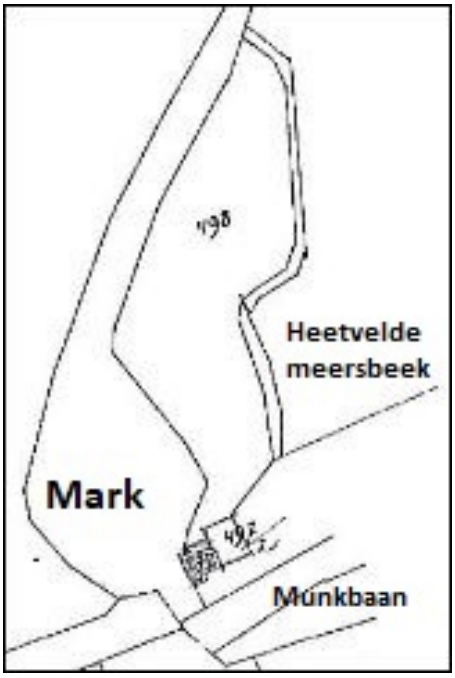

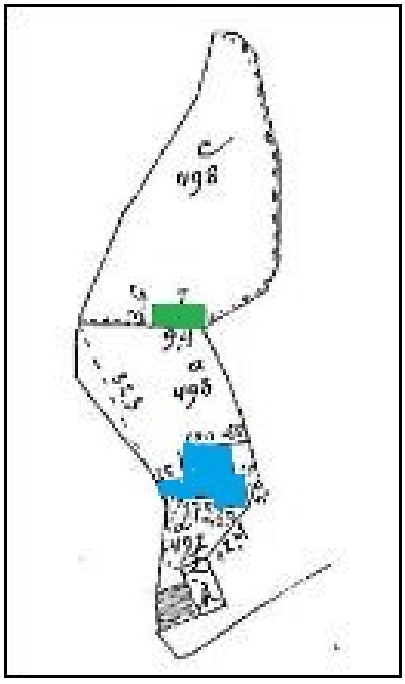
Van de molensite bestaat op dat moment alleen maar de molen (kadasternr. 497) met het toenmalig woonhuis (kadasternr. 497 bis). Deze gebouwen werden door Carolus De Munck aangekocht in 1855.
Van het huidige woonhuis was toen nog geen sprake. Het woonhuis was toen gebouwd in een lijn met de molen, langs de weg, de huidige Munkbaan. De ingang van de molen was aan de oostkant, de kant van de weg.

In 1885 werd de schuur toegevoegd aan de molen met het woonhuis. Hierbij de mutatieschets.

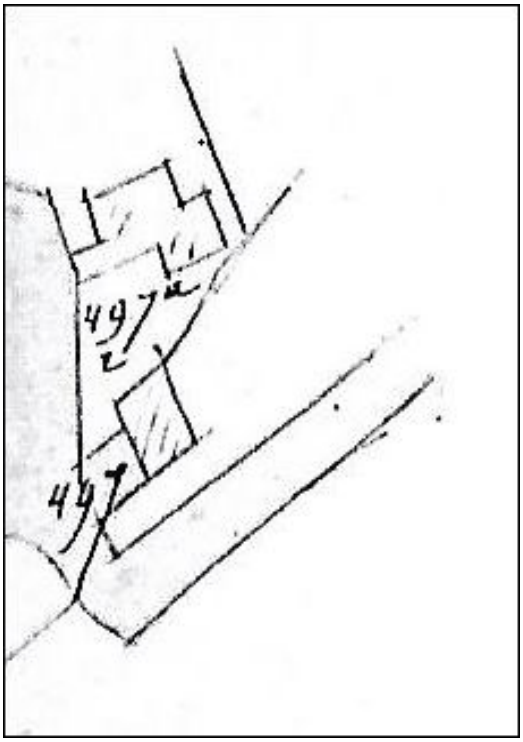

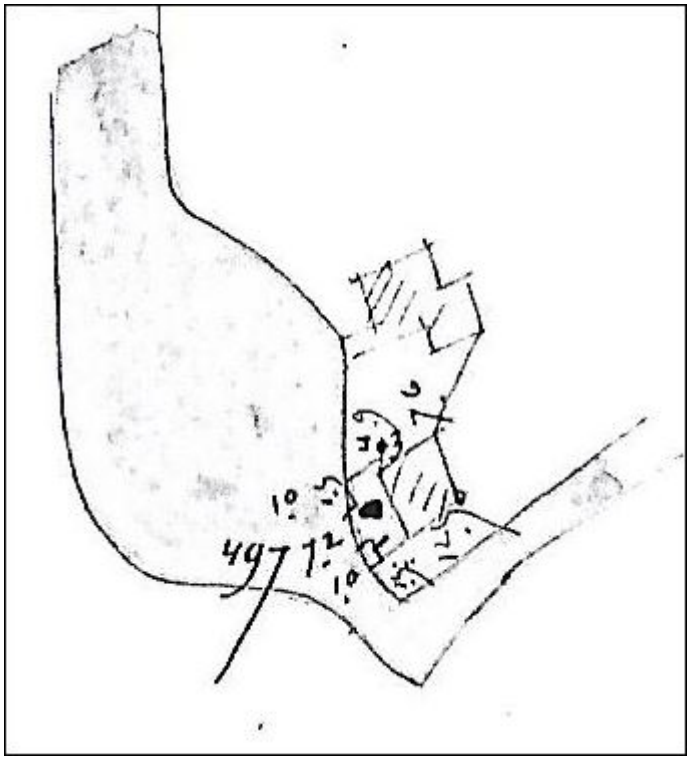
Meer gedetailleerd: het rechterdeel toont de molen en het woonhuis precies zoals we ze terugvinden op de Popp-kaart. Het linkerdeel toont het grondplan van de schuur (blauw ingekleurd) en een nu verdwenen gebouw (groen ingekleurd) meer westelijk gelegen in de ham tussen de Mark en de Heetveldemeersbeek.

In 1904 krijgen we een nieuwe mutatieschets. Ditmaal zien we rechts de toestand zoals we die kenden vanaf 1885. Op de mutatieschets links zien we een aanpassing aan het molengebouw. We weten dank zij een blauwdruk uit 1902 en een aanvraag voor commodo en incommodo dat er toen een stoommachine geplaatst werd in de molen. Daar zal wellicht de oorzaak zijn van deze verbouwing.

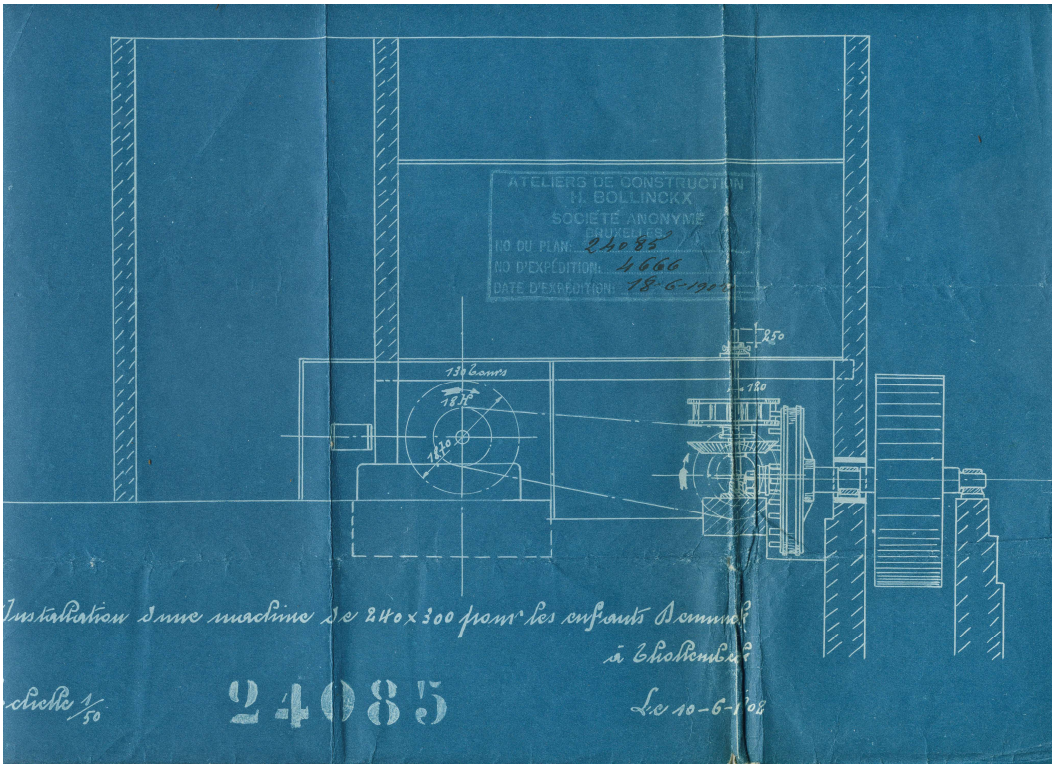
We zien een uitbreiding van de molen tot voorbij het molenhuis. Die uitbouw is nog te zien op de foto met de oude molen, weliswaar genomen na de bouw van het woonhuis in 1910.
De oudste gedeelten van de molen waren wellicht witgekalkt. De bakstenen uitbreiding is te zien tussen het woonhuis en molen zelf. Het waterrad zelf was nog ingebouwd. Wat we uit het kadasterplan niet kunnen opmaken: er is boven het oudste gedeelte een verdiep opgetrokken. Is dat ook gebeurt in 1904 of op een ander moment, dat weten we niet. Anderzijds was een grondige verbouwing aan de molen bij die gelegenheid wel een opportuniteit.
Na een open molendag ontvingen we van een bereidwillige Tollembeekse verzamelaar een aantal documenten die verband houden met de molen.

Vooreerst een foto waarop de oude molen nog afgebeeld staat. De foto kunnen we dateren tussen 1910 en 1946. In 1910 werd het nieuwe molenhuis gebouwd. In 1946 werd de oude molen gesloopt.

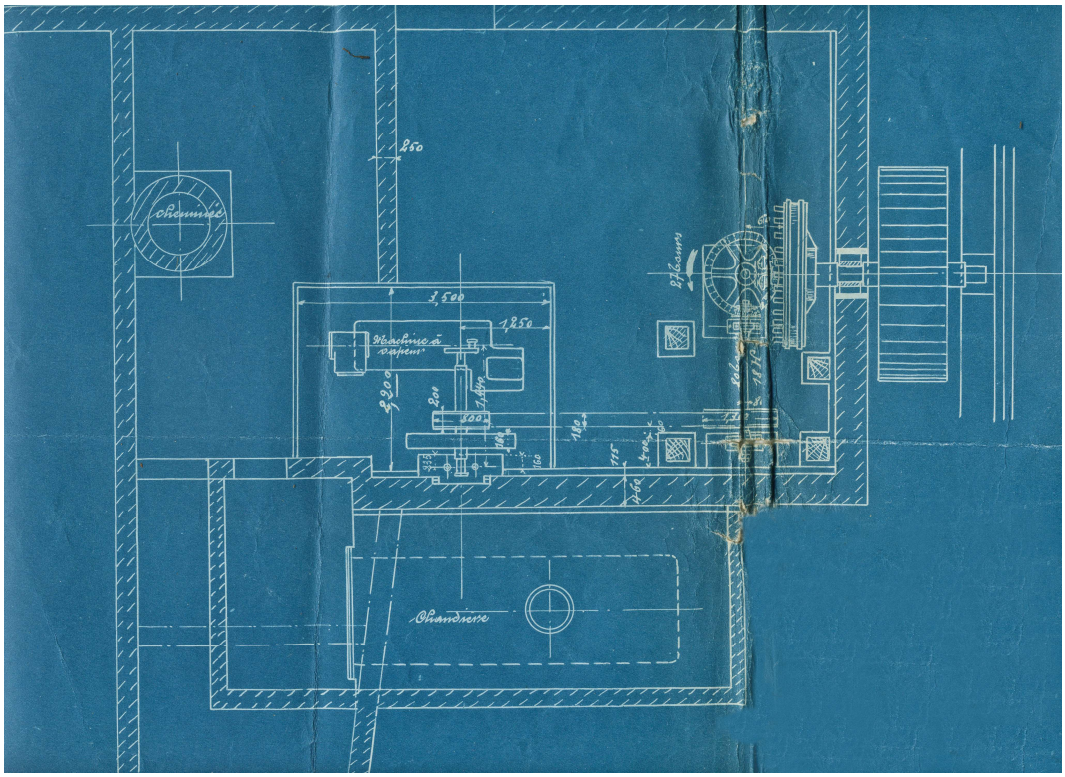

Foto van de oude molen.

In 1902 werd in die oude molen een stoommachine geplaatst door de firma Bullinckx uit Huizingen. We kregen twee delen van de blauwdruk die horen bij de bouwaanvraag voor de stoommachine.

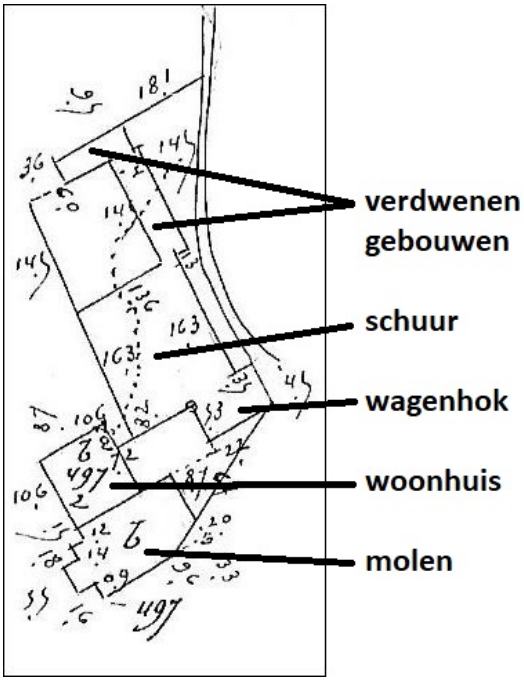

Een zijaanzicht van het aandrijfmechanisme.

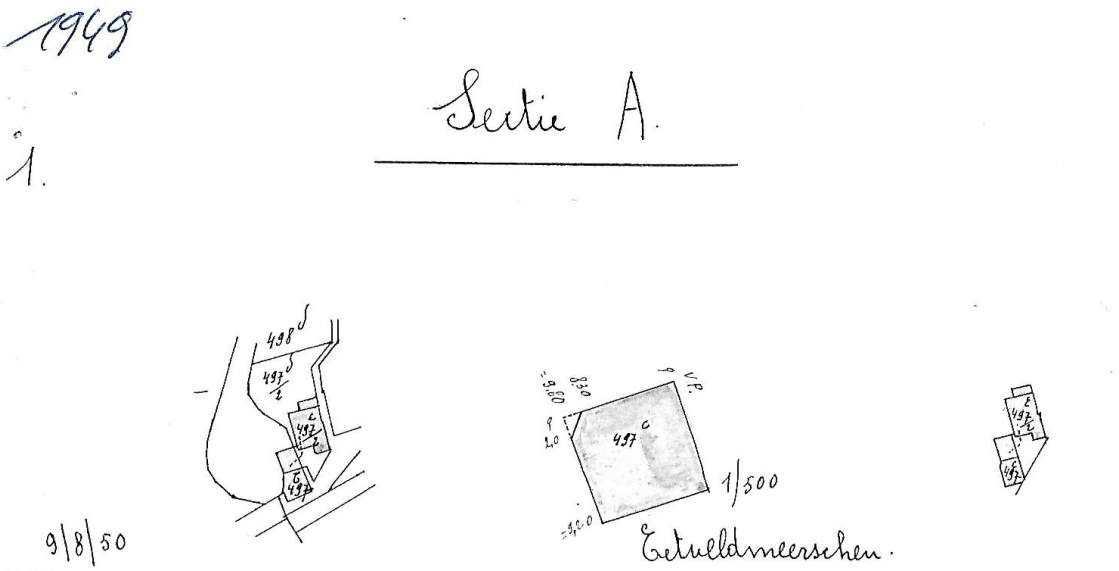

Een bovenaanzicht van de installatie van de stoommachine

Terug naar de kadasterplannen. Wat krijgen we te zien na de bouw van het woonhuis in 1910 ? Een detail van het mutatieplan met nog steeds de oude molen.

Op onze tijdslijn voor de wijzigingen aan de molensite belanden we nu in de periode na WO2.
In 1946 werd de oude molen gesloopt. De huidige molen werd vervolgens opgetrokken. Het gebouw ziet er uit zoals veel naoorlogse industriële gebouwen. Betonnen balken boven en betonnen dorpels onder de ramen. Binnenin werd een cilindermolen geplaatst, een eerste industriële maalmachine. In functie daarvan werd de dragende structuur van het gebouw verstevigd met betonnen draagbalken op de eerste verdieping.
De voorgevel van de nieuwe molen loopt in een lijn met de voorgevel van het woonhuis.
De nieuwe ingang bevindt zich nu aan de noordzijde aan de kant van de koer, niet meer aan de straatkant. Waar zich de vorige uitbouw van de molen bevond, vindt men nu een afgeschuine zijde. De gebouwen achter de schuur zijn verdwenen. Het geheel benadert nu meer en meer de huidige toestand.

In de jaren na 1970 brandden oude stallingen tussen de schuur en het woonhuis af. Er werd een loods in de plaats gebouwd.

Rond 1980 werd er een nieuwe automatische stuwklep geplaatst op de Mark. Er werden stabiliteitsproblemen opgemerkt aan het woonhuis. Scheuren tussen molen en woonhuis, een scheur in het woonhuis zelf. Om dat probleem op te lossen, werden stalen weringen rond het woonhuis in de grond geheid. De ruimte tussen de wering en het woonhuis werden met steenpuin en grond aangevuld. Vroeger stond het woonhuis in het water en was de kompel (de waterpartij stroomafwaarts van de stuw) veel groter.

Hierbij een afbeelding van de huidige toestand.

Intussen blijft de sinds 1440 vermelde watermolen tot op heden ononderbroken in werking en dit als enige van de acht watermolens op de Mark.

Federale Overheidsdienst FINANCIEN

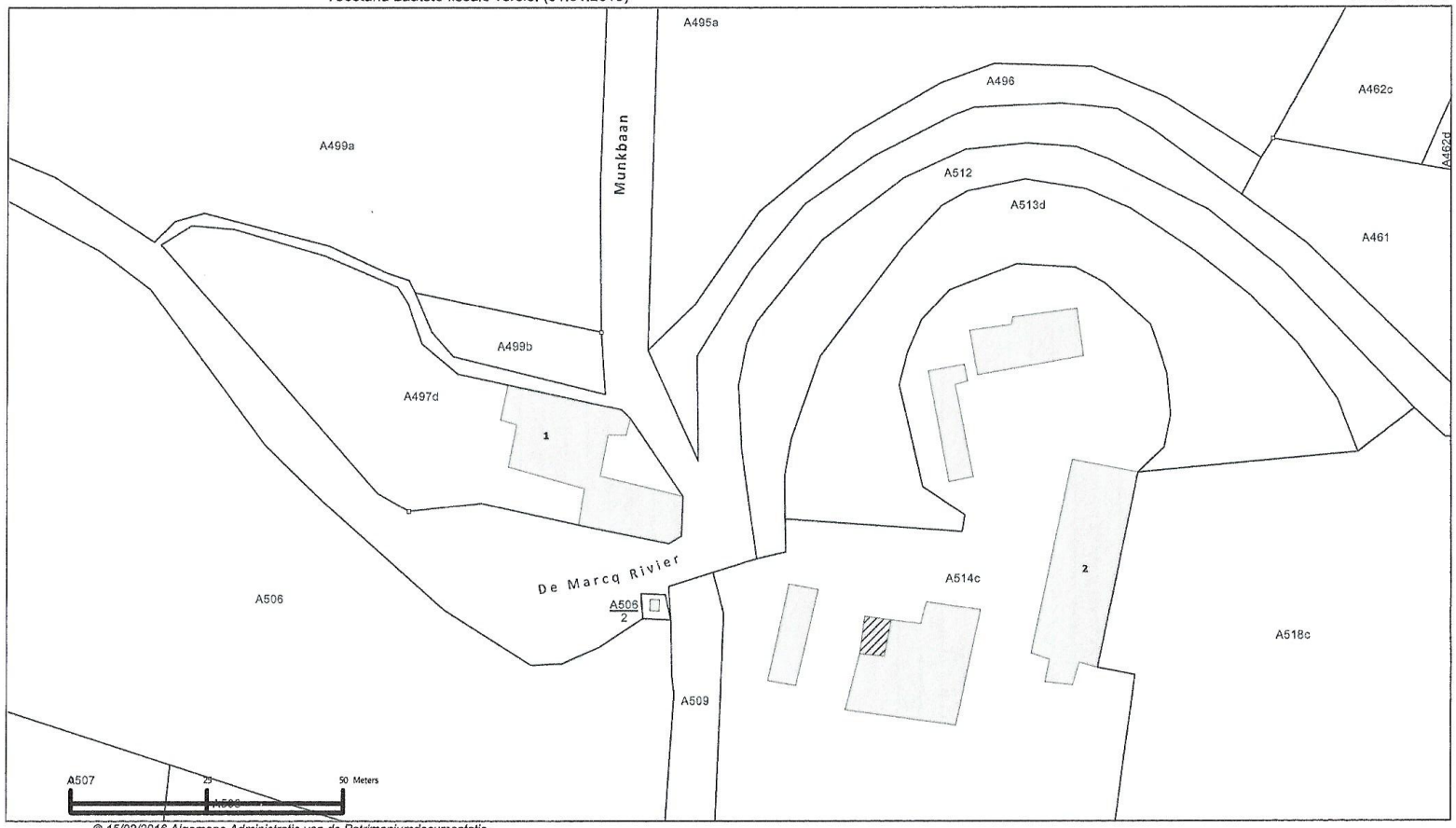
Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie

Heetveldemolen

Gecentreerd op:GALMAARDEN 3 AFD/TOLLEMBEEK/

Toestand Laatste fiscale versie. (01.01.2015)

Schaal: 1/1000

© 15/02/2016 Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie.

N

.be

Bibliografie

- Figuratieve kaart in het "Caert-Boeck en Register van alle gronden van erfven, die syn toebehoorende het Chartroosen Clooster van onse Lieve Vrouwe Capelle binnen Herne, ca. 1773 (copie Y. Decoster naar verdwenen origineel). Nota : Dit kaartenboek bevindt zich in het archief van Edingen.

- Ferrariskaart (ca. 1775)

- Poppkaart (ca. 1860)

BRUSSEL, *Archief van het kadaster:* kadastrale legger Tollembeek, art. 1416, 1632,3201 en 3483. Mutatieschetsen Tollembeek, 1857, nr. 4; 1885, nr. 10; 1872, nr. 8; 1984, nr. 2; 1909,nr. 1.

BAUWENS 1., *De watermolens van de 'Mark', in Levende Molens,* jg. 7 (1985), nr. 9, p. 69-71. *Bouwen door de eeuwen heen. Inventaris van het cultuurbezit in België. Architectuur/deel 2n Vlaams Brabant Halle-Vilvoorde,* (Gent), (1975), p. 696.

CLAES B., *Castrale moties in Vlaams-Brabant. Inventaris en vergelijking,* onuitgeg. licentiaatsverhandeling Archeologie, R.U.Gent 2001-2002,dl. 3 p. 309 e.v.

DECOSTER Y., *Brasserie Eetveld* in *Bij ons in Tollembeek,* 2001, p. 33-50

ID., *Neringdoeners en handelaars te Tollembeek in de 19de eeuw,* 2, 1989, p. 13.

DE ROECK R., *Tollembeek* in *Brabant,* 11,juli-aug., 1959, p. 20.

DUW AERTS M.A. e.a., *De molens in Brabant,* Brussel, 1961 (Dienst voor Geschiedkundige en Folkloristische Opzoekingen van de Provincie Brabant).

HOLEMANS H., *Kadastergegevens:* 1835-1985. *Brabantse wind- en watermolens.* Deel 3: arrondissement Halle-Vilvoorde (M-Z)", Kinrooi, Studiekring Ons Molenheem, 1992.

PEREMANS M., *Thollembeek. Landkunde, Geschiedenis,* Volkskunde, Brussel, (1926), p. 76-81.
ROOBAERT B., *Historische en toponymische varia betreffende Galmaarden* in *Eigen Schoon en de Brabander,* 1996, p. 183 en 184.

ID., *Een overzicht van de molens van het Oude Land van Edingen en hun oudste vermeldingen,* in *Het oude Land van Edingen en Omliggende,* XXI, 1993, nr. 2, p. 97-133

ID., *Overzicht van de molens van de streek van Edingen met hun oudste vermeldingen* in *Molenecho* XXIV, 1996, nr. 3-4, p. 116-180.

TULLEKENS D., *De Heetvelde-watermolen van Tollembeek maalt nog beroepsmatig,* in *Molenecho's,*JCXll, 1994,nr.2,p. 70-7. .

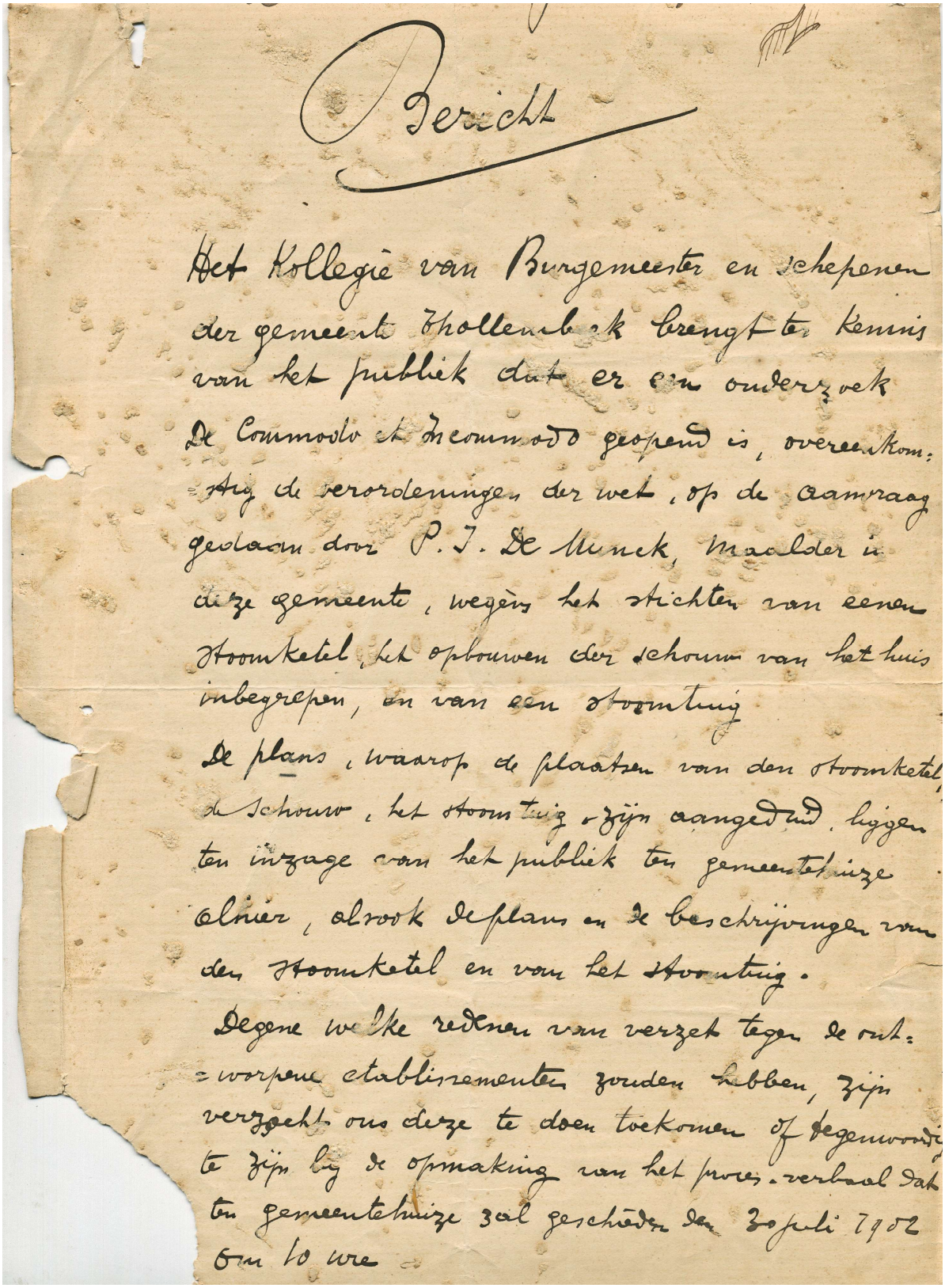
VERBESSELT 1., *Het parochiewezen in Brabant tot het einde van de 13de eeuw. Het Hernegewoud en Vollezele,* dl. 25, Brussel, 1993, p. 179, 187,200-203.

VRANCKEN J., *Pajottenland, een land om lief te hebben,* s.l., 1980, p. 189-190.

vzw Tsap, Watermolens als 'potentiële kleinschalige waterkrachtcentrales' toegepast op de Mark (bijrivier van de Dender) vanaf Edingen, in Molenecho's, XXIV, 1996, nr. 3-4, p. 181-203.

Een foto van de nieuwe molen na 1948, wellicht rond 1954. De persoon op de foto is Richard Van Ongevalle, gehuwd met de molenaarsdochter in 1954.

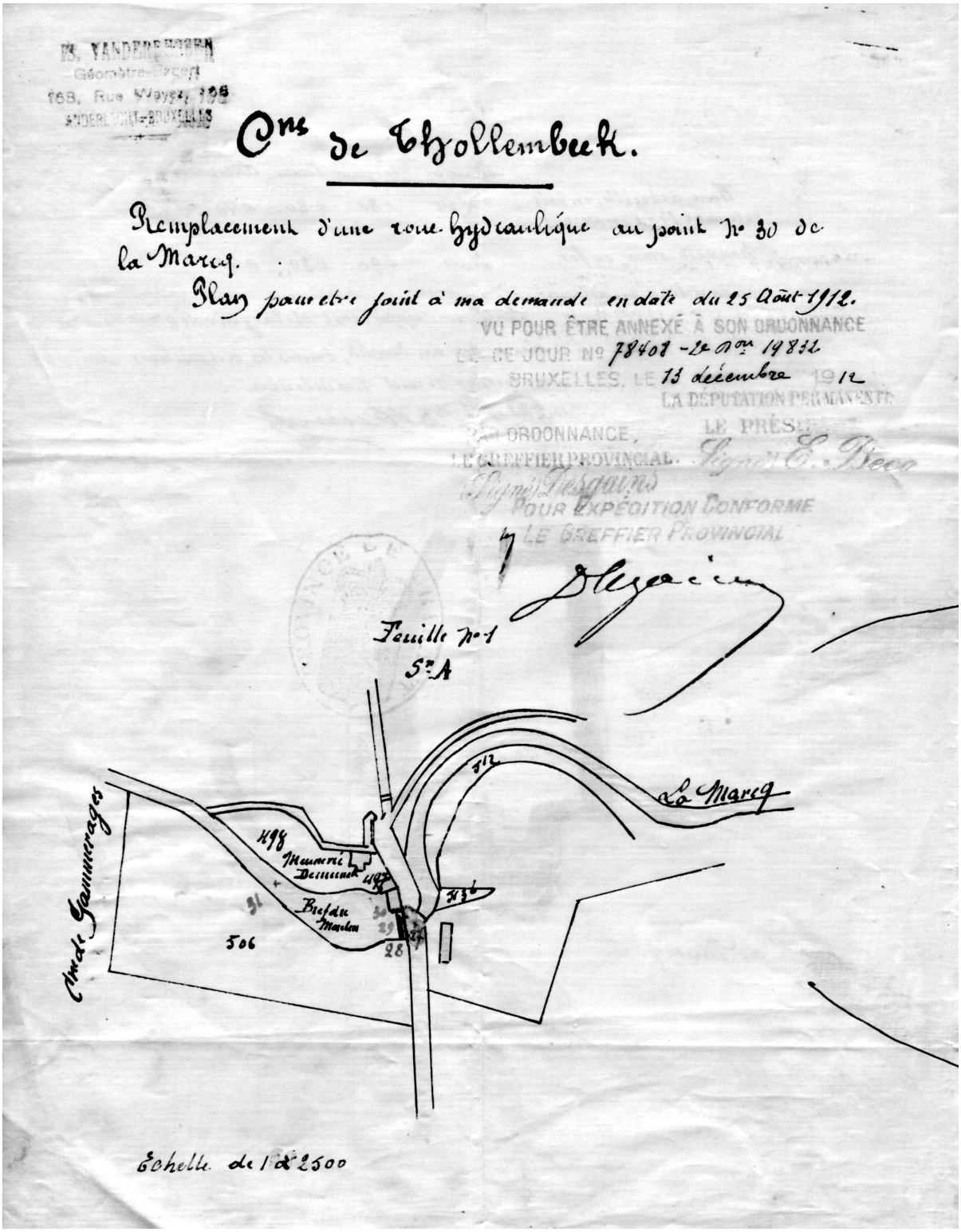
Bericht

Het Kollegie van Burgemeester en schepenen der gemeente Hollenbeek brengt ter kennis van het publiek dat er een onderzoek De Commodo et Incommodo geopend is, overeenkomstig de verordeningen der wet, op de aanvraag gedaan door P. J. De Munck, maalder in deze gemeente, wegens het stichten van eenen stoomketel, het opbouwen der schouw van het huis inbegrepen, en van een stoomtuig.

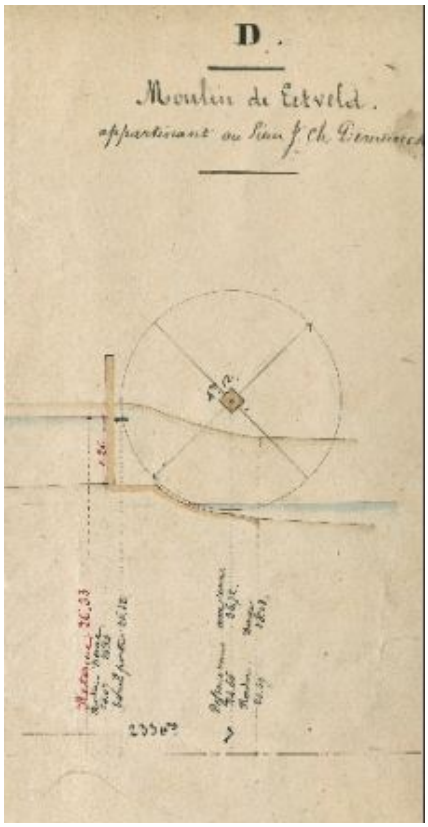
De plans, waarop de plaatsen van den stoomketel, de schouw, het stoomtuig zijn aangeduid, liggen ten inzage van het publiek ten gemeentehuize alhier, alwaar de plans en de beschrijvingen van den stoomketel en van het stoomtuig.

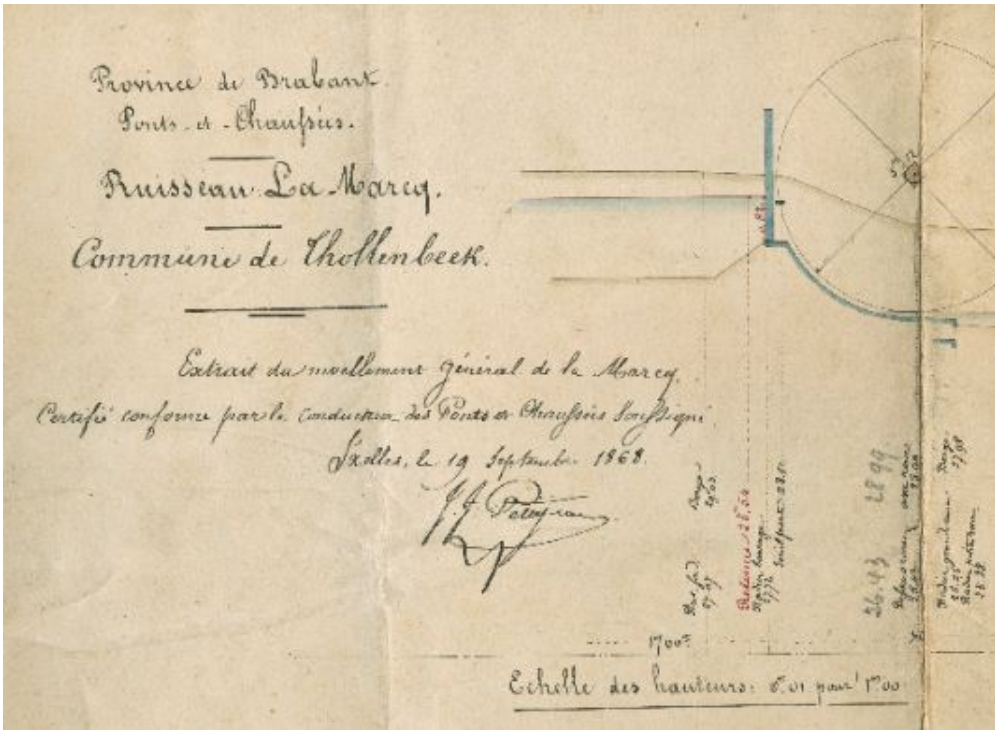
Degene welke redenen van verzet tegen de ontworpene etablissementen zouden hebben, zijn verzocht ons deze te doen toekomen of tegenwoordig te zijn bij de opmaking van het proces-verbaal dat ten gemeentehuize zal geschieden den 20 juli 1902 om 10 ure

Een document over het onderzoek “ de commodo et incommodo” aangaande de plaatsing van de stoommachine in de molen in 1902.

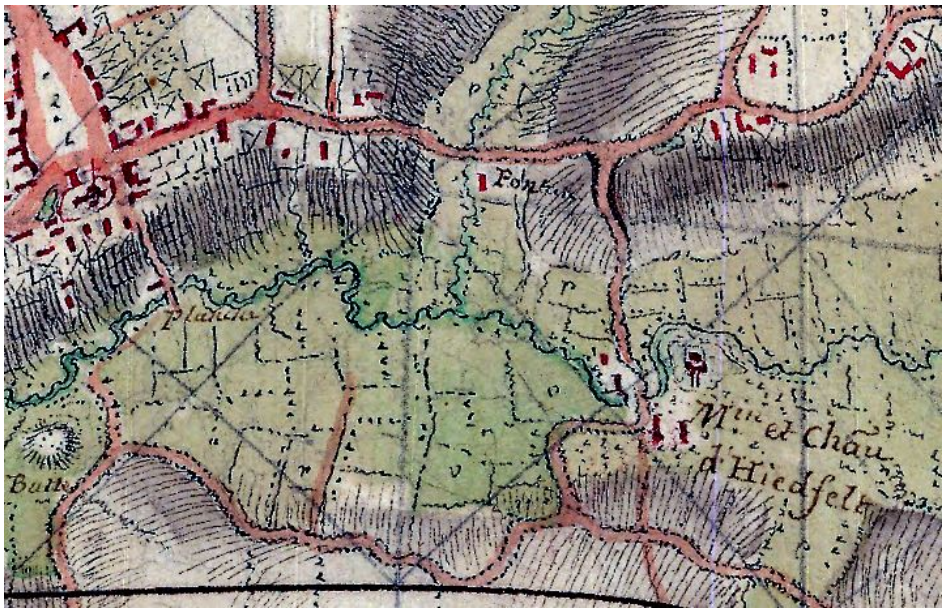
Begeleidend plan bij de aanvraag voor het plaatsen van een nieuw waterrad in 1912.

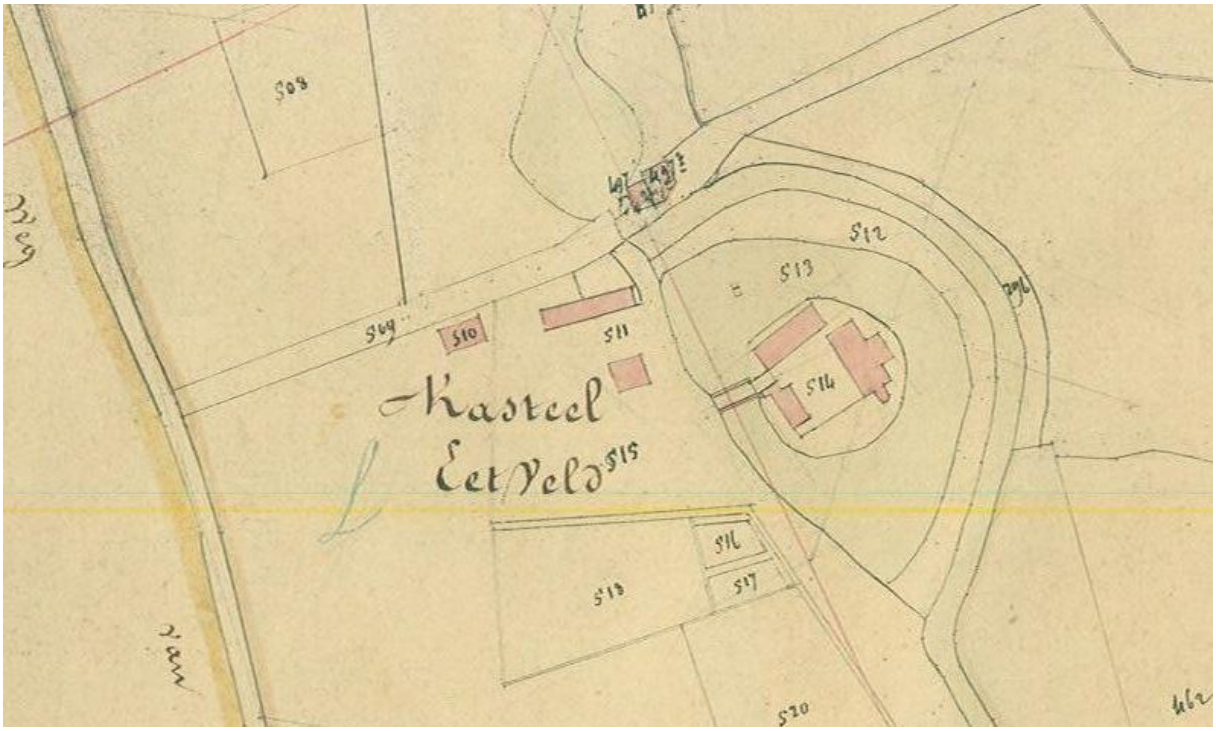

Twee details uit een document daterend van 1868 met de niveaubepaling van de waterraderen, de oevers en het maximale stuwpeil (het pegelpeil) voor de molens in Tollembeek.

We nemen hier graag nog enkele historische kaarten op.
Vooreerst de Villaretkaart, een voorloper van de Ferrariskaart, opgesteld in opdracht van de Franse koning Lodewijk XV tussen 1745 en 1748. Op die kaart zien we duidelijk dat de hoofdweg tussen Tollembeek en Galmaarden, de huidige Munkbaan was. De brug aan de Heetveldemolen (moulin et chateau d' Hietfelt) was een stenen brug. De brug aan de kerk in Galmaarden was een "planche".

Een volgende kaart is een eerste kadasterplan uit 1832. Hier zien we iets duidelijker de omtrekken van woonhuis en de molen, met elk een eigen kadasternummer.

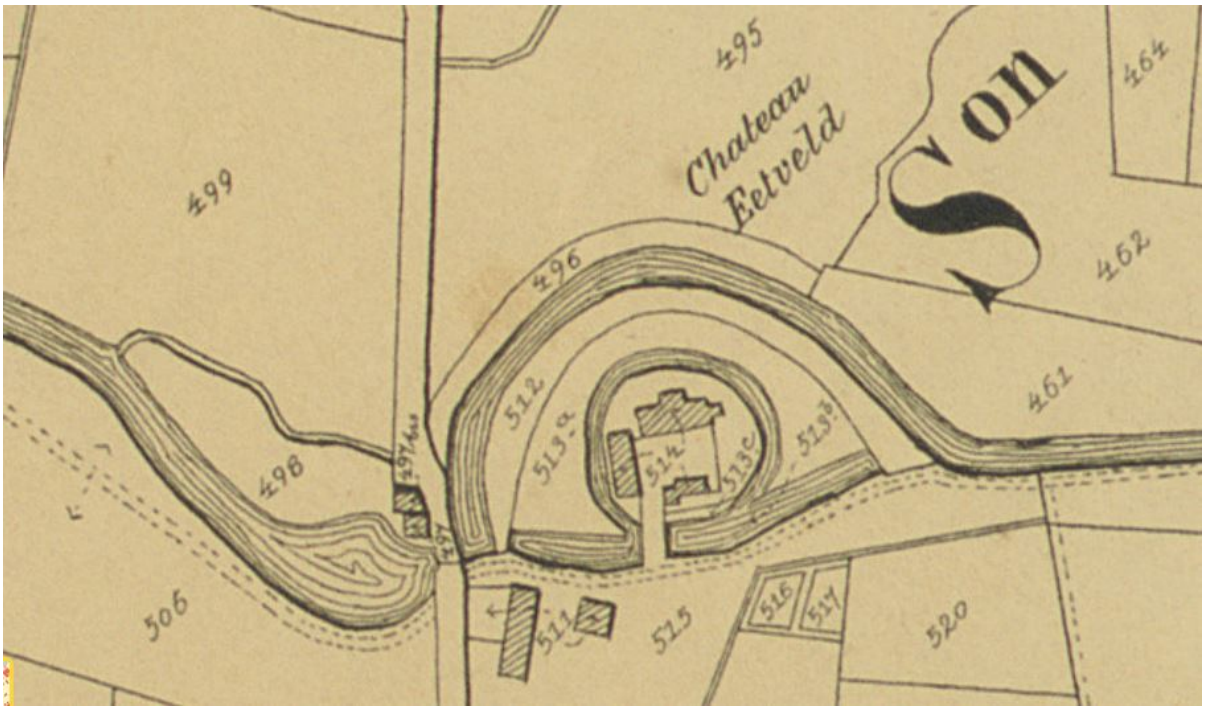
De daarop volgende kaart is de Atlas van de Buurtwegen uit 1851.

Op de Vandermaelenkaart, opgetekend tussen 1846 en 1854 evolueert de bestemming van het kasteel van Heetvelde naar een brouwerij.

Op de Poppkaart uit 1879 zijn de brouwerijgebouwen niet als gebouw getekend maar zoals op de Atlas der Buurtwegen worden de percelen wel afzonderlijk getekend en hier ook apart genummerd.

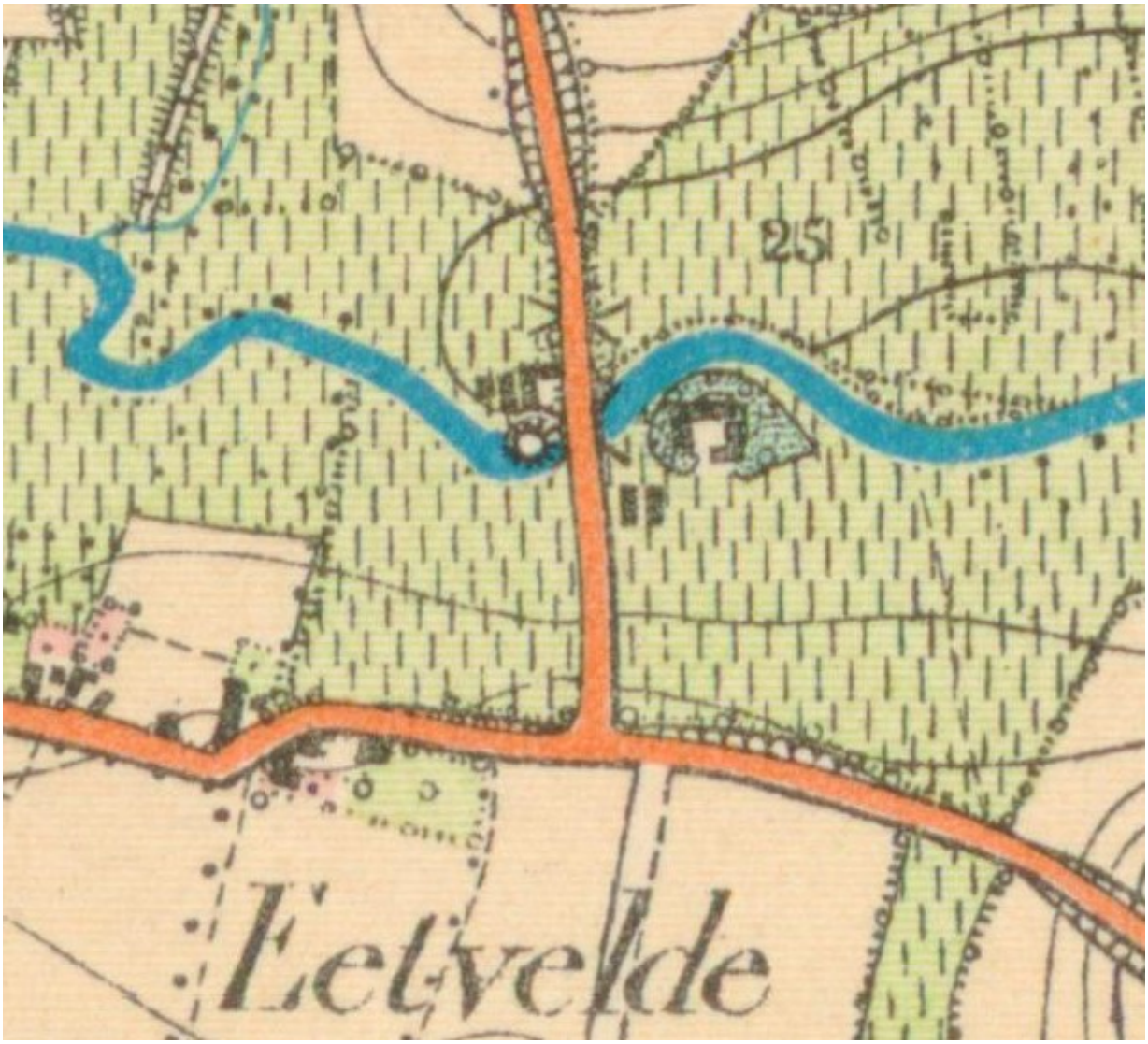
Historiek van het omliggende landschap

Om een beeld te krijgen van de historiek van het landschap verwijzen we naar het bijgevoegde kaartmateriaal. Terwijl het kaartbeeld in het ancien regime nog vrij vaag is, krijgen we in de 19e-eeuw een nauwkeurige weergave van het landschap.

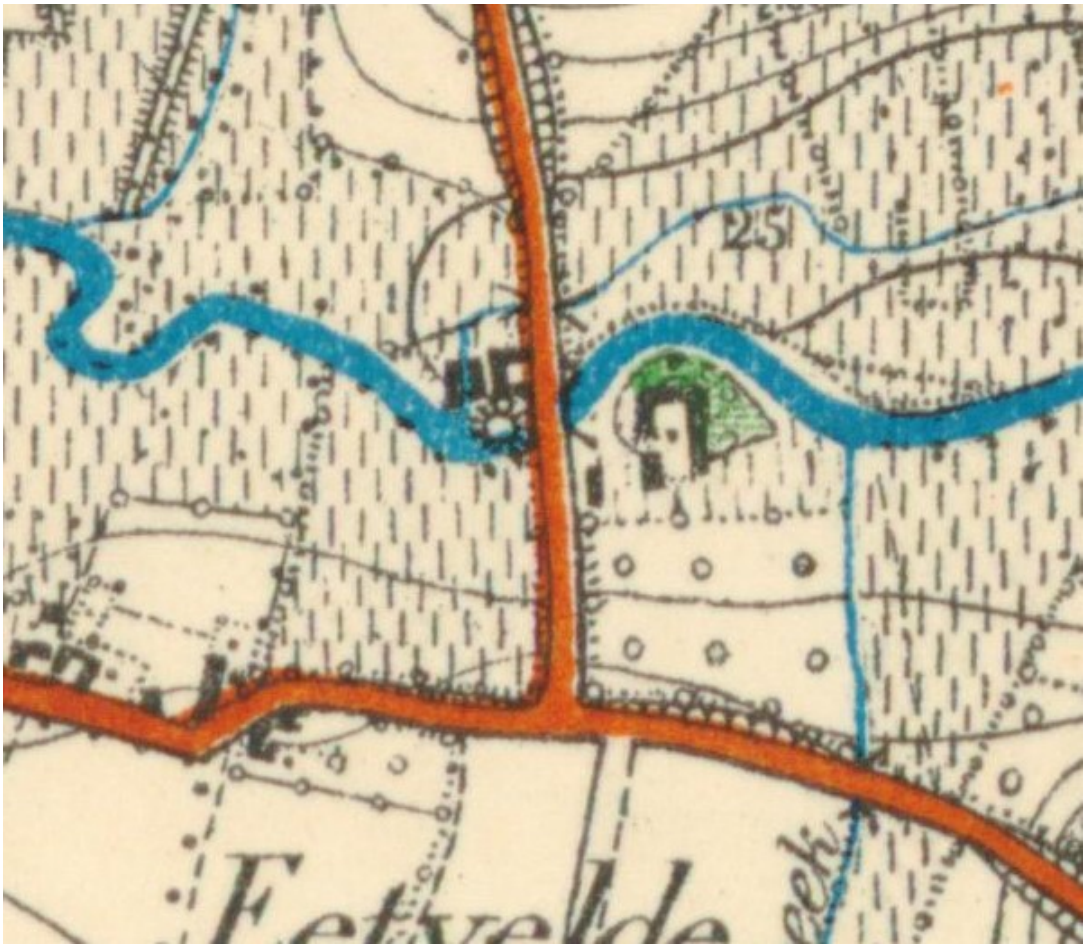
Topografische kaart 1864

De topografische kaart van 1864 geeft aan dat de hoger gelegen gronden aan de Plaatsstraat (percelen 507 en 508) in gebruik waren als akker. In 1884 hebben de akkers plaats gemaakt voor weiland. Deze omschakeling heeft te maken met de algemene evolutie aan het einde van de 19e-eeuw. Door de import van goedkoop graan werd er op grote schaal omgeschakeld van akker- naar veeteelt. Het landgebruik is sindsdien niet meer gewijzigd.

Topografische kaart 1884.

In het landschap kwamen ook hagen en bomenrijen voor. Langs de Mark ging het over bomenrijen en elders om hagen, al dan niet gecombineerd met bomenrijen. De bomenrijen bestonden vermoedelijk uit knotwilgen (aan de westelijke zijde van perceel 506 en 507 staan er nog oude exemplaren) en oude populiervariëteiten. Meidoorn was de soort waarmee de hagen werden aangeplant. Langsheen de Munkbaan zijn er nog restanten van de meidoornhaag te vinden, waarin vroeger vuurvliegjes voorkwamen.
Ten zuiden van de Mark loopt sinds jaar en dag buurtweg nr. 46, in de tabel van de Atlas der Buurtwegen gekend als de Rivierereweg.

Topografische kaart 1911

Over de wijzigen van het landschap in de directe omgeving van de watermolen is in dit hoofdstuk al van alles verteld. Hier focussen we ons op de moestuin en boomgaard achter de molen, het molenhuis en de schuur.

Op de mutatieschetsen van 1910 zien we nog twee gebouwen achter de schuur die inmiddels verdwenen zijn.

Een ingrijpende wijziging was het droogleggen van een deel van de kompel, de brede waterpartij voor het molenhuis. De werken vonden plaats in de jaren 1970 naar aanleiding van de bouw van een automatische stuw. Er werden metalen profielen in de grond geheid waarboven een betonbalk werd gegoten. Dat was een ingreep die geen rekening hield met de omgeving en voor het uitzicht een blijvende schandvlek vormt. Een onomkeerbare miskleun.

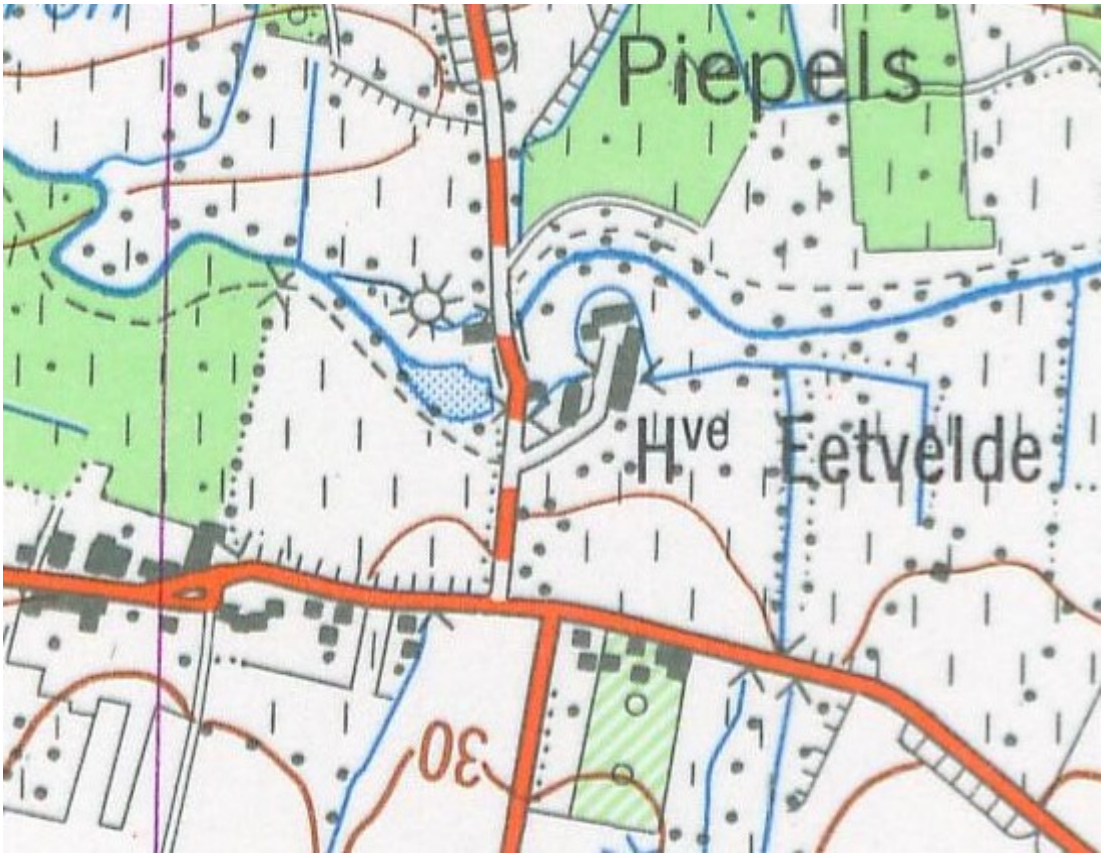
Achter de schuur en de loods lag de inmiddels verdwenen moestuin, afgeboord met betonpalen en betonplaten met daarboven een afsluiting met schapendraad.
Achteraan in de groententuin, langs de Mark groeide een oude moerbeiboom. De grootmoeder van Monique spande lakens onder de boom om de rijpe vruchten op te vangen.
De rest van de ham tussen de Mark en de Heetveldemeersbeek was een boomgaard.
In de loop der jaren werden langs de Mark, rond de moestuin en langs de Heetveldemeersbeek sparren aangeplant. Langs de Mark en in de tuin werden de sparren gerooid in het voorjaar van 2018 in samenspraak met de diensten van VMM.
Van de boomgaard blijft nog een noten- en appelboom over.

Topografische kaart 1936 – 1937

Topografische kaart 1950-1952

Topografische kaart 1975

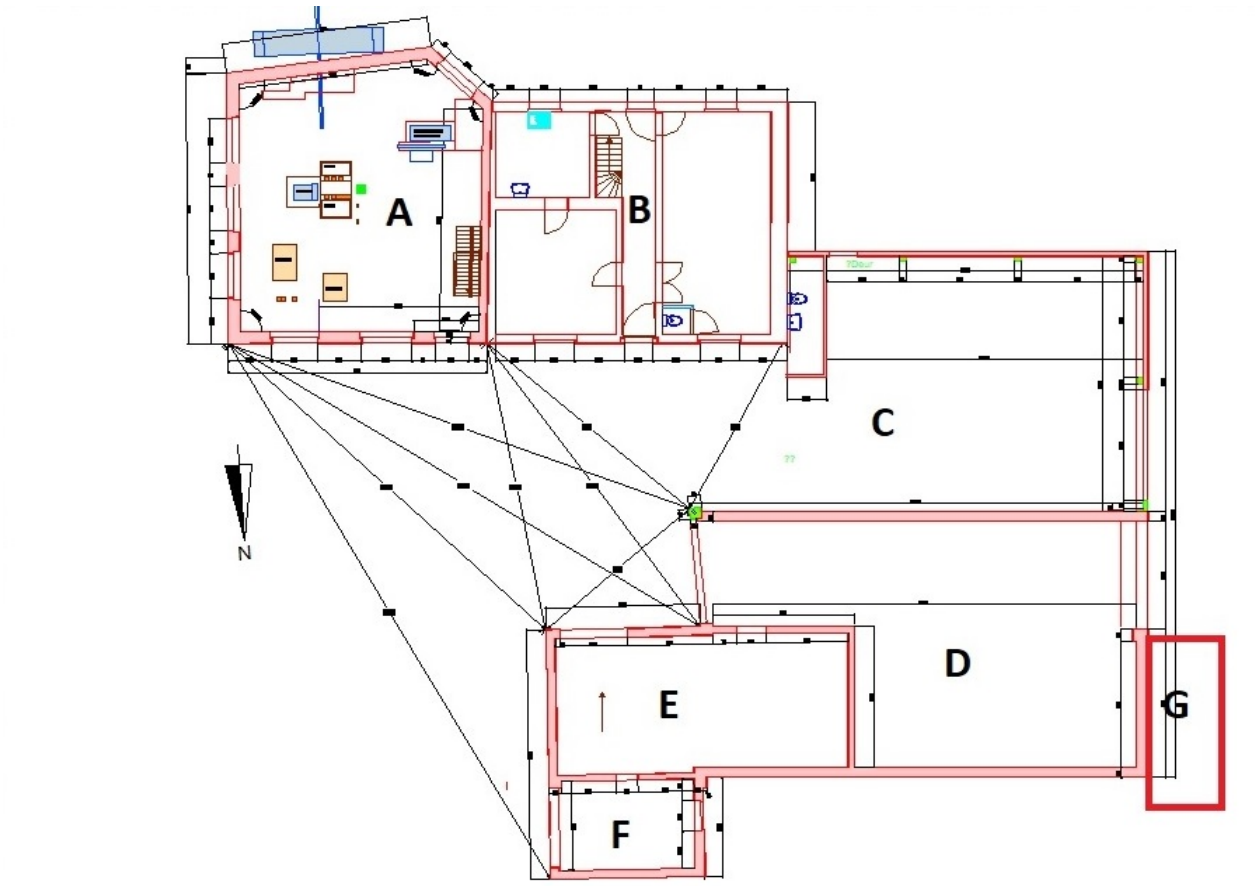
3. INVENTARISATIE HUIDIGE TOESTAND

3.1. Bouwkundig erfgoed

Exterieur

De watermolensite

De molensite op de rechteroever van de Mark bestaat uit twee rechthoekige, ten opzichte van elkaar verspringende volumes die een quasi driehoekig erf belijnen: het molengebouw met aansluitend woonhuis en de schuur met aanbouwen.

Dit is een overzichtsplan van de Heetveldemolensite.
A is het molengebouw
B is het woonhuis
C is de loods
D is de schuur met de vroegere graansilo's
E is het gedeelte van de schuur met de graandrogerij
F is het wagenhuis met een achtcilindermotor en een elektriciteitsgenerator
G is het bouwvallige ovengebouw

Een luchtfoto van de site

Het sobere **woonhuis** (1910) telt twee bouwlagen van drie traveeën en is opgetrokken in baksteen met kunstleien zadeldak en een houten bakgoot met klossen en tandlijst. De symmetrische gevelordonnantie wordt bepaald door rechthoekige vensters met hardstenen dorpels en een centrale inkomdeur met hardstenen omlijsting. Hierbij een vooraanzicht en achteraanzicht met de molen.

Het **molengebouw** (1949/50) op min of meer vierkante plattegrond met één afgeschuinde hoek telt drie bouwlagen van drie traveeën onder zadeldak (rode, platte mechanische pan). Het is opgetrokken in eenvoudig baksteenmetselwerk (machinesteen) met betonnen balken boven de muuropeningen en grote rechthoekige ramen met betonnen schrijnwerk. Houten vloeren op betonnen en houten balken. De betonnen balken zijn geplaatst in functie van de naoorlogse bloemmolen. De roostering van het verdiep en de zolder bestaat verder uit houten balken.

Maalsluis in baksteenmetselwerk met bovenaan betonnen damwand waarop zich het tonlager van de maalas bevindt. Schuine ophaaldeur met ontdubbeld tand- en heugelsysteem. Dit systeem wordt met een as van uit het interieur van de molen bediend. Dit waterbed is ongewijzigd gebleven bij de verbouwing in 1948. Op de foto van de oude molen uit het interbellum zien we dat het waterrad overdekt was. De muur rond het waterbed is later afgebroken tot op het niveau van de lagers van het rad. Vooraan werd de muur vervangen door een betonbalk. De muur is herkenbaar aan het anker vooraan.

Er wordt opgestuwd door middel van een automatische stalen klepstuw met opeenvolgende vervallen van 1 m en 0,4 m. Pegel op 25,55 meter.

Volledig metalen, groot waterrad van 2014 (onderslagrad: diameter 4,5 m, breedte 0,90 m) met armen in profielijzer en gietijzeren hart op stalen as. Verbindingen: bouten. Het nieuwe waterrad is een exacte kopie van het vorige rad uit 1912. Dat oude rad had dus 102 jaar gewerkt.

De **schuur** (1885) met aanbouwen bevat een menginstallatie, de graandrogerij en graansilo's.

Onderstaande foto is het uitzicht van de schuur van op de koer. De toegang tot de schuur is een traditionele houten poort in twee delen, met in het rechterluik een kleine ingangsdeur.

In de schuur werden houten silo's ingebouwd. Naast de toegangspoort is er in de voorgevel een doorgang naar de eerste silo's met een spitsboogopening.

Later werd het dak van de aanbouw weggenomen om de drogerij te plaatsen. Het resultaat van die wijziging is een rechthoekig verhoogd deel met golfplaten in kunststof bovenaan en langs de zijkanten. Van daar uit vertrekt een buis naar de molen, over de koer heen, waardoor het droge graan uit de silo's met perslucht naar de zolder van de molen werd geblazen.

Dit is het uitzicht vanop de Munkbaan. De grijsgeschilderde metalen poort geeft toegang tot een vroeger wagenhok, een uitbouw van de schuur. Daar is een Deutz achtcilinder dieselmotor ondergebracht met een stroomgenerator voor het opwekken van drijfkracht.

Op de onderstaande foto zien we de achterzijde: Naast de schuurpoort, nu een versleten rolluik, zien we de schuifpoort van de loods. Het kleine pannendak en het aansluitend afdak uit metalen golfplaten bevat de funderingen van de oude bakoven. Die aanbouw is bouwvallig. Helemaal links op de foto ziet men nog een oude werfwagen die de vroegere molenaar gebruikte als berging.

Binnenin de schuur werd later een menginstallatie aangebracht. In functie daarvan werd een zoldering gebouwd. De zakken om te mengen werden met een katrol naar boven getrokken en op het verdiep in de menger gegoten. Het gemengde materiaal werd via meelgoten op het gelijkvloers opgezakt.

De rechterzijde van de schuur werd geleidelijk aan helemaal volgebouwd met silo's. Dit gebeurde op het einde van vorige eeuw met vezelplaten en grenenhouten balken. Het geheel werd opgespannen met kabels en metalen stangen.

De poort achteraan werd vervangen door een rolluik.

De drogerij dateert van de jaren zestig. De aanbouw voor de schuur werd aangepast. Vooraan wordt dit deel eveneens afgesloten met een rolluik. Er is een verbindingsdeur achteraan deze aanbouw die toegang verleent naar het wagenhok met de dieselmotor.

In de jaren na 1970 brandden oude stallingen tussen de schuur en het woonhuis af. Er werd een loods in de plaats gebouwd. Die loods werd opgetrokken met snelbouwblokken. Vooraan is er een houten poort uit twee delen, die opendraaien. Achteraan is er een schuifpoort opgehangen aan een rail. Het dak werd gelegd op metalen spanten met metalen golfplaten. Er is een doorgangdeur naast het huis richting Mark en achteraan is er een verbinding met de schuur: een doorgang zonder deur.

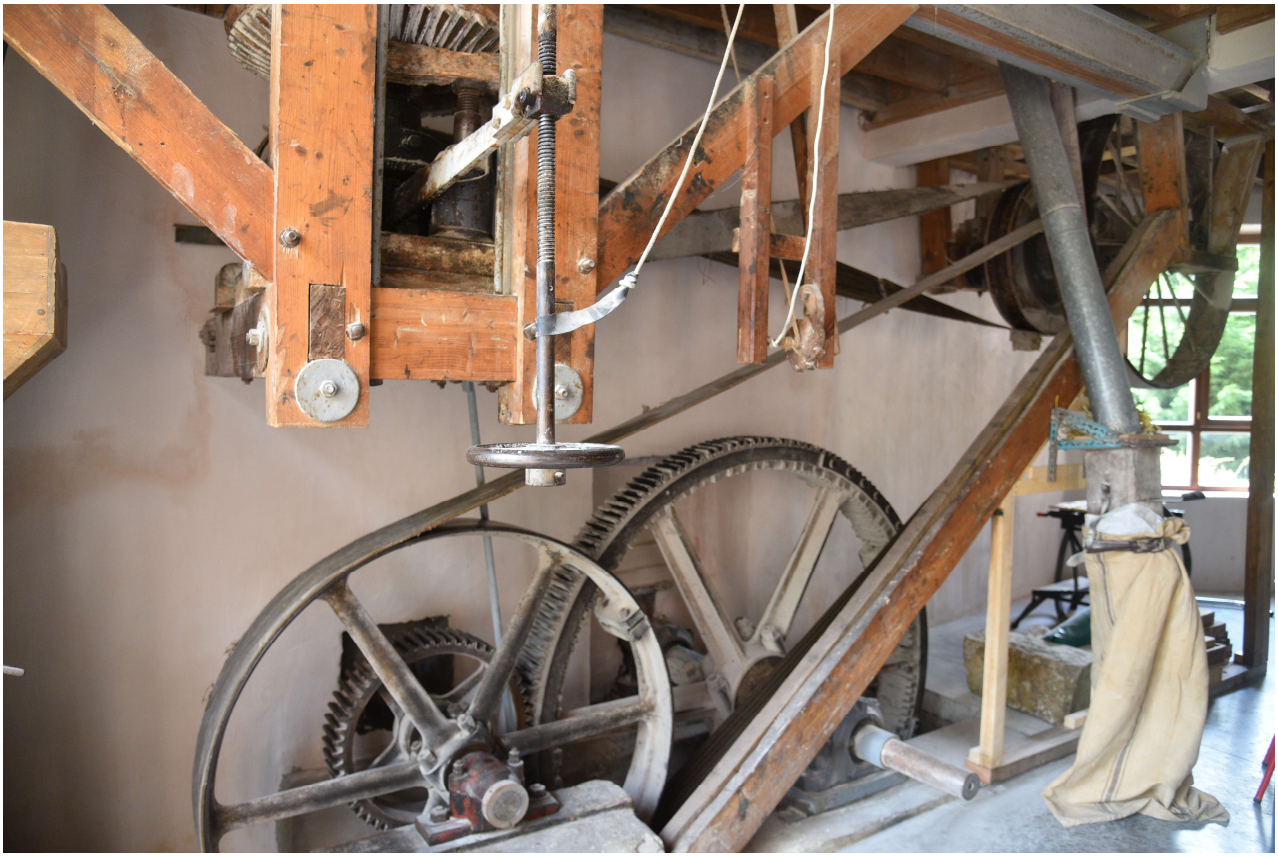
Achter de schuur is er een aanbouw waarin vroeger een broodoven was gebouwd. Van de oven resten enkel funderingen. Dat ovenhuisje is erg bouwvallig. Het bevat een eiken blokraam met drie houten spijlen ervoor, nog in goede staat.

Interieur

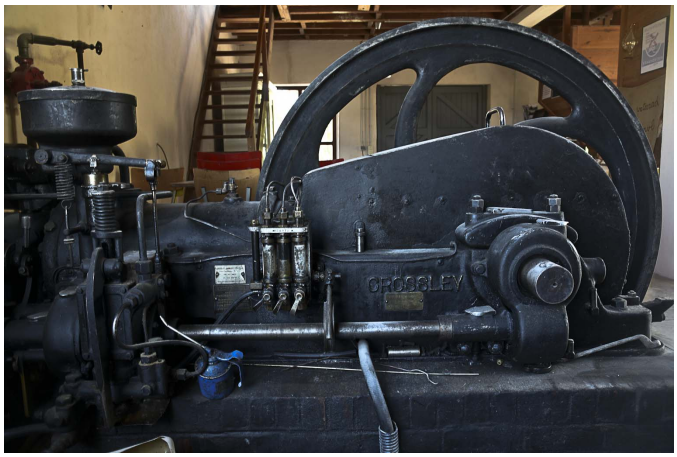
De molen: maalinrichting in de molen

Gelijkvloers:

Op de stalen maalas zit binnen het grote gietijzeren aswiel met 198 houten kammen (afkomstig van een watermolen te Everbeek). Dit sterrenwiel drijft de oude maalinrichting aan: de molenstenen, de haverwals, het luiwerk en de jacobsladders. Het waterrad levert een kracht van ongeveer 12 PK.

Om de naoorlogse bloemmolen te laten malen is dat te weinig. Die heeft ongeveer 30 PK nodig. Daarvoor werd een motor geplaatst: een 'Crossley': een horizontale monocylinder dieselmotor van 46 PK, bouwjaar 1950. Er staat op de verdieping een compressor (20 atm) die een stalen drukfles naast de motor onder druk brengt, voor het opstarten van de motor zonder gloeikop.

Elektrisch schakelpaneel in de machinekamer werd geplaatst naast een latere motor om elektriciteit op te wekken. Die motor heeft nooit gefunctioneerd en werd in de loop der jaren verwijderd. Het schakelpaneel is blijven hangen en is buiten gebruik.

Twee stortputten, respectievelijk voor de cylindermolen (bloemmolen) en de molenstenen, verbonden met de jacobsladders.

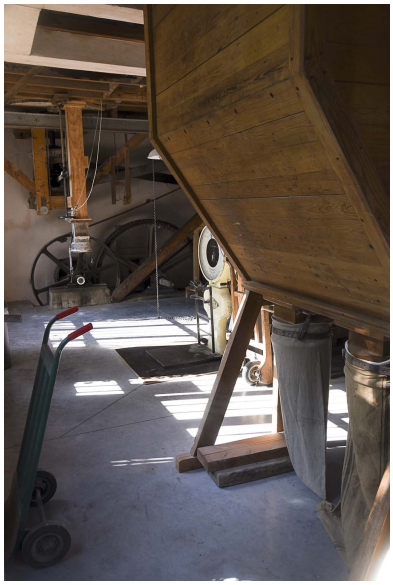
Jakobsladders voor vertikaal transport (alle verdiepingen)

Graansilo in grenenhout.

Meelgoten afkomstig van de bloemmolen : twee voor bloem, een voor kortmeel en een voor zemelen.

Meelgoten van de kuismolen: twee langs de straatmuur, waarvan een niet in gebruik.

Meelgoot voor de molenstenen, meelgoot van de haverwals.

Verdieping :

Midget Maxima Roller Mill, nr 324: cilinderwalsen 'Alfred Tattersall' (bloemmolen)

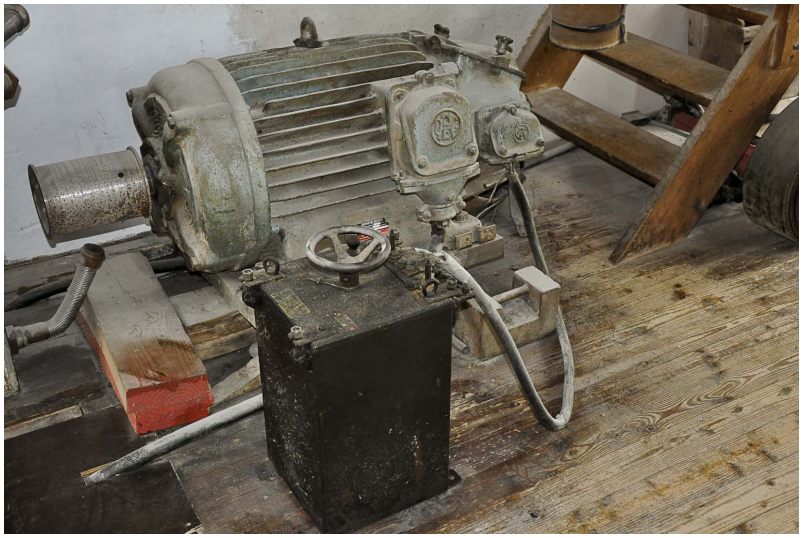
Maalstoel met een koppel maalstenen (kunststenen, diam. 1,40 m) met onderaandrijving en houten galg met gesmede ijzeren hoepel. Rechts metalen silo voor bevochtigen van graan.

Borstelmachine Comu Mourcourt

Elektrische motor 'SEM' ter vervanging van dieselmotor: jaren '60, 750 T./min., 50 pk + rheostaat (démarreur) 'ACEC'

Houten silo voor gepoetste tarwe

Uitlaat monocylindermotor

Aandrijvingsassen voor verdieping 1 en 2

Meelgoot voor afzuiging bloemmolen

Zolder :

Houten luiwerk met ijzeren flenswielen.

Haverwals

Reservekamer (wachtkamer voor graan) voor bloemmolen

Reservekamer voor de molenstenen

Losgekoppelde kuismachine voor wisselstukken
Kuismachine met reiniging door rasp en trilzeef

Zemelborstelmachine
3 cyclonen: een voor de rasp en de borstel, een voor de bloemmolen, een voor de elevatoren (jacobsladders)

Mengvat voor molenstenen
Mengvat voor midget
Bevochtiger
Twee rekken en een kast met reserve-onderdelen
Twee verdelers boven jacobsladders,
Twee verdelers boven jacobsladders, om het graan in de gewenste richting te laten lopen: enerzijds de molenstenen, de haverwals of op zolder als stockage, anderzijds richting kuismachines of bloemmolen, bedienbaar met touwen op elke verdieping.

De schuur en aanbouw

Houten silo's: binnenaanzicht

Graandrooginstallatie (droogte 15-16%),

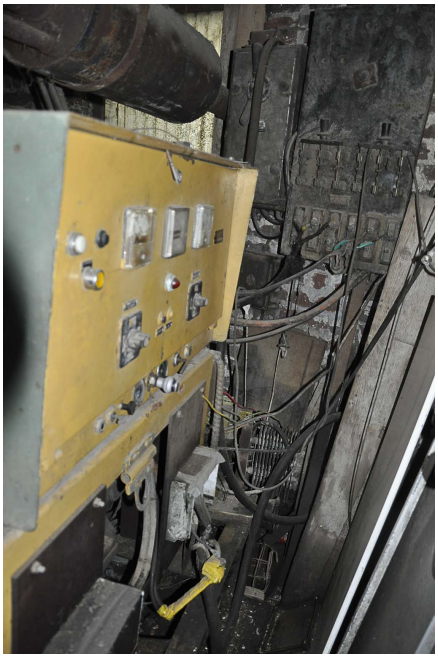
Menger voor dierenvoer.

Stortput voor het bijgebouw.

Aggregaat voor de opwekking van elektriciteit met luchtgekoelde 8-cilinder dieselmotor 'Deutz' van 110 pk.

Binnen in de schuur zijn er graansilo's. De twee oudste silo's zijn gebouwd met dennenhouten planken, met pen en gatverbinding. Er om heen is een muur opgetrokken.
De meer recente silo's zijn gebouwd met houten balken, af en toe een metalen steun en verder met vezelplaten en betonplex. De boeren brachten hun oogst naar de molen. Afhankelijk van het weer werden de granen gedroogd in de drogerij. De uitbouw van de schuur was daarvoor bestemd. Bovenaan de uitbouw werd het oorspronkelijke dak verhoogd met plastieken golfplaten, om plaats te maken voor elevatoren.
Wanneer het graan voldoende droog was, werd het in de silo's ondergebracht.
De kwaliteit en de hoeveelheid graan werd genoteerd. De boeren kwamen een jaar lang veevoeder en meststoffen halen in de molen. Alles werd keurig bijgehouden. Bij de volgende oogst werd er afgerekend. Het graan werd om te malen met perslucht naar de zolder van de molen geblazen. Een buis voor persluchttransport verbindt de schuur met de molen.

In de uitbouw van de schuur, langs de Munkbaan, achter de drogerij, is er een machinekamer.
Daar staat een achtcilinder Deutz dieselmotor waarmee elektriciteit wordt opgewekt.

Achter de schuur is er nog een aanbouw: de oven. Van de oven zelf rest enkel het gebouwtje, zeer bouwvallig. Binnenin is de basis van de oven nog zichtbaar. Het dak van het gebouwtje is verlengd tot een afdak , waar landbouwwerktuigen onder geplaatst worden.
De schuur is een waardevol gebouw uit 1919 in vrij goede staat. Binnenin helemaal volgebouwd met silo's. Achteraan is de oude poort verdwenen en vervangen door een rolluik, nu in slechte staat.
De vloer is een ruwe oneffen betonvloer, gegoten in verschillende fasen.
Tussen de beide poorten is er een zoldering aangebracht op het niveau van de horizontale balken.

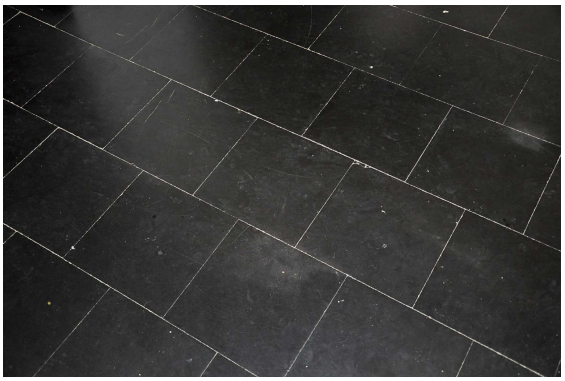
Het woonhuis

Het woonhuis dateert van 1910, duidelijk aangegeven in de latei boven de ingangsdeur. De ingangsdeur staat centraal, de gang erachter deelt het huis in twee delen.
De gang is betegeld met Basècles-marmer, met cabochons van Carraramarmer. De betegeling en de boog boven de kelder waren zwaar getroffen door de overstroming van 2011.
Links is de woonkamer en de keuken, ook betegeld met zwarte Basèclesmarmer.
De binnendeuren links zijn mooie klassieke eiken deuren, in goede staat, niet beschilderd.
Rechts is het salon, de vroegere schone plaats die weinig of niet gebruikt werd. Die is bemeubeld en aangekleed in Vlaamse stijl uit de vijftiger jaren. Vroeger werd die ruimte onderverdeeld door twee deuren met geciseleerd glas. Die staan nog op zolder. De oude vloer is verwijderd en op de vloer uit de vijftiger jaren is een kunststoffen vloerbekleding gekleefd. De ramen bevatten groene ruitjes, gevat in lood. Dat alles maakt die ruimte erg duister. De muren zijn behangen met fluweelachtig papier. Het behang heeft sterk geleden onder de overstromingen begin deze eeuw. Er is ook onvoldoende lichtinval en ventilatie in die ruimte.
De verdieping omvat een kleine badkamer, boven de voordeur. Langs beide zijden van de trap zijn er telkens twee slaapkamers.
De trap leidt verder naar de zolder, waar allerlei materiaal ligt opgeborgen.
Daar is ook een oude duiventil, gemaakt uit klei.
Eind vorige eeuw werd het pannendak vervangen door een kunstleien bedekking, zonder onderdak of isolatie.
Het woonhuis heeft geleden onder de werkzaamheden bij de bouw van de stuw. Het gebouw is gescheurd boven de voordeur en de gang. Ook aan de achterzijde en in de kelder is de barst zichtbaar. Ook in het trappenhuis is de schade goed merkbaar. De scheur liep ook door in het keldergewelf onder de gang. Bij de overstroming van 14 november 2010 spoelde het zavelbed onder de vloer in de gang weg. We verstevigden het gewelf met gewapend beton en herlegden de vloer.
Vroeger, tot in de zeventiger jaren, kwam het water van de Mark tot tegen het woonhuis. Omwille van stabiliteitsproblemen werd er door de gemeentediensten puin gestort aan de achterzijde van het woonhuis. Nu is er daar een klein terras. De aangevulde grond werd afgeboord met stalen peilers en beton, tijdens de periode van de aanleg van de nieuwe stuw. Die werken verkleinden de kompel – de vijver achter de stuw aanzienlijk. Op oude foto's zien we nog de toenmalige omvang.
Die ingreep heeft het stabiliteitsprobleem van het woonhuis niet opgelost. Wellicht is een versteviging van de fundering aan de westkant noodzakelijk. Daarvoor is er verder onderzoek aangewezen.
Het aanbrengen van een ringbalk onder de daklijst werkt ook verbindend. Wanneer er gewerkt wordt aan de dakbedekking is het een opportuniteit om die nuttige ingreep uit te voeren.

De meest waardevolle elementen van het molenhuis:

- de zwartmarmeren Basèclesvloeren in de gang, de woonkamer en de keuken.

- de eiken binnendeuren in de gang, woonkamer en keuken.

- de kelder met vouten op metalen liggende balken

- de buitengevel: handvormbakstenen metselwerk en mortel op kalkbasis
  arduinen lateien en dorpels onder de ramen op gelijkvloers en verdieping
  arduinen omkadering rond de kelderramen
  houten dakgoten, langs de waterkant met klossen en tandlijst.

De dakbedekking was tot de jaren 70 een pannendak met Boomse pannen. In die periode werd de originele dakbedakking vervangen door kunstleien (eternit).

Een aantal ramen werden vervangen door ramen in PVC. Het onderhoud van de resterende houten ramen is noodzakelijk. Ook de rolluiken voor die ramen zijn aan herstelling toe.

De loods.

De loods heeft geen erfgoedwaarde. Op de plaats van de huidige loods stond vroeger een kleiner gebouw, een autobergplaats. Daarachter stond nog een kleine berging, aansluitend op de garage en de schuur. Die gebouwen zijn afgebrand.
Daarna werd de loods gebouwd. Die ruimte werd gebruikt om veevoeder en kunstmest in te stapelen. Naast de activiteiten in de molen had Richard een handel in veevoeder en kunstmest.
Deze loods heeft een zuiver utilitair karakter.
In de context van het woonhuis, de molen en de schuur is dit een weinig esthetisch bouwsel.

3.2.Landschappelijk erfgoed

Van het landschap zoals dat in hoofdstuk 2 is beschreven komen nog verschillende elementen met erfgoedwaarde voor.
Ten zuiden van de Mark komt een soortenrijk historisch permanent grasland voor met een prachtige rij knotwilgen en restanten van een meidoornhaag. In 2004 werd het voor de Biologische Waarderingskaart gekarteerd als hp*+kbs+khcr en kreeg de waardering 'waardevol met zeer waardevolle elementen'.

De rechteroever van de Mark en het perceel achter de schuur en het woonhuis, tussen de Mark en de Heetveldemeersbeek maken deel uit van de Heetveldesite. De oevers zelf worden onderhouden door VMM.
Op de Heetveldesite komen er vooral jonge aanplantingen voor die de plek een groen karakter geven. Van de aangeplante fijnsparren rest enkel de rij langs de Heetveldemeersbeek.
De achterzijde van het woonhuis evenals de waterkant en straatkant van de molen zijn begroeid met wilde wingerd en bruidssluier.
Rond het waterrad groeien tongvarens en andere typerende waterminnende planten.
Op het grasland achter de schuur, hoger op de oever van de Mark zijn er essen en wilgen geplant. Van de boomgaard rest nog een hoogstamappelboom en een grote notenboom.
Op de smalle strook naast de Mark stroomopwaarts van de molen zijn er essen, abelen en wilgen geplant.
Waar de Mark de Munkbaan bereikt, staat een eik.
Langs de Mark, ter hoogte van de molen heeft men een metalen vangrail geplaatst. Het type dat men langs autosnelwegen vindt. Nu is die grotendeels verstopt door een wildgroei van sparren en klimop.
In de omgeving van de molen, in een gat in de muur wonen twee koppeltjes grote gele kwikstaarten. Die voeden zich onder andere met weidebeekjuffers.
Bij verbouwingen of wijziging in de vegetatie willen we met onze medebewoners rekening houden.

Dit is een foto van de Munkbaan richting molenbrug. We zien nog delen van de meidoornhaag.

3.3.Roerende goederen (geen cultuurgoederen)

1. De weegschaal

De weegschaal in de molen van het merk Molenschot is een veelgebruikt werkinstrument. De weegschaal bevindt zich in een uitsparing in de betonvloer, met een houtenkader die aansluit op het weegvlak, zodat zakken met een wagentje gemakkelijk op en af de weegschaal kunnen geplaatst worden. Op elke verdieping bevindt zich een weegschaal: die op het gelijkvloers is de degelijkste, oudste en ook mooiste.

2. De wagentjes om zakken te vervoeren

Op elke verdieping bevinden zich wagentjes om zakken te vervoeren. Er zijn houten en metalen exemplaren. De houten wagentjes zijn het handigst. Een ervan heeft als merknaam “Le Rêve”.

In de schuur bevinden zich een drietal beschadigde exemplaren. Eerstdaags maken we werk van hun restauratie.

3. Bilhamers

Molenstenen dienen gescherpt te worden. De Nederlandse naam voor dat geduldig werkje is “billen”. Naast de molensteen staat een galg om de bewegende molensteen, de loper, op te tillen, om te draaien en naast de vaste molensteen, de ligger, neer te leggen. Eerst wordt de molensteen gecontroleerd met een rijbalk, ingestreken met rode klei, om te zien of het oppervlak mooi vlak is.
Het vlak maken gebeurt met een bouchardeerhamer. Het Nederlandse synoniem is een tandhamer.

Daarna worden in de molensteen geulen verdiept, om het graan te kunnen malen, vlot te evacueren en voor ventilatie te zorgen.
Dit gebeurt met bilhamers (zie eerste foto). Eertijds werd een volledige set hamers bij de smid gebracht om te harden. Nu worden hamers gebruikt met een widiasnijvlak.

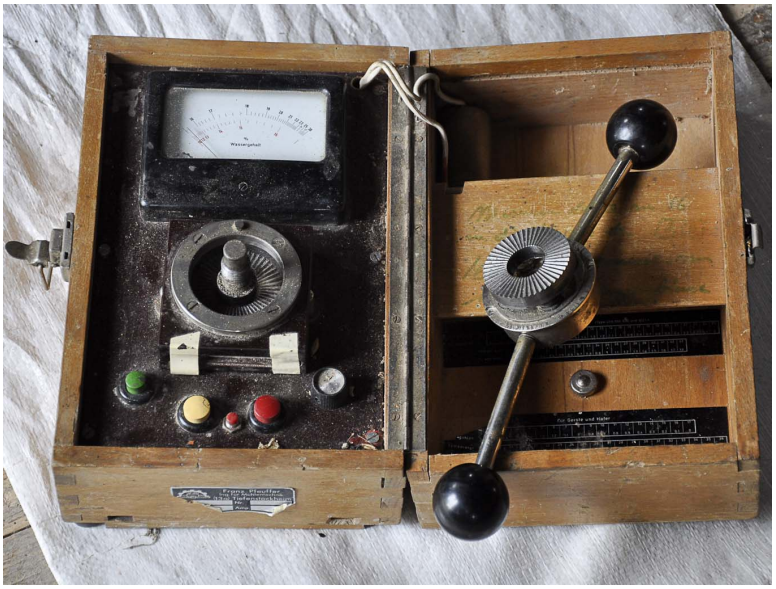
4. Houten wielen

Op molenzolder en in de schuur bevinden zich nog heel wat houten wielen die nu of vroeger gebruikt werden om met platte riemen de beweging over te brengen. Er zijn nu nog heel wat houten wielen in gebruik. Door aanhoudende droogte krimpen houten wielen soms zo zeer dat ze los komen te zitten. Tijdens de zomer van 2018 werden drie houten wielen losgemaakt, opgepoetst en opgeknapt voor ze terug te plaatsen. Met veel respect voor de makers ervan.

5. Meettoestellen voor granen

Beide meettoestellen werden door de laatste beroepsmolenaar Richard Van Ongevalle gebruikt wanneer landbouwers tijdens de oogst hun graan kwamen aanbieden. Met het eerste toestel werd het soortelijk gewicht van het graan bepaald. Met het tweede toestel werd de vochtigheidsgraad gemeten.

6. Een sjabloon

Dat is een oude koperen sjabloon waarmee Richard Van Ongevalle jutte zakken naamtekende.

Wegens plaatsgebrek werd zijn naam afgekort.

7. Een zakkenketting en een zakkentang

Beiden werden gebruikt om zakken op te trekken. Met de ketting wordt een strop gemaakt door de ketting door het grote oog op het einde te halen. De ketting gebruiken we nog steeds.

3.4.Cultuurgoederen

Riemen, riemspanners en riemverbindingen

Op de molenzolder en in de schuur vinden we een verzameling van allerlei soorten platte riemen. De aandrijving van de machines in de molen gebeurt daarmee.

Vrij regelmatig dienen kleine onderhoudswerken te gebeuren aan de aandrijvende riemen. Langdurende looptijden en periodes met hoge temperaturen doen de riemen uitzetten.
Aanspannen en soms vernieuwen van riemen zijn steeds terugkomende onderhoudswerken in de molen. Tot nu toe kunnen we nog steeds terugvallen op de grote voorraad van onze voorganger.

Een onontbeerlijk hulpmiddel om riemen op te spannen is hiernaast afgebeeld. Riemen van allerlei breedte worden met vleugelmoeren vastgeklemd tussen gebobbelde metalen klemmen. Met twee touwen worden de riemen samengetrokken door de werking van de twee wieltjes opzij. Zij vormen een katrolsysteem waarbij een verbazend hoge kracht kan ontwikkeld worden. Een voorbeeld van geniale eenvoud.

Voor het verbinden van platte riemen passen we in de molen een viertal technieken toe. Techniek een: We schoeven de twee uiteinden van de riem op elkaar, met het uiteinde in de looprichting onderaan. Dat gebeurt met speciale schroeven met een vlakke onderkant.

Een tweede techniek is eveneens met schroeven maar de riemen overlappen niet. Ze worden tegen elkaar vastgeschroefd met beugels waar de schroeven doorheen gaan.

Een derde techniek legt beide uiteinden met hun loopvlak tegen elkaar. De riemen worden drie tot vier maal geperforeerd. Er worden metalen beugels doorheen gestoken. Langs beide kanten wordt een metalen staafje doorheen alle beugels gestoken.

Het materiaal voor de vierde techniek is hiernaast afgebeeld. Het koffertje bevat een aantal rijen haakjes die in karton zijn verpakt. De haakjes staan een paar millimeter van elkaar. De set haakjes wordt op de breedte van de riem afgeknipt. Die worden in het bijhorend houdertje gestopt. Vervolgens wordt het uiteinde van de riem erin geplaatst. Met een bankschroef worden de haakjes in het houdertje doorheen het riemuiteinde genepen. Wanneer dat met beide uiteinden is gebeurd, wordt het karton verwijderd, de haakjes worden in elkaar geschoven en als men een aangepaste spijker doorheen beide groepen haakjes steekt, hangen beide uiteinden aan elkaar.

4. BESCHRIJVING VAN DE ERFGOEDWAARDEN

Met haar karakteristieke morfologie en configuratie vormt de Heetveldesite als voormalig achterleen van het Land van Edingen vanuit historisch oogpunt een zeldzame, markante en als dusdanig herkenbare getuige van een wellicht tot de twaalfde of dertiende eeuw opklimmende kleine grensmotte met ringgracht die alleszins vóór 1472 , volgens een gebruikelijk proces, en dit onder impuls van de invloedrijke Brusselse familie de Heetvelde evolueerde tot een kasteelsite waaraan van meet af aan een watermolen en brouwerij waren verbonden. Alhoewel naast landbouw- en molenactiviteiten ook de brouwfunctie een constante vormde in gans het ontwikkelingsproces, vormde de uitbouw van een grote, commerciële brouwerij in het derde kwart van de 19de eeuw een opmerkelijke stap in de verdere evolutie. Stopgezet in de jaren 1960 heeft het gebouwencomplex sindsdien nog enkel een landbouwfunctie. De watermolen daarentegen bleef minstens sinds de 15de eeuw ononderbroken actief.

De architecturale vormgeving van de diverse bouwonderdelen alsook inplanting en typologie illustreren op significante wijze de diverse fasen van deze historische ontwikkelingen én continuïteit: een tweeledige structuur van opper- en neerhof, het tracé van de ringgracht, een minstens tot de 17de eeuw opklimmende kasteelvleugel die rond 1872 omgevormd werd tot een stijlvolle, classicistische brouwerswoning met een met ijzeren hekken omsloten siertuin, een 18de eeuwse kasteelaanhorigheid met mansardedak, een grote, architecturaal zeer verzorgde, eclectische brouwerijvleugel en tenslotte een 19de eeuwse schuur en stallingen met minstens tot de 18de eeuw opklimmende oudere kern.

De bijhorende molen vormt een zeldzaam en goed bewaard voorbeeld van een uitzonderlijk jonge watermolen die kort na W.O.II werd opgericht maar dan wel op een oude site die reeds in de 15de eeuw gedocumenteerd is. Dit illustreert o.a. het feit dat het gebruik van oudere technieken, in casu het gebruik van waterkracht (in dit geval nog wel met een 'ouderwets' onderslagrad en niet met een 'moderne' turbine) , ook nog in de tweede helft van de 20ste eeuw actueel was en eigenlijk nooit helemaal is weggevallen (cfr de huidige trend om weer méér watercentrales te gebruiken voor het opwekken van elektriciteit). Het gaat hier tevens om een getuige van een zekere inertie in de industrialisering van de voedings- en voederbedrijven, ook nog na W.O.II.

Deze molen draagt alle kenmerken van een watermolen van na W.O.II, zowel wat het gebouw als wat de inrichting ervan aangaat hoewel bepaalde onderdelen (waterrad, aswiel) van andere oudere watermolens afkomstig zijn.

De vervangende aandrijving met diesel/elektriciteit, de aanwezigheid van de hulptoestellen (vooral reinigingstoestellen) in het kader van de reeds voor W.O.II strenger wordende normen (meteen geplaatst en niet 'ad hoc' naargelang de behoefte) wijzen er op dat deze molen in één beweging werd ontworpen en opgebouwd, dit in tegenstelling tot de meeste oudere watermolens.

De horizontale monocylinder diesel (voor de mechanische aandrijving) en de V8 dieselmotor (voor een vervangende elektrische drijfkracht) illustreren niet enkel de verschillende aspecten van de dieseltechnologie maar geven tevens een goed beeld van de uiteenlopende technieken waarmee een bedrijf kan worden gaande gehouden. Dit verschaft aan deze maalderij een documentaire industrieelarcheologische meerwaarde.

De technologische evolutie op het vlak van de maalinrichtingen wordt hier o.a. geïllustreerd door de aanwezigheid van een koppel traditionele maalstenen (zgn. koude maalcyclus) alsook door de nog aanwezige Midget Maxima Roller Mill, een gecombineerd reinigings- en maaltoestel (zgn. warme maalcyc1us) van Britse oorsprong, geconstrueerd naar een 20ste eeuws patent. Van dit toestel zijn er hier en daar slechts enkele exemplaren bewaard in een industrieelarcheologisch waardevolle omgeving.

Tevens illustreert dit voorbeeld in een bouwhistorisch perspectief de utilitaire bouwwijze en het materiaalgebruik (machinebaksteen en structureel beton) bij kleinere bedrijfsgebouwen. Opvallend is hier het gebruik van grote ramen voor een betere lichtinval. Deze ramen zijn van betonnen 'schrijnwerk' voorzien met een typologie eigen aan de periode van oprichting.

Deze nog maalvaardige watermolen met zijn indrukwekkend onderslagrad, zijn motoren, zijn volledige en over drie ruime bouwlagen overzichtelijke, in cascade geplaatste uitrusting toont op een voor het publiek duidelijke wijze de verschillende stappen in het productieproces. Daarenboven beschikt dit bedrijfje uitzonderlijk over een indrukwekkende graandrooginstallatie.

De Heetveldemolen vormt in alle opzichten een waardevolle opvolger van zijn voorgangers die minstens sinds 1472 deel uitmaakten van deze voormalige kasteelsite.

Afbakening van de bescherming

De geïsoleerde inplanting in het breed beemdengebied langsheen de Mark én de sporen van de ringgracht onderstrepen de authenticiteit en afleesbaarheid van de historische origine en onderlinge samenhang van de gebouwen. Om die reden worden de aansluitende weiden die tevens tot het historisch areaal behoren en het tracé van de ringgracht mee in de afbakening van het monument opgenomen.

Criteria voor bescherming

• Zeldzaamheid

Zeldzaam bewaard voorbeeld van één van de vele, kleine feodale sites die het grensgebied Henegouwen-Vlaanderen-Brabant eertijds typeerde, wellicht in oorsprong opklimmend tot een 12de-13de-eeuwse castrale motte. De karakteristieke tweeledige structuur bleef aan de hand van het huidige, overwegend 19de- eeuwse bouwbestand duidelijk afleesbaar. Opmerkelijk is tevens het behoud én van watermolen én van brouwerij, een historische configuratie die minstens teruggrijpt tot 1472.

De molen zelf is een zeldzaam en goed bewaard voorbeeld van een jonge watermolen (1949) die bovendien in één ruk werd opgetrokken, wat eveneens uitzonderlijk is.

De brouwerij met deels bewaarde maar goed afleesbare uitrusting is omwille van haar omvang én architecturale vormgeving van ca. 1870 voor een agrarische context eerder uitzonderlijk waarbij de mouttoren met karakteristiek uitwaaierend "vuringmassief' en gek één van de schaars geworden voorbeelden van dit type vormt.

• Gaafheid

Zowel qua typologie als configuratie opmerkelijk gave motte/kasteelsite met karakteristieke opper- en neerhofstructuur met duidelijke scheiding van woon- en bedrijfsfuncties (overwegend 2de helft 19de eeuw met oudere kern) waaronder een nog functionerende watermolen en een imposante brouwerijvleugel. De materiële gaafheid van de meeste gebouwen wordt evenwel getemperd door sterke verwaarlozing, gebrekkig onderhoud evenals door de plaatsing van PVC-ramen in de woonhuisgevel. Dit geldt evenwel niet voor de watermolen die op het molenrad na (vernieuwd in 2014) perfect bleef bewaard en dit zowel qua typologie als qua uitrusting.

• Authenticiteit
De afleesbaarheid en herkenbaarheid van deze motte/kasteelsite die na de Franse revolutie een exclusieve landbouw- en brouwerij functie kreeg bleef opmerkelijk intact en dit zowel op niveau van configuratie, algemene vormgeving als detaillering. De authenticiteit van de diverse bouwonderdelen werd niet verstoord door drastische restauratie- en/of renovatiewerken. Ook de nog maalvaardige en actieve watermolen beschikt over een hoog authenticiteitsgehalte: met zijn indrukwekkend onderslagrad, zijn motoren, zijn volledige en over drie ruime bouwlagen, in cascade opgestelde uitrusting toont hij op overzichtelijke wijze de diverse stappen in het productieproces.

• Representativiteit
Representatief voorbeeld van een feodale site, wellicht een kleine grensmotte uit de 12de - 13 e eeuw die, volgens een gebruikelijk proces, achtereenvolgens evolueerde tot kasteel- en landbouwcomplex.

Eveneens mooi voorbeeld van een 19de-eeuwse landelijke brouwerssite bestaande uit een brouwerswoning met voorliggende, door een hekken omsloten siertuin, en een brouwerijvleugel met mouttoren en diverse bijgebouwen.

De molen vormt een typisch voorbeeld van een watermolen van na WOII zowel wat het gebouw als de inrichting betreft niettegenstaande waterrad en aswiel van andere, oudere molens afkomstig zijn.

• Ensemblewaarde
Opmerkelijk intact ensemble van woon- en bedrijfsgebouwen met karakteristieke inplanting en configuratie die verwijzen naar de feodale oorsprong.

• Contextwaarde
Belangrijke landschappelijke impact op de ruimere omgeving ingevolge de karakteristieke morfologie en geïsoleerde ligging in een breed beemdengebied ter hoogte van een belangrijke verbindingsweg.

de historische erfgoedwaarde:

Eén van de schaars bewaarde voorbeelden van een wellicht tot de 12de - 13de eeuw opklimmende castrale motte in het grensgebied Brabant-Henegouwen-Vlaanderen, waarvan de oudste vermelding dateert van 1472 toen dit achterleen van het Land van Edingen mét watermolen en brouwerij in het bezit was van het invloedrijk Brusselse geslacht de Heetvelde, bouwers van het latere kasteelcomplex dat achtereenvolgens eigendom was van de adelijke families van Etten,Pennant, Dupont en Herpigny.

Sinds begin 19de eeuw in privé-bezit evolueerde de motte/kasteelsite in de periode 1862- 1960

en dit onder impuls van veearts B. Dero tot de gerenomeerde brouwerij "Brasserie Eetveld" waarna exclusief werd overgeschakeld op landbouwactiviteiten.

Intussen bleef de sinds 1440 vermelde watermolen tot op heden ononderbroken in werking en dit als enige van de acht watermolens op de Mark.

de historische i.c. de architectuurhistorische erfgoedwaarde:

niet alleen de geïsoleerde inplanting in het breed beemdengebied langsheen de Mark, maar ook typologie en configuratie alsook de architecturale vormgeving getuigen van een opmerkelijke historische gelaagdheid en continuïteit: de tweeledige opper- en neerhofstructuur met sporen van een ringgracht verwijst naar de motte-origine; het minstens tot de 17de eeuw opklimmende woonhuis met wapenschild van de van Heetvelde en funderingsresten van een huiskapel alsook de 18de -eeuwse dienstvleugel met mansardedak getuigen van het kasteelverleden; tenslotte illustreren het classicistische woonhuis met zijn symmetrische ordonnantie van grote rechthoekige, beluikte vensters en een in een hardstenen omlijsting gevatte voordeur, de met een met fraai hekwerk omsloten siertuin, de omvangrijke, eclectisch geïnspireerde brouwerijvleugel met picturaal materiaal gebruik alsook de langsschuur en stalvleugel van de omvorming tot een belangrijke brouwerij site in het derde kwart van de 19de eeuw.

de industrieelarcheologische erfgoedwaarde:

In vergelijking met de reeds beschermde watermolens neemt de Heetveldemolen (1949) een unieke plaats in. Uniek door de bouwdatum na W.O.II wat weerspiegeld wordt in stijl en materiaalgebruik van het molengebouw, de goede belichting van de werkruimten (illustreert de wens naar steeds betere arbeidsomstandigheden), de grote eenheid van de installatie, de aanwezigheid van een grote drooginstallatie (uniek bij een watermolen), de overzichtelijkheid van het productieproces, de verwijzing naar de traditie door het gebruik van een klassiek waterrad dat op zijn beurt verwijst naar de eeuwenoude uitbating van deze watermolensite. Bijkomend vormt deze watermolen sinds de 15de eeuw een belangrijke en representatieve component van deze markante feodale site.

5. ONDERBOUWDE VISIE OP HET TOEKOMSTIG BEHEER

5.1. Wat willen we bereiken de komende 20 jaar

Uitgaande van de in het vorige hoofdstuk geformuleerde erfgoedwaarden, kunnen we nu een aantal hoofddoelstellingen formuleren. Daarnaast plaatsen we ook de doelstellingen die we met de VZW Heetveldemolen nastreven. Die doelstellingen vloeien niet noodzakelijk voort uit erfgoedwaarden maar hebben ook een impact op de richting die we de komende 20 jaar met het erfgoed willen gaan. We verwijzen na elke doelstelling naar de waarde die we wensen te behouden , te verbeteren of te herstellen. We geven aan wat we binnen het onroerend erfgoed willen realiseren om die doelstellingen te bereiken.

Na het formuleren van de erfgoedwaarden was de opsteller van het ontwerp tot herkenning van de Heetveldesite als monument vrij duidelijk wat de watermolen betreft: “Voor de enige, nog werkende watermolen op de Mark is een instandhouding van de maalfunctie een evidentie.”

We onderschrijven die eerste doelstelling volmondig.

We zijn gelukkig niet de enige functionerende watermolen meer langs de Mark. De molen in Viane draait ook weer, weliswaar met een turbine. Dit is onze belangrijkste doelstelling: het functioneren van de watermolen behouden. Een watermolen die functioneert sedert de 15de eeuw.

Die doelstelling kunnen we opsplitsen in een aantal meer concrete subdoelen.

Om de maalfunctie te behouden, dient te molen te malen. Dat houdt in dat we heel concreet participeren aan een productieproces van voedsel voor mens en dier.

Om te malen heeft de molenaar landbouwers nodig. Het is dus noodzakelijk om met een aantal mensen een samenwerkingsverband op te zetten; We vormen een klein bedrijf. In ons geval heeft dat de rechtsvorm van een VZW aangenomen. Via het Regionaal Landschap Pajottenland en Zennevallei hebben we contacten gelegd met graanproducenten uit de directe omgeving. We maken de ketting tussen consument en producent korter en transparanter.

De molen heeft ook een historische en industrieel-archeologische waarde. Aan die waarden koppelen we de doelstelling dat de molen open staat voor publiek. Enerzijds trachten we een tipje van de sluier op te lichten rond de naam Heetveldemolen: we tonen een afbeelding uit de kaartenboek van het Kartuizerklooster in Herne waar het kasteeltje in al zijn glorie wordt afgebeeld. Die afbeeldingen en nog heel wat meer informatie krijgen we via een samenwerking met lokale erfgoedverenigingen en erfgoedcel Pajottenland en Zennevallei. Regelmatig vinden we mensen met oude foto’s en verhalen. Dat proberen we op onze beurt ook weer te delen. We organiseren molendagen waarop we thematisch ingaan op het aanbod uit de omgeving. We proberen ook telkens de realisaties vast te leggen in een publicatie.

We kunnen ook de mensen rondleiden tussen alle machines in de molen. Langs de ene kant kunnen we met de Midget perfecte witte bloem malen, de droom van elke naoorlogse

molenaar. Langs de Markzijde draait de molensteen en produceert volkorenmeel: nu weer in de mode maar na de oorlog verguist als grondstof voor oorlogsbrood.

Ook de omgeving verdient onze aandacht: de omgeving van de molen kan een landschappelijk faceliftje gebruiken, met respect voor de authenticiteit. De oude meidoornhaag die naar de molen leidt, willen we verlengen.

In de molenomgeving staan sparrenhagen aangeplant uit de zestiger en zeventiger jaren.

Wij willen de aanpak van de molenomgeving graag met advies van het Regionaal Landschap en de dienst Onroerend Erfgoed in dit plan opnemen.

Wanneer er mensen over de vloer komen, ontstaan nieuwe noden: nood aan een gezamelijke ruimte om met de molenproducten aan de slag te kunnen gaan. Nood aan aangepaste toiletten. Nood aan een milieuvriendelijke waterzuivering.

De molen zelf getuigt reeds meer dan 5 eeuwen van de mogelijkheid om met groene energie te werken. In samenwerking met Pajot Power en met de mensen van VMM willen we zoeken naar een mogelijkheid om kleinschalig energie te winnen uit de Markrivier. We maken graag ruimte om dat didactisch aan het publiek voor te stellen.

De doelen die we hier formuleren, hebben niet altijd een directe weerslag op de infrastructuur van de Heetveldemolen. Toch vermelden we die doelen graag omdat ze veel betekenen voor het gebruik, het functioneren en het behoud van de molen. Onrechtstreeks zijn ook die doelen richtinggevend voor de noodzakelijke aanpassingen en eventuele functiewijzigingen binnen de gebouwen van het complex.

Mag ik de doelen op een rijtje zetten ?

1. de huidige Heetveldemolen behouden, onderhouden, laten functioneren en verder ontwikkelen
   van het instrumentarium van de molen en de toegankelijkheid van de gebouwen optimaliseren.
2. de culturele functie van de molen als historisch en industriëel –archeologisch monument verzorgen.
3. de folkloristische traditie rond de molen behouden: bv de pauwelviering.
4. de educatieve functie naar kinderen en volwassenen toe: zelf organiseren van activiteiten en mogelijkheden voorzien om de gebouwen ter beschikking te stellen voor andere organisaties.
5. een eeuwenoud voorbeeld van hernieuwbare energie uitbouwen als een documentatie- en experimenteercentrum voor hernieuwbare energie.
6. een ontmoetingsplaats opbouwen, onderhouden en verder ontwikkelen voor wandelaars, bezoekers, geïnteresseerden, cursisten, buurtbewoners.
7. de molenomgeving, ingebed in een groter regionaal geheel valoriseren: de Dender-Markevallei, het Pajottenland, het Land van Edingen.

8. netwerken ontwikkelen met andere organisaties uit de streek en met gelijkaardige doelstellingen: bv. molenverenigingen, regionale organisaties, organisaties met gelijkaardige doelen.
9. het produceren en verkopen van voeding voor mens en dier: producten van de molen. Netwerken ontwikkelen met gelijkaardige initiatieven: promoten van regionale producten, eerlijke en duurzame handel, meewerken als schakel voor voedselteams.
10. de laatste beroepsmolenaar van de Heetveldemolen in zijn omgeving en context laten wonen en zijn comfort garanderen. Het onderhoud van het molenhuis in samenspraak waarnemen.

5.2. Hoofddoelen en nevendoelen.

Doelstelling 1.

De huidige Heetveldemolen behouden, onderhouden, laten functioneren en verder ontwikkelen van het instrumentarium van de molen en de toegankelijkheid van de gebouwen optimaliseren.

Doel 1.1: We trachten het molengebouw zo goed mogelijk te onderhouden. We hebben contact opgenomen met Monumentenwacht om samen het gebouw en ook dit beheersplan te bekijken.

Doel1.2: Het maalmechanisme vraagt onderhoud en opvolging. De aandrijving van de industriële bloemmolen, de Midget Maxima Roller werkt, maar met een zeer grote ecologische voetafdruk. Om met de Midget te werken draait een achtcilinder Dieselmotor die elektriciteit opwekt en op zijn beurt een elektromotor aandrijft.

Dat alles terwijl we beschikken over een waterrad dat ons groene energie oplevert.

Voor het aandrijven van de Midget is er een alternatief: de oude monocilindermotor in de molen zelf. Die kan nog starten maar dient gereviseerd te worden.

Intussen kiezen we ervoor om nog uitsluitend te werken met waterkracht.

Er was geen traditionele builmachine aanwezig in molen. De vorige molenaar gebruikte de Midget om bloem te maken. We gebruiken nu een kleine builmachine om meel van de molenstenen tot bloem te zeven, aangedreven met een kleine electromotor. Die machine werd in 2016 aangekocht en in gebruik genomen. We opteren voor een builmachine aangedreven door waterkracht.

Samengevat: we kiezen ervoor om de molen te laten draaien met waterkracht.

Dat vraagt om een aantal aanpassingen en het bestaande instrumentarium vraagt constant onderhoud.

Doel 1.3: De huidige molenstenen zijn kunststenen met radiale panden. Een van de stenen was en is nog steeds gebarsten. De stenen voldoen om meel te maken, maar alles kan beter. Nu we meer gaan werken met waterkracht is het aangewezen de werking van de molenstenen te optimaliseren.

We hebben een koppel natuurstenen molenstenen op het oog. We denken ook reeds lang aan het laten vervaardigen van een traditionele builmachine (een zeeftoestel) eveneens aangedreven met waterkracht. Op die manier kunnen we het functioneren van de molen verder optimaliseren.

Doel 1.4: Om graan te malen van plaatselijke producenten dient dit graan te worden gepoetst. De molen beschikt over de nodige machines. Ook de aandrijving van die machines willen we met waterkracht realiseren. Dit is intussen gerealiseerd.

Doel 1.5: De keuze om voornamelijk met waterkracht te werken neemt niet weg dat we ook de werking van de cilindermolen willen optimaliseren. De huidige aandrijving met een achtcilinder dieselmotor die elektriciteit opwekt voor een centrale elektromotor van 70 ampère is in deze tijd onbetaalbaar. We wensen de originele monocilinderdieselmotor te laten reviseren en die opnieuw te gebruiken als aandrijving. We zoeken techniekers die dit werk aankunnen.

Doel 1.6: De molenaarskoepel Vlaamse Molens heeft overlegd met het Voedselagentschap (FAVV). We wensen ons in orde te stellen met de regelgeving van het Federaal Agentschap.

We voorzien een aantal noodzakelijke en logische aanpassingen naar de actuele regelgeving toe. We denken hierbij aan een nieuwe steenkist, die op een eenvoudige manier kan geopend worden en gepoetst. Ook aan de meelgoten zullen wat aanpassingen noodzakelijk zijn. We kijken verder uit naar een inspectieverslag van de molen. De aanpassingen aan de steenkist en de meelgoten zijn gebeurd. We wachten enkel nog op een paar roestvrij stalen onderdelen die een smid voor ons klaarmaakt.

Doel 1.7: Gedurende de voorgaande jaren hebben we heel wat herstellingen gerealiseerd aan de weg die het graan of het meel aflegt. Die herstellingen zijn uitgevoerd omwille van lekken in de leidingen of omwille van minder hygiënische toestanden. Een aantal houten graan- of meelgoten waren vermolmd of niet te onderhouden. We streven ernaar om alle leidingen onderhoudsvriendelijk te maken: gemakkelijk te openen om te kunnen poetsen. We gebruiken ook steeds materialen die in harmonie met de omgeving staan. Zo gebruiken we planken van halfrode den, het materiaal waaruit bijna alle molenonderdelen zijn opgetrokken.

Doel 1.8: Een uitbreiding van het instrumentarium kan bestaan uit de installatie van een pelmolen. In onze streken bestaat die traditie niet (meer?) om gepelde granen te eten. Een pelmolen stelt ons eveneens in staat om ruwe spelt te pellen. Reeds jaren brengt een plaatselijke landbouwer spelt naar de molen. Tot nu toe verwerken we dat graan ongepeld tot veevoeder. Een pelmolen is een nuttig instrument dat kan werken op waterkracht. Andere granen zoals tarwe, gerst en haver kunnen eveneens gepeld gegeten worden als rijst. In Nederland en Noord-Frankrijk bestaat die traditie nog. Een Nederlandse bedrijf dat molenstenen giet, maakt ook nog pelstenen. Dat is een oude droom die we graag zouden verwezenlijken.

Doel1.9: Vroeger was de molen een gesloten machine, waar bezoekers nooit verder kwamen dan het gelijkvloers. Op opendeurdagen komen buurtbewoners en geïnteresseerden een kijkje nemen. Dat veronderstelt een aantal veiligheidsmaatregelen. We hebben die risico's in kaart gebracht en een risico-analyse gemaakt. Er zijn nog een aantal ingrepen noodzakelijk. Ook dat moet planmatig gebeuren.

Doel 1.10: Bepaalde delen van de plankenvloeren op de verdieping en de zolder zijn aan vervanging toe. Rond de bevochtiger op zolder is dat het geval. Op een aantal andere plaatsen is er beschadiging. De toestand dient te worden opgevolgd.

Doel 1.11: De dakgoten, aflopen en zinken platformen zijn aan vervanging of herstel toe. We hebben reeds dakwerkers aangesproken om offertes te vergelijken. De opvang van hemelwater is terug te vinden op de plannen voor de verbouwing van de schuur.

Doelstelling 2: De culturele functie van de molen als historisch en industriëel – archeologisch monument verzorgen.

Doel 2.1: Toegankelijkheid en onthaal bezoekers. Zeer regelmatig verzorgen we rondleidingen in de molen. We laten de thema's variëren naar gelang de interesse van het publiek. We starten meestal met een woordje uitleg over de naam Heetveldemolen. Waar komt die naam vandaan ? We nemen een kijkje langs de oever van de Mark en bewonderen de oude kasteelsite aan de overkant. We bekijken de Ferrariskaart en een afbeelding uit de inventaris van het Kartuizerklooster van Herne.

We belichten de vooroorlogse en naoorlogse manier van malen. Wat was er nieuw in de molen van 1948 ? We tonen de dieselmotoren en de aandrijfriemen van die periode. Een centrale as waarop alle machines werden aangesloten. We tonen de jacobsladders die het graan naar boven brengen en het oude luiwerk om zakken boven te trekken.

We komen goed aan onze trekken. Wat we missen is een ruimte waar bezoekers even op adem kunnen komen, waar we rond een bepaald thema een spreker kunnen uitnodigen, visueel ondersteund met een projectie.

We hebben dergelijke zaken reeds georganiseerd, maar dan helemaal op zolder., rond hondenmolens. Daar is er ruimte genoeg maar voor een aantal mensen zijn de trappen er te veel aan. Ook naar kinderen toe is een meer toegankelijke en meer veilige ruimte buiten de molen noodzakelijk. Een ruimte waar we kunnen knutselen en kliederen met brooddeeg of zoutdeeg, waar we een baksessie kunnen organiseren. Of waar wandelaars simpelweg een boterhammetje kunnen eten en iets drinken, zonder telkens een verhuis van stoelen en tafels.

We kiezen voor het aanpassen van een groot deel van de schuur naar een belevingsruimte toe.

Daarvoor dienen een aantal silo's te verdwijnen. We behouden de twee oudste, ook omwille van de gebruikte materialen. De overige hebben geen erfgoedwaarde; ze zijn gebouwd met gerecupereerde bekistingsbalken en vezelplaten. Hier kiezen we voor een functiewijziging van het gebouw en we zullen er een bouwaanvraag voor indienen. We nemen een architect onder de arm om samen planmatig over het geheel na te denken.

Doel 2.2: We blijven in samenwerking met Erfgoed Galmaarden en de Erfgoedcel Pajottenland en Zennevallei op zoek naar historische informatie over de Heetveldesite en de regio Markvallei. We willen dat delen met onze omgeving via publicaties. We organiseerden reeds

eerder molendagen rond de bestaande en verdwenen molens van Galmaarden en rond de molens in Galmaarden, Herne en Bever. Dit is uitgemond in een publicatie : “De Molens van Galmaarden”.

Doelstelling 3: De folkloristische traditie rond de molen behouden: de Pauwelviering.

Doel 3.1: Naar aloude traditie komt de Pauwelbende de eerste zaterdag na Nieuwjaar roggemeel ophalen in de Heetveldemolen. Met dit roggemeel worden later de Pauwelbroodjes gebakken die op het Pauwelfeest in het publiek worden gegooid.

De Pauwelviering en de gebruiken daarrond werden recent erkent als immaterieel erfgoed.

Onder impuls van de laatste beroepsmolenaar Richard groeide dit gegeven uit tot een heus evenement. De Pauwel en twaalf apostelen komen met een driewielkar naar de molen. Bij hun aankomst krijgen de Pauwelbende en de omstaanders een bloemdoopsel. De bende komt in de molen en zingt daar met gesloten deuren het traditionele Pauwellied. Intussen schaken leden van de oude Pauwelbende de driewielkar. Na veel onderhandelen krijgt de Pauwel de kar terug en kan daarna de terugweg aanvangen. Die gebeurtenis brengt jaarlijks een aantal belangstellenden naar de Heetveldemolen. We verbinden ons ertoe die jaarlijkse traditie in ere te houden.

Doel 3.2: We steunen de initiatieven van de Pauwelgilde en willen dat traditionele feest ruimere bekendheid geven. De oude en de nieuwe molenaar maken deel uit van de Pauwelgilde. We zorgen ervoor dat bezoekers de publicatie rond de Pauwelviering in de molen kunnen inkijken en aankopen.

Deze doelstellingen hebben geen rechtstreekse impact op het onroerend erfgoed maar zorgen ervoor dat de Heetveldemolen deel uitmaakt van het Immaterieel Erfgoed rond de Pauwelviering. Dit houdt een jaarlijks engagement in.

Doelstelling 4: De educatieve functie naar kinderen en volwassenen toe: zelf organiseren van activiteiten en mogelijkheden voorzien om de gebouwen ter beschikking te stellen voor andere organisaties.

Doel 4.1: We trachten met regelmaat een aantal vormingen te organiseren rond de molen, molenproducten en de molenomgeving. Een opsomming: broodbaksessies, bakken met gist, bakken met zuurdesem, bakken van speltpannenkoeken, bakken van speculaas. Vormingen rond Brabantse molens, hondenmolens, traditionele molenheiligen. In de toekomst plannen we vormingen rond de teelt van graangewassen, een sessie rond molenliederen, wie weet wat nog allemaal. We voelen daarbij de noodzaak om een aangepaste ruimte te realiseren. We hebben

dit werk opgenomen in een Leaderproject, in samenwerking met het Regionaal Landschap en de Erfgoedcel Pajottenland en Zennevallei, onder supervisie van Pajottenland+.

Doel 4.2: We stelden reeds onze gebouwen open voor een tentoonstelling van een fotograaf en een schilder, die beiden het landschap van het Pajottenland in hun hart dragen. Uiteraard kiezen we voor kunstenaars die de doelstellingen van onze organisatie onderschrijven en via hun werken bijdragen aan het realiseren van onze doelen. Ook een kunstenaar die werkt met ceramiek en een abstracte schilder kwam reeds aan bod. Bij de volgende Openmonumentendag organiseren we een veertiendaagse tentoonstelling van een kunstenaar die op een persoonlijke manier historische gebouwen tekent.

Doel 4.3: Wanneer we onze site openstellen voor een ruim publiek, heeft dat uiteraard praktische consequenties: veiligheidsvoorzieningen, een ontvangstruimte, installatie van multimedia-apparatuur, voldoende en aangepast sanitair, parking. We wensen daaraan tegemoet te komen, met alle respect voor de site zelf, ecologisch en esthetisch.

Doel 4.4: We wensen vooral naar kinderen toe de site uit te bouwen tot een belevingsruimte.

We geloven niet in de molen als museum, we zien de molen als een uitdagend gegeven dat oproept tot activiteit. Dat vraagt om een aangepaste ruimte.

Doelstelling 5: Een documentatie- en experimenteercentrum uitbouwen voor hernieuwbare energie.

Doel 5.1: We kiezen ervoor om onze molenproducten zoveel mogelijk te produceren op een ecologisch verantwoorde basis. We beschikken over de rijkdom van het water als energiebron. Merkwaardig dat vijf eeuwen geleden werk werd gemaakt van hernieuwbare energie en dat die piste in de loop van de geschiedenis werd verlaten. Net als in de film: back to the future.

Doel 5.2: We kijken uit naar verdere samenwerking met een organisatie als Pajot Power, een organisatie die ernaar streeft de energiewinning, energiebeleid en verantwoordelijkheid dichter bij de burger te brengen.

Doel 5.3: Er dient rond de molen nog een vistrap te worden aangelegd. We willen van die gelegenheid gebruik maken om in samenwerking en overleg met VMM aandacht te besteden aan de aanleg van een permanente energiewinning.

Doelstelling 6: Een ontmoetingsplaats opbouwen, onderhouden en verder ontwikkelen voor wandelaars, bezoekers, geïnteresseerden, cursisten, buurtbewoners.

Doel 6.1: "Water en wind, de molen verbindt." is de naam van een project waarin we samenwerken met Regionaal Landschap en Erfgoedcel Pajottenland en Zennevallei. We merken dat de molen mensen samenbrengt. Niet alleen molenaars en boeren. We houden de deur voor iedereen open: toevallige wandelaars zijn welkom om een kijkje te nemen.

Doel 6.2: Regelmatig komen wandelgroepen langs die de molen als pleisterplaats aandoen tijdens een tocht. We verzorgen op aanvraag een rondleiding, soms gecombineerd met een wandeling. Andere wandelaars komen hun boterhammetjes in de molen opeten.

Doel 6.3: Cursisten van de molenaarscursus kunnen bij ons stage lopen.

Doel 6.4: Einde mei is er Europese molendag en half september is er Open Monumentendag.

Op beide weekends is de molen open, komen er sprekers en zetten we een tentoonstelling op touw rond een bepaald thema. Volgend jaar in mei gaat het rond granen en brood, in september vormt de rivier de Mark het centrale thema. Dit in samenwerking met het Regionaal Landschap.

Doel 6.5: Op de molendagen willen we samenwerken met het dagcentrum in Tollembeek, Zonnelied. Mensen van het dagcentrum helpen mee aan de bar en zorgen voor de bediening.

We starten die samenwerking in mei 2017.

Doel 6.6: Tijdens de zomermaanden maken we op de binnenkoer een pop-up café voor wandelaars en molenbezoekers. We moeten dat concept nog verder uitwerken, qua planning, bekendmaking en ook de concrete realisatie is nog embryonaal. Een vrijwilliger bouwt een oude kleine caravan om tot een mobiele trendy bar.

Doel 6.7: Vorig jaar bouwden we een kleine houten aanlegsteiger om met een kleine boot op de Mark te varen, naar aanleiding van een dag met het Regionaal Landschap over de rivier.

Nu wordt die aanlegsteiger bijna dagelijks gebruikt door vissers. Regelmatig maken we een praatje met de verschillende vissers en zo heb ik reeds een en ander bijgeleerd over het visbestand in de rivier, de kwaliteit van het rivierwater, de kneepjes van het vak.

We gaan die steiger blijven onderhouden in functie van de vissers.

Doelstelling 7: De molenomgeving, ingebed in een groter regionaal geheel valoriseren: de Dender-Markvallei, het Pajottenland, het Land van Edingen.

Doel 7.1: De directe molenomgeving heeft wat bomen en struiken betreft, een facelift nodig.

Samen met mensen van het Regionaal Landschap en Onroerend Erfgoed willen we een plan opmaken over nieuwe aanplantingen rond de molen. Op dit ogenblik staan er heel wat overjaarse sparren langs de oerver van de Mark. Het uitzicht wordt belemmerd en de bodem en de rivier verzuurd. De meidoornhaag die langs de Munkbaan tot aan de brug loopt, kunnen we wellicht verlengen. Voor een rij sparren langs de Heetveldemeersbeek vragen we een kapvergunning aan.

Doel 7.2: Achter de schuur en het molenhuis kan de oude boomgaard opnieuw aangelegd worden.

Doel 7.3: Langsheen de hangar kunnen leibomen (bij voorkeur perenbomen) geplant worden.

Doel 7.4: De begroeiing van het molenhuis en de molen zelf kan met druivelaars gebeuren, in plaats van de huidige parthenocissus. Druivelaars hebben dezelfde mooie herfsttinten en woekeren minder.

Doel 7.5: De oeverbegroeiing kunnen we bekijken in overleg met de medewerkers van VMM, de dienst die nu de oevers beheert.

Doel 7.6: We hopen in september 2017 het Markwandelpad verder te zien uitbreiden. Op dit ogenblik stopt het pad aan de molen. Het streefdoel is een wandelpad langs de Mark van bron tot monding.

Doel 7.7: Bij het uitbouwen van een nieuw sanitair blok houden we er rekening mee om daar ook een doucheruimte te voorzien. Dat geeft ons later de mogelijkheid om de ham achter de schuur te gebruiken als vrije kampeerplaats.

Doel 7.8: We gaan de ham terug aanleggen zoals hij voorzien was, een kleine groententuin en een boomgaard.

Doel 7.9 In het algemeen gaan we voor het behoud en het herstel van landschappelijke elementen met erfgoedwaarde. Hierbij is onder meer te denken aan het soortenrijke permanente grasland ten zuiden van de Mark, de oude (knot)bomen en hakhoutstoven, de oude hagen, de Rivierereweg en de waterlopen. Het herstel van het landschap nemen we steeds de erfgoedwaarde als uitgangspunt.

Doel 7.10 De smalle strook langs de Mark stroomopwaarts aan de linkerzijde is eigenlijk een smalle strook land tussen de originele loop van de Mark en de gekanaliseerde Mark. Wanneer die werken werden uitgevoerd weten we niet. Alleszins voor 1440, wanneer de molen eerst wordt vermeld. We willen zorg dragen van die oude bedding, met de vegetatie die er zich nu bevindt: essenstoelen en knotwilgen. De overwoekerende brandnetels willen we maaien en afvoeren.

De ham tussen de Mark en de Heetveldemeersbeek werd vroeger gebruikt als groententuin en boomgaard. De huidige sparren aan de ene kant en de hoge vegetatie aan de andere kant (essen, esdoorn, wilde kers) willen we rooien en vervangen door knotwilgen langs de Mark en oude populierensoorten langs de Heetveldemeersbeek.

Doelstelling 8: Netwerken ontwikkelen met andere organisaties uit de streek en met gelijkaardige doelstellingen: bv. molenverenigingen, regionale organisaties, organisaties met gelijkaardige doelen.

Doel 8.1: Voor molenaangelegenheden en allerlei advies, zowel molentechnisch als naar projecten toe, kunnen we steeds terecht in Mola, Wachtebeke, adviescentrum voor molens. Met dank aan Walter Van Den Brande en Jo Bracke. Van onschatbare waarde, voor de opleiding tot molenaar, als verbindingspersoon en organisator van overlegmomenten met allerlei instanties kunnen we altijd terecht bij Alain Gaublomme. Via deze mensen leerden we Onroerend Erfgoed kennen en kregen we steun en advies bij het opstellen van dit beheersplan. We blijven als actieve molen dit netwerk met veel respect cultiveren.

Doel 8.2: We danken ook de medewerkers van Onroerend Erfgoed voor hun bezoeken en adviezen.

Doel 8.3: We participeren in de vereniging Erfgoed Galmaarden, Pajottenlands molens en engageren er ons toe om die netwerken verder te ondersteunen en uit te bouwen.

Doel 8.4: Het leader-project “Water en wind” beschrijft de planning van de samenwerking tussen VZW Heetveldemolen, Regionaal Landschap en Erfgoedcel Pajottenland en Zennevallei. Met ondersteuning van Pajottenland+ kunnen we werk maken van de doelstelling 2.1: het realiseren van een ontmoetingsruimte.

Doelstelling 9: Het produceren en verkopen van voeding voor mens en dier: producten van de molen. Netwerken ontwikkelen met gelijkaardige initiatieven: promoten van regionale producten, eerlijke en duurzame handel, meewerken als schakel voor voedselteams.

Doel 9.1: Bij het produceren en verkopen van voeding komen we in het vaarwater van het Federaal Agentschap voor Voedselveiligheid (FAVV). We hebben contact gelegd met die overheidsdienst en vragen binnen afzienbare tijd een controle aan. Wellicht zullen er een aantal aanpassingen nodig zijn omwille van hun reglementering. We willen in deze planning daar rekening mee houden.

Doel 9.2: In verband met netwerking met regionale initiatieven is het belangrijk te vermelden dat we samenwerken aan een initiatief van het Regionaal Landschap om de kleine biograanproducenten te organiseren en te informeren. Wij willen daar graag een rol in spelen.

Op de molendagen worden informatiesessies rond zaaigranen in de molen georganiseerd.

Doel 9.4: Bij de openmolendagen verbruiken we Wereldwinkelproducten. De bieren die we serveren zijn afkomstig van de brouwerij van Silly, waar de Mark ontspringt.

Het fruitsap komt uit het Pajottenland, producten van de Fruitburcht in Bever.

Doel 9.5: We werken mee aan het overleg met de bakhuizen in de ruime regio Pajottenland. We willen op termijn het bakhuis achter de schuur weer opknappen, om vormingen te kunnen geven en eventueel te gebruiken als buurtbakhuis.

Doelstelling 10: de laatste beroepsmolenaar van de Heetveldemolen in zijn omgeving en context laten wonen en zijn comfort garanderen. Het onderhoud van het molenhuis in samenspraak waarnemen. Het molenhuis en zijn bewoner, de laatste beroepsmolenaar met alle respect behandelen.

Doel 10.1: De vader van Monique heeft het vruchtgebruik van het molenhuis. We trachten zijn comfort in samenspraak te optimaliseren. Dat is een evenwichtsoefening. Sedert het huwelijk van Richard, de molenaar, is er zo goed als niets meer gewijzigd of aangepast aan het woonhuis. Het woonhuis beantwoordt niet aan de huidige vereisten naar comfort toe.

De huidige bewoner wenst zoveel mogelijk de huidige situatie ongewijzigd te houden. We willen daar respect voor opbrengen. Die houding verklaart de status quo waarin het woonhuis zich bevindt. Zoals wellicht veel mensen op leeftijd houdt Richard niet van veranderingen. Een aantal aanpassingen waren noodzakelijk voor zijn persoonlijk comfort.

Doel 10.2: Er zijn aanpassingen gebeurd aan de kelderramen waar we niet onverdeeld gelukkig mee zijn. De verluchting van de kelder laat te wensen over. Langs de voorzijde zijn de keldergaten gewoon dicht gemaakt, met PVC-ramen. Ook achteraan, langs de waterkant zijn er PVC-ramen die open en dicht kunnen gemaakt worden.

Doel 10.3: Er is geen aansluiting op het waternet. Het water wordt opgepompt uit een waterput, die bij overstroming onder het waterpeil zit. Een aansluiting op de waterdistributie is mogelijk en wenselijk. Tot voor kort was er geen aansluiting voor leidingwater. De pomp waarmee water uit de waterput naast het molenhuis werd opgepompt, liet het in augustus 2017 afweten. We plaatsen een nieuwe pomp en vroegen een aansluiting aan op het drinkwaternet. We hebben nu drinkwater in de keuken en putwater voor de toiletten.

Doel 10.4: Het woonhuis is niet aangesloten op een rioleringssysteem. Het afvalwater loopt ongezuiverd in de rivier. Die situatie willen we aanpakken in samenspraak met instanties die ons op dat terrein kunnen adviseren. We denken aan een eigen waterzuiveringsinstallatie. In dat verband nemen we contact op met de bevoegde diensten.

Doel 10.5: Het regenwater van de molen wordt afgevoerd via de goot van het woonhuis. De regenwaterpijpen van de molen zelf zijn aan vernieuwing toe. Het afvoerssyteem van regenwater kunnen we benutten door een regenwaterput aan te leggen en dit te gebruiken voor toiletspoeling en eventueel andere toepassingen.

Doel 10.6: Door het in de grond heien van stalen borstweringen achter het woonhuis, is er een grote scheur ontstaan, in het midden, ter hoogte van de gang. Naast de trap gaapt een grote scheur. De scheuren dienen gedicht te worden en de evolutie verder opgevolgd.

Bij het herstellen van het dak kan het aanbrengen van een ringbalk voor meer stabiliteit en verankering zorgen.

Doel 10.7: Het woonhuis is niet geïsoleerd: het dak is belegd met kunstleien. Voordien waren het dakpannen. De vensters zijn nog enkel glas. Ook de gang, aansluitend op de voordeur en achterdeur is een tochtgat. Naar energieverbruik moet het woonhuis een volledige revisie ondergaan. Een aantal ramen werden vervangen door PVC-ramen. We denken aan een restoratie daarvan

Doel 10.8: De elektrische installatie is aan volledige vernieuwing toe.

Doel 10.9: De verwarmingsketel met stookolie staat in de kelder. Ook het verwarmen van het woonhuis dient op een ecologisch verantwoorde manier herzien te worden. Omwille van overstromingsgevaar is een installatie in de kelder uitgesloten.

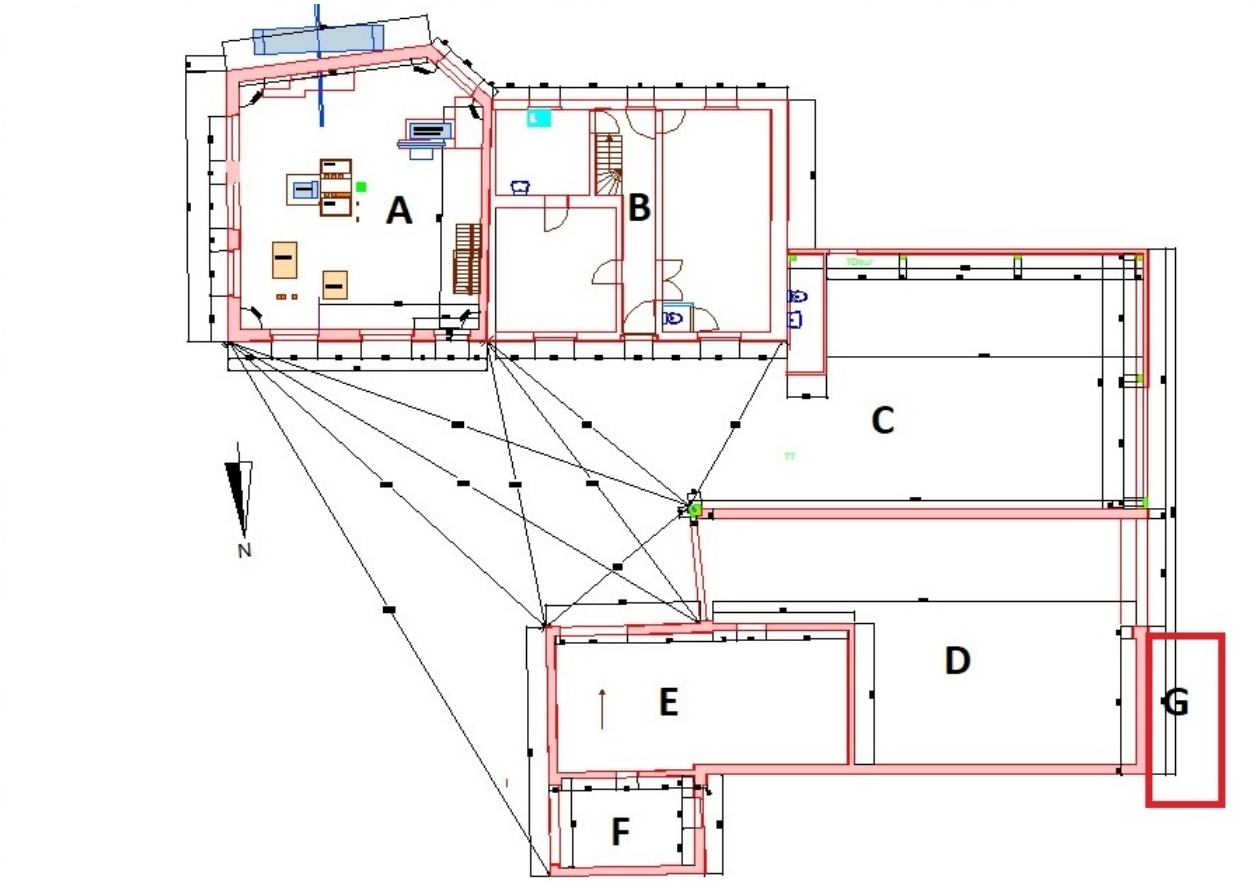
Doel 10.10: De ruimte naast de woonkamer, aan de rechterzijde van de gang is nu quasi ongebruikt. Het is er vochtig en duister. Om een leefbare ruimte te creëren moet er meer buitenlicht binnengetrokken worden en moet de configuratie herbekeken worden. Op zolder liggen twee deuren met geciseleerd glas, die vroeger de scheiding uitmaakten in het midden van die ruimte.

Doel 10.11: De zolder wacht op een nieuwe plankenvloer. De dakramen zijn in slechte staat.

Doel 10.12: De keuken is heel onpraktisch met kasten uit vezelplaat. Enkel de vloer uit Basèclesmarmer is waardevol.

Doel 10.13: De beplanting aan de achterzijde van het woonhuis bestaat uit sparren en sierstruiken. De achtergevel is begroeid met klimop. We denken eraan om die zaken te verwijderen en te vervangen door een beukenhaag. De klimop vervangen we door druivelaars of muurperelaars. De wijzigingen qua beplanting rond de gebouwen bespreken we graag met OE en VMM voor de oeverbeplanting.

5.3. Erkenning als ZEN-erfgoed

Deel A: watermolen en gebouw zijn in hun geheel erkend als ZEN-erfgoed.

6. OPSOMMING VAN DE WERKZAAMHEDEN

Voorbeschouwing

In november 2043 wordt ik 89 jaar. Alstgodbelieft, zei ons ma altijd.

Als ik aan de molen, mijzelf en mijn voorganger denk, dan dacht ik tot 75 jaar actief te kunnen zijn. Tot 70 jaar molenactiviteiten en verbouwen, na 70 jaar enkel molenactiviteiten. Idealiter.

Als ik op die basis verder denk, raak ik tot 2030. Nog niet halfweg ons beheersplan.

Zijn we goed bezig ? Is dat enigszins realistisch ? Of lopen we Orwell achterna ?

Misschien beginnen we best met een planning die voor ons haalbaar is en houden we het voor de rest op prognoses. Zelfs het haalbare is een prognose.

Na 2030 gaan we te werk met vijfjaarlijkse controles en geven we telkens gevolg aan de bevindingen in die verslagen

a In grote lijnen

Timing	**Infrastructuur gebouwen**			**Maal activiteiten**	**Landschap**	**Alternatieve energie**
	Molenhuis	**Schuur**	**Molen**			
2018		Afbreken silo's		Gemiddeld twee dagen per week		
		Vertikale steun herstellen onder balk.				
		Gaten in de muur dichtmetselen.				
		Aanbrengen nutsleidingen				
	Schilderen raam gelijkvloers	Nadenken over al dan niet verwarmd deel en concept errond.	Decaperen en schilderen deuren op alle verdiepingen.		Zomer 2018: pop-up café	Nadenken met partners over aanwending alternatieve energie voor verwarming

						woonhuis en vergaderzaal .
	Controle en herstel goten en aflopen regenwater	Aanbrengen nutsleidingen en wachtleidingen onder vloer	Controle en herstel goten en aflopen regenwater			
		Egaliseren vloer en aanbrengen isolatie.	Binnentrap behandelen tegen houtworm		Onderhoud aanlegsteiger aan Mark	
		Plaatsen dorpels vooraan en achteraan	Verwering bakstenen achter waterrad bepleisteren met watervaste kalklaag	Winter 2018: informatie zoeken over traditionele pelmolens.	Planning maken met OE en VMM ivm beplanting molensite	
		Gieten gepolijste betonvloer			Aanvraag kapvergunning sparren langs Heetveldemeer sbeek	
2019		Verwijderen rolluik achteraan		Werken aan speltpelmac hine	Planten meidoornhaag langs Mark	
		Plaatsen ramen en dubbele deur achteraan		Aanvraag indienen voor molenstenen en buil in samenspraak met molenbouwe r Wieme.	Planten haagbeukhaag achter woonhuis langs Mark	
		Plaatsen wand vergaderruimte				
		Plaatsen raam achter huidige toegangspoort schuur			Maaien begroeiing langs Mark op perceel 496	
		Plaatsen dubbele deur zijkant: ingang			Rooien sparren langs Heetveldemeer	

		via loods.			sbeek	
		Wegnemen en recuperen pannen van schuur				
		Plaatsen onderdak met acoustische isolatie op dak schuur, herstellen pannendak				
2020	Plannen saneringswerken molenhuis: isolatie, nieuwe structuur, concept, lichtinval.	Bouwen sanitair blok in loods.	Plannen dakbedekking drogerij.	Nieuwe buil bouwen, aangedreven door waterkracht	Maaien begroeiing langs Mark op perceel 496	
		Plannen waterzuivering voor afvalwater		Plaatsen nieuwe molenstenen	Snoeien hagen	
		Aanleggen waterzuivering afvalwater		Aanvraag indienen herstel Crossley		
2021		Verwijderen eternitleien op woonhuis.			Maaien begroeiing langs Mark op perceel 496	
		Herstellen dak woonhuis met pannen				
		Herstellen goten dak woonhuis				
2022			Vernieuwing dak drogerij.	Crossley herstellen	Snoeien hagen en maaien Markoever	
2023				Herstellen en ombouwen zeven in	Snoeien hagen en maaien Markoever	

				Midget. Gesloten delen openwerken in functie van reiniging.		
2024	Sanering molenhuis interieur keuken en eetkamer			Midget oppoetsen en herschilderen	Snoeien hagen en maaien Markoever	
2025	Sanering molenhuis nieuwe ramen in kamer links			Aansluiting maken voor drijfkracht in functie van Midget	Snoeien hagen en maaien Markoever	
		Verwijderen werfwagon en bouwvallig afdak achter schuur			Heraanleg boomgaard	
2026			Platforms in drogerij herstellen		Snoeien hagen en maaien Markoever	
2027	Verwarming woonhuis: bestuderen wat kan met alternatieve energie.				Snoeien hagen en maaien Markoever	
2028					Snoeien hagen en maaien Markoever	Plannen alternatieve energiewin-ning via waterkracht: mogelijk-heden onderzoeken

2029					Snoeien hagen en maaien Markoever	Realiseren alternatieve energiewin-ning via waterkracht:
2030					Snoeien hagen en maaien Markoever	Realiseren alternatieve energiewinning via waterkracht:
2030	Vanaf dan voeren we telkens vijfjaarlijkse controles uit met Monumentenwacht en volgen we de adviezen van die controles op. Wij doen dat of onze opvolgers, met hun goedvinden.					
2040	600 jaar een draaiende Heetveldemolen: groot, uitbundig feest.					
2031 - 2043	Permanent kijken we uit naar mensen of organisaties van mensen, die dit project samen met anderen uit de wijde omgeving verder kunnen dragen. We zoeken in dat tijdskader naar samenwerkingsvormen die onze doelstellingen met of zonder ons verder kunnen zetten.					

b Nu in detail

We zijn uitgegaan van de doelstellingen, geformuleerd in Hfdst. 5. We hebben die doelstellingen geconcretiseerd.

Groene doelstellingen

Een aantal doelstellingen zijn belangrijk voor onze werking maar zijn niet te vertalen in concrete werkzaamheden. Die doelstellingen hebben we onder Hfdst.6 groen ingekleurd. We vinden die doelstellingen ook belangrijk in de context van het concept Open Monument. Ook daarom hebben we eraan gehouden die te vermelden.

Doelstelling 1.

De huidige Heetveldemolen behouden, onderhouden, laten functioneren en verder ontwikkelen
van het instrumentarium van de molen en de toegankelijkheid van de gebouwen optimaliseren.

Doel 1.1: We trachten het molengebouw zo goed mogelijk te onderhouden. Er werd contact opgenomen met Monumentenwacht om samen de gebouwen en omgeving te onderzoeken.

Nr doelstelling	Aard der werken	Vooropgestelde datum	Partners	Eenmalig	Terugkerend	Vrijstelling toelating
1.1.a	In kaart brengen inplanting geheel	Oktober 2017	Met architect Jef Merckaert, Fons Claessens, M&H.	X		N.v.t.
1.1.b	Niveau's bepalen op kaart ivm waterhuishouding	Oktober 2017	Met architect en Hans van VMM	X		N.v.t.
1.1.c	Overleg met Monumentenwacht	Voorjaar 2017	M&H		X	N.v.t.
1.1.d	Restaureren of vernieuwen ramen naar oorspronkelijk model. Vervangen van PVC schrijnwerk door houten schrijnwerk naar historisch model. Dit is een herwaarderingsingreep.	Zomer 2016	Paul Bienvenu & Hubert De Weerdt	X		
1.1.e	Vernieuwen elektriciteit	Najaar 2016	Peter Limbourg Fons Claessens Hubert De Weerdt	X		
1.1.f	Kaleien muren molen binnenin. Kaleien zolderverdiep:	Winter 2016-17 Winter 2018 - 19	Hubert De Weerdt	X		
1.1.g	Integreren dossier Monumentenwacht in Beheersplan	Winter 2017-18	H & M	X		N.v.t.
1.1.h	Insijpeling van water bij ramen aan de kant van het rad controleren	Winter en voorjaar 2018	Hubert	X		N.v.t.
1.1.i	Decaperen en herschilderen deuren gelijkvloers, verdiep 1 en 2.	Zomer 2018	Hubert en Monique	X		

1.1.j	Vernieuwen goten en aflopen molen: nieuwe zink.	Zomer 2018	Reeds gevraagd aan dakwerker, nog niet gebeurd	X		
1.1.k	Controle en reparaties dak en dakgoten	Zomer 2018	Reeds gevraagd aan dakwerker, nog niet gebeurd	X		
1.1.l	Trappen binnen behandelen tegen houtworm	Zomer 2018	Monique Van Ongevalle	X		
1.1.m	Verwering buitenmuur achter waterrad bepleisteren met watervaste kalkmortel	Zomer 2019	Hubert De Weerdt	X		
1.1.n	Maalsluis: tandwielen regelmatig smeren en doorroeste delen vervangen	Zomer 2018	Hubert De Weerdt Peter Limbourg		X	N.v.t.
1.1.o	Maalsluis: hout vernieuwen	2021	Molenbouw Wieme	x		
1.1.p	Vernieuwen beschadigde plankenvloer rond bevochtiger op zolder	2025	Hubert De Weerdt			
1.1.q	Vernieuwen plankenvloer op verdiep	2030	Hubert De Weerdt			
1.1.u	Bij werken aan maalsluis dragen we zorg voor de flora daar aanwezig: tongvarens e.d.	2021	Hubert De Weerdt Molenbouw Wieme			N.v.t.

Doel 1.2: Het maalmechanisme vraagt onderhoud en opvolging. De aandrijving van de industriële bloemmolen, de Midget Maxima Roller werkt, maar met een zeer grote ecologische voetafdruk. Om met de Midget te werken draait een achtcilinder Dieselmotor die elektriciteit opwekt en op zijn beurt een elektromotor aandrijft.
Dat alles terwijl we beschikken over een waterrad dat ons groene energie oplevert.
Voor het aandrijven van de Midget is er een alternatief: de oude monocilindermotor in de molen zelf. Die kan nog starten maar dient gereviseerd te worden.
Intussen kiezen we ervoor om uitsluitend te werken met waterkracht.
We gebruiken nu een DDD builmachine om meel tot bloem te zeven.
Dat vraagt om een aantal aanpassingen en het bestaande instrumentarium vraagt constant onderhoud.

Nr doelstelling	Aard der werken	Vooropgestelde datum	Partners	Eenmalig	Terugkerend	Vrijstelling toelating
1.2.a	Vernieuwen steenkist	Zomer 2017	Peter Limbourg Hubert De Weerdt	X		
1.2.b	Nieuwe meelgoot voor steenkoppel	Najaar 2017	Peter Limbourg Hubert De Weerdt	X		
1.2.c	Vernieuwen kop jacobsladder,verdeler en graangoten naar molensteen en haverwals	Winter 2017-18	Peter Limbourg Hubert De Weerdt		Jaarlijkse controle	
1.2.d	Op gelijkvloers twee planken vervangen door stuk plexiglas om jacobsladders te zien werken. Ook de venstertjes vernieuwen.	Zomer 2018	Hubert De Weerdt	X		

Doel 1.3: De huidige molenstenen zijn kunststenen met radiale panden. Een van de stenen was en is nog steeds gebarsten. De stenen voldoen om meel te maken, maar alles kan beter. Nu we meer gaan werken met waterkracht is het aangewezen de werking van de molenstenen te optimaliseren.
We hebben een koppel natuurstenen molenstenen op het oog. We denken ook reeds lang aan het laten vervaardigen van een traditionele builmachine (een zeeftoestel) eveneens aangedreven met waterkracht. Op die manier kunnen we het functioneren van de molen verder optimaliseren.

Nr doelstelling	Aard der werken	Vooropgestelde datum	Partners	Eenmalig	Terugkerend	Vrijstelling toelating
1.3.a	Aanvraag nieuwe molenstenen besproken met molenbouwer Wieme	2015	Kris Wieme	X		N.v.t.
1.3.b	Buil en molen DDD overgenomen van Tijs Buelens	Voorjaar 2016	Tijs Buelens Tim Aerts	X		N.v.t.
1.3.c	Maaltechniek verbeterd na molenbezoek te Gouda in Nederland	Najaar 2015	Pajottenlandse molenaars	X		N.v.t.
1.3.d	Nieuwe buil maken aangedreven met waterkracht: bezoek aan bestaande installaties, planning en uitvoering.	Najaar 2020	Peter Limbourg Hubert De Weerdt	X		N.v.t.

1.3.e	Plaatsen nieuwe natuurstenen molenstenen door molenbouwers Wieme	2021	Molenbouw Wieme	X		

Doel 1.4: Om graan te malen van plaatselijke producenten dient dit graan te worden gepoetst. De molen beschikt over de nodige machines. Ook de aandrijving van die machines willen we met waterkracht realiseren.

Nr doelstelling	**Aard der werken**	**Vooropgestelde datum**	**Partners**	**Eenmalig**	**Terugkerend**	**Vrijstelling toelating**
1.4.a	Zoeken naar mogelijkheid om met waterkracht graan te kuisen	Lente 2017	Peter Limbourg Hubert De Weerdt	X		N.v.t.
1.4.b	Plaatsen van lange riem om volledige werkas te laten draaien	Lente 2017	Peter Limbourg Hubert De Weerdt	X		
1.4.c	Verwijderen ongebruikte riemen op as	Lente 2017	Peter Limbourg	X		
1.4.d	Vernieuwen graangoot en kop elevator voor kuismachine	Zomer 2017	Peter Limbourg Hubert De Weerdt	X		
1.4.e	Vernieuwen trilzeven en kast zeven	Zomer 2017	Peter Limbourg Hubert De Weerdt	X		
1.4.f	Verplaatsen ongebruikte raspmachine	Zomer 2017	Peter Limbourg Hubert De Weerdt	X		N.v.t.
1.4.g	Verwijderen ongebruikte goot vroeger gebruikt als bevochtiger	Zomer 2017	Peter Limbourg Hubert De Weerdt	X		x
1.4.h	Plaatsen van smeerpotjes onderde lagers van de assen op het verdiep: zo vermijden we oplopende olie op de muren	Zomer 2018	Peter Limbourg Hubert De Weerdt	X		N.v.t.

Doel 1.5: De keuze om voornamelijk met waterkracht te werken neemt niet weg dat we ook de werking van de cilindermolen willen optimaliseren. De huidige aandrijving met een achtcilinder dieselmotor die elektriciteit opwekt voor een centrale elektromotor van 70 ampère is in deze tijd onbetaalbaar. We wensen de originele monocilinderdieselmotor te laten reviseren en die opnieuw te gebruiken als aandrijving. We zoeken techniekers die dit werk kunnen realiseren.

Nr doelstelling	Aard der werken	Vooropgestelde datum	Partners	Eenmalig	Terugkerend	Vrijstelling toelating
1.5.a	Geschikte technici vinden om monocylinder Crossley te reviseren - studie	2020	Gekwalificeerde technici, nog te zoeken.	X		N.v.t.
1.5.b	Dossier indienen bij Onroerend Erfgoed voor monocylindermotor Crossley en operationeel maken Midget. Maxima Roller Mill - restauratie	2020	Hubert &Monique	X		N.v.t.
1.5.c	Herstellen monocylindermotor Crossley	2021		X		
1.5.d	Oppoetsen en aanpassen van midget om eenvoudig te kunnen onderhouden	2022-23	Hubert & Peter	X		
1.5.e	Zeefgedeelte uitrusten met roestvrij stalen zeven die we kunnen openen op te poetsen	2022-23	Hubert & Peter	X		
1.5.f	Vlakke schroeven voor transport gemalen goederen bereikbaar maken voor onderhoud en poetsen.	2022-23	Hubert & Peter	X		
1.5.g	Aandrijving Midget realiseren met kleine elektromotor(en) onafhankelijk van andere functies in de molen. Nu gebeurt alles via een centrale motor die alles aandrijft. Dat zorgt voor overkill.	2022-23	Hubert & Peter	X		
1.5.h	Een nieuwe elektrische aansluiting aanvragen en realiseren met drijfkracht in functie van werking Midget.	2024	Hubert	X		
1.5.i	De midget opnieuw gebruiken als maalstoel voor fijne bloem	2024	Hubert		X	

Doel 1.6: De molenaarskoepel Vlaamse Molens heeft overlegd met het Voedselagentschap (FAVV). We wensen ons in orde te stellen met de regelgeving van het Federaal Agentschap. We voorzien een aantal noodzakelijke en logische aanpassingen naar de actuele regelgeving toe. We denken hierbij aan een nieuwe steenkist, die op een eenvoudige manier kan geopend worden en gepoetst. Ook aan de meelgoten zullen wat aanpassingen noodzakelijk zijn. We kijken verder uit naar een inspectieverslag van de molen.

Nr doelstelling	**Aard der werken**	**Vooropgestelde datum**	**Partners**	**Eenmalig**	**Terugkerend**	**Vrijstelling toelating**
1.6.a	Oppoetsen en vernieuwen deksel van cycloon van oude bevochtiger, tevens uitlaat van haverwals op verdiep	Lente 2017	Peter & Hubert	X		
1.6.b	Vernieuwen horizontale graanaanvoer met schroef van Archimedes voor haverwals			X		
1.6.c	Vernieuwen beplanking graankist molenstenen en deurtje voorzien om te kunnen poetsen			X		
1.6.b	Nieuwe meelgoot maken voor haverwals	Zomer 2018	Peter & Hubert	X		
1.6.c	Aansluiting in roestvrij staal voor cycloon	Zomer 2018	Smid	X		
1.6.d	Roestvrijstalen kraag voor molenstenen	Lente 2018	Smid	X		
1.6.e	Nagaan welke beschermingsmiddelen tegen meelmot biologisch in orde zijn	Lente 2018	Mola – collega's molenaars FAVV		X	

Doel 1.7: Een uitbreiding van het instrumentarium kan bestaan uit de installatie van een pelmolen. In onze streken bestaat die traditie niet (meer?) om gepelde granen te eten. Een pelmolen stelt ons eveneens in staat om ruwe spelt te pellen. Reeds jaren brengt een plaatselijke landbouwer spelt naar de molen. Een pelmolen is een nuttig instrument dat kan werken op waterkracht. Andere granen zoals tarwe, gerst en haver kunnen gepeld gegeten worden als rijst. In Nederland en Noord-Frankrijk bestaat die traditie nog. Een Nederlandse bedrijf dat molenstenen giet, maakt ook nog pelstenen. Dat is een oude droom.

Nr doelstelling	Aard der werken	Vooropgestelde datum	Partners	Eenmalig	Terugkerend	Vrijstelling toelating
1.7.a	Onderzoeken of we met de afgedankte raspmachine niet in staat zijn om spelt te pellen, eventueel binnenkant DDD molen bezetten met rasp en molen afstemmen als pelmolentje. Experimenteren.	Zomer 2019	Peter Limbourg Hubert De Weerdt		X	N.v.t.
1.7.b	Molen in Retranchement bij Cadzand bezoeken met aandacht voor pelstenen en constructie steenkist. Informatiebezoek	Zomer 2018	Peter Limbourg Hubert De Weerdt	X		N.v.t.

Doel1.8: Vroeger was de molen een gesloten machine, waar bezoekers nooit verder kwamen dan het gelijkvloers. Op opendeurdagen komen buurtbewoners en geïnteresseerden een kijkje nemen. Dat veronderstelt een aantal veiligheidsmaatregelen. We hebben die risico's in kaart gebracht en een risico-analyse gemaakt. Er zijn nog een aantal ingrepen noodzakelijk. Ook dat moet planmatig gebeuren.

Nr doelstelling	Aard der werken	Vooropgestelde datum	Partners	Eenmalig	Terugkerend	Vrijstelling toelating
1.8.a	Procedures uitwerken: wat is mogelijk bij bezoek: vb: stagiairs molenaars, 5 volwassenen, groep kinderen, etc. Veiligheidsprocedures tijdens feestelijkheden etc	Zomer 2018	Fons Claessens Emmanuel Raskin		X	N.v.t.
1.8.b	Risicoanalyse opnieuw overdoen en knelpunten noteren	Zomer 2018	Fons Claessens	X		N.v.t.

1.8.c	Dikke touwen en bordjes om de trappen af te sluiten.	Zomer 2018	Hubert	X		x
1.8.d	Hekje aangebracht aan het waterrad sluiten bij activiteiten met kinderen en bij het draaien van het rad.	Zomer 2018	Hubert		X	N.v.t.
1.8.e	Aanbrengen signalisatie: hoe een molentrap afdalen.	Zomer 2018	Hubert	X		x
1.8.f	Aanbrengen signalisatie: kraantjes met putwater is geen drinkwater	Lente 2018	Hubert	X		x

Doelstelling 2: De culturele functie van de molen als historisch en industriëel – archeologisch monument verzorgen.

Doel 2.1 : Realiseren van belevingsruimte in de schuur

Nr doelstelling	Aard der werken	Vooropgestelde datum	Partners	Eenmalig	Terugkerend	Vrijstelling toelating
2.1.a	Plan maken met architect voor het realiseren van een bezoekersruimte in de schuur en een sanitaire installatie, rekening houdend met het grotere geheel en gebruik van de aangrenzende ruimtes.	Najaar 2017 – voorjaar 2018	Jef Merckaert, Fons Claessens, Marjolijn, Monique en Hubert en vele anderen	X		N.v.t.
2.1.b	Afbreken silo's in schuur	Najaar 2017 Voorjaar 2018	Hubert, Patrick, Peter, Fons	X		
2.1.c	Vernieuwen verticale balk, onder gebinte	Voorjaar 2018	Hubert, Patrick, Peter, Fons	X		
2.1.d	Verwijderen vermolmde zoldering, laatste deel	Najaar 2018	Hubert, Patrick, Peter, Fons	X		
2.1.e	Oostengevel schuur: waterinfiltratie onderzoeken en oplossen.	Najaar 2018	Hubert	X		
2.1.f	Aangetaste houten balken beschermen, zo niet vervangen.	Najaar 2018	Hubert	X		
2.1.g	Plaatsen dorpels vooraan en achteraan in de	Voorjaar 2019	Fons - Hubert	X		

	schuur.					
2.1.h	Leidingen voor nutsvoorzieningen voorzien onder vloer	Voorjaar 2019	Hubert	X		
2.1.i	Aanvullen en gieten betonvloer	Voorjaar 2019	Aannemer	X		
2.1.j	Plaatsen van dubbele deur en glazen wand achteraan in de schuur ter vervanging van rolluik	Voorjaar 2019	Paul Bienvenu	X		
2.1.k	Plaatsen glazen wand achter schuurpoort vooraan.	Voorjaar 2019	Paul Bienvenu	X		
2.1.l	Plaatsen dubbele deur aan de zijkant vooraan in de schuur, verbinding met de loods	zomer 2019	Paul Bienvenu	X		
2.1.m	Bouwen sanitaire ruimte in loods	najaar 2019	Aannemer	X		
2.1.n	Organiseren van atelier in de loods	Zomer 2018	Hubert -Peter	X		
2.1.o	Nieuwe elektrische installatie in de schuur	Voorjaar 2020	Peter en Hubert	X		
2.1.p	Aanbrengen onderdak en opnieuw bedekken met deels gerecupereerde en deels nieuwe pannen.	Voorjaar 2021	Hubert	X		
2.1.q	Verplaatsbare wand bouwen tussen grote ruimte en smaller deel vooraan in de schuur (vergaderruimte)	Zomer 2020	Aannemer	X		
2.1.r	Audio-visuele toepassingen gebruiken in ontvangstruimte: beamer, tv-toestel, etc.	Zomer 2020			X	
2.1.s	Stoelen en tafels, aangepast meubilair in onthaal- en knutselruimte	Lente 2019	Brouwer Silly	X		
2.1.t	Boekenstand met publicaties over de molen en omgeving	Zomer 2019	Verenigingen	X		
2.1.u	Dossier opmaken voor bakoven	Lente 2024	Hubert & Monique	X		

2.1.v	Afbreken vervallen bakovengebouw	Lente 2024	Hubert	X		
2.1.w	Heropbouw bakoven volgens plan Monumentenwacht voor doe-activiteiten met molenproducten	Seizoen 2026	Hubert & Sander	X		
2.1.x	Betonnen steunbalk gieten onder afgebroken moederbalk. Met metselwerk afwerken.	2019	aannemer			
2.1.y	Bij plaatsing onderdak de gezakte dakspant terug op zijn plaats zetten.	2019	aannemer			

Doel 2.2 : Samenwerking met Erfgoed Galmaarden en erfgoedcel Pajottenland – Zennevallei, in functie van verder historisch onderzoek en gedeelde interesse rond erfgoed.

Nr doelstelling	Aard der werken	Vooropgestelde datum	Partners	Eenmalig	Terugkerend	Vrijstelling toelating n.v.t.
Doel 2.2.a	Samenwerken rond verschillende thema's die kaderen binnen het project "Water en Wind" thema 1: Galmaardse Molens.	Publicatie zomer 2017	Luc Cromphout Hubert De Weerdt	X		
2.2.b	Organisatie van wandel- en fietstochten rond Galmaardse Molens	Publicatie mei 2018	Regionaal Landschap P&Z		X	
2.2.c	Organisatie van wandel- en fietstochten rond molens van Galmaarden, Herne en Bever.	Zomer 2017	Regionaal Landschap P&Z, Herinneringen, Erggoed Galmaarden		X	
2.2.d	Molenapps installeren en gebruiken : molendag mei 2018	Mei 2018	Regionaal Landschap en Erfgoed Galmaarden	X		
2.2.e	Opzoekingswerk rond Molens en de Mark.	Publicatie 2022	Hubert De Weerdt Luc Cromphout	X		
2.2.f	Molens en de Mark, samenstellen en publiceren	Publicatie 2022	Hubert De Weerdt Luc Cromphout	X		

2.2.g	Transgenerationeel werken: opzoekingswerk en uitschrijven artikels	2018-19	Hubert De Weerdt Luc Cromphout	X		
2.2.h	Voorbereiden werk rond Stevinisme in Pajottenland	2020	Hubert De Weerdt Luc Cromphout	X		
2.2.i	Samenstelling en publicatie werk rond stevinisme	2020	Hubert De Weerdt Luc Cromphout	X		
2.2.j	Samenwerking trachten op te zetten met de buren ivm de Heetveldesite. Onderzoek en registratie rond de Heetveldeboerderij – brouwerij.	2018 en volgende	Hubert De Weerdt Monique Van Ongevalle		X	
2.2.k	Artikel maken rond Heetveldesite in functie van publicatie rond de Mark	2022	Hubert De Weerdt Luc Cromphout	X		

Doelstelling 3: De folkloristische traditie rond de molen behouden: de Pauwelviering.

Nr doelstelling	Aard der werken	Vooropgestelde datum	Partners	Eenmalig	Terugkerend	Vrijstelling toelating n.v.t.
3.1	Bijwonen vergaderingen van de Pauwelgilde.	5 vergaderingen per jaar vanaf 2017	Patrick en Hubert		X	
3.2	Het traditionele feest en de voorbereidingen ervan zijn onlosmakelijk met de molen verbonden en worden bij elk bezoek vermeld.	permanent	Hubert en Monique		X	
3.3	Malen van 100 kg rogge voor de Pauwelbroodjes	Jaarlijks eind december	Hubert		X	
3.4	Op de eerste zaterdag na Nieuwjaar: ontvangen van de Pauwelbende in de molen. Er wordt met bloem gegooid .	Jaarlijks eerste zaterdag van januari	Hubert, Monique, Richard en Patrick		X	

3.5	Opruimen koer molen met hogedrukreiniger	Jaarlijks eerste zaterdag van januari	Hubert en Monique		X	
3.6	Bijwonen van het Pauwelfeest de laatste zondag van januari	Laatste zondag van januari	Hubert & Patrick		X	
3.7	Deelnemen aan organisatie eetfestijn Pauwelgilde	Jaarlijks in september	Hubert & Patrick		X	

Doelstelling 4: De educatieve functie naar kinderen en volwassenen toe: zelf organiseren van activiteiten en mogelijkheden voorzien om de gebouwen ter beschikking te stellen voor andere organisaties.

Nr doelstelling	Aard der werken	Vooropgestelde datum	Partners	Eenmalig	Terugkerend	Vrijstelling toelating
4.1	Realiseren van een aangepaste ontmoetingsruimte om activiteiten met kinderen en/of volwassenen te organiseren in de schuur	Zomer 2019 - 2021	Regionaal Landschap P&Z; Erfgoedcel P&Z Heetveldemolen VZW Leaderproject Pajottenland +	X		
4.2	De molen jaarlijks gebruiken als tentoonstellingsruimte tgv Open Monumentendag	Vanaf 2016 twee weekends in september, jaarlijks.	Hubert De Weerdt Monique van Ongevalle Luc Cromphout		X	N.v.t.
4.2.a	Installeren van aangepaste verlichting	Zomer 2017	Hubert De Weerdt Peter Limbourg Luc Cromphout	X		
4.2.b	Bouwen van tentoonstellingpanelen	Zomer 2018	Hubert De Weerdt		X	
4.3	Volgen van vorming in functie van het ontvangen, begeleiden en opzetten van activiteiten met kinderen.	Na 2019	Hubert De Weerdt		X	
4.3.a	Een bezoek aan de molen voor kinderen zien als een beleving, niet als een museumbezoek. Zorgen voor belevingsactiviteiten: de kinderen aanzetten tot handelen, tot activiteit. Daarvoor is een geschikte ruimte nodig, met	Na 2019	Hubert De Weerdt		X	N.v.t.

	werktafels, multimedia, een oven, etc.					
4.4	In samenwerking met volwassenenvorming Archiduc: fotografiesessies organiseren	2017 – 2018 – en volgende	Archiduc Heetveldemolen VZW		X	N.v.t.
4.5	Samen met Werner, Loes en Sander Godfroid baksessies organiseren in Bever. Wij brengen cursisten aan en leveren bloem en meel.	2016 – 2017 - 2018	Werner – Loes – Sander Regionaal Landschap Heetveldemolen VZW		X	N.v.t.
4.6	Nu de molen en soms het molenhuis, later de schuur gebruiken als vergaderlokaal voor de organisaties waarmee we samenwerken.	Na 2019	Openstellen vergaderlokaal		X	N.v.t.
4.7	In de toekomst: ter beschikking stellen van de schuur naar andere organisaties toe, om kleine evenementen te organiseren, die kaderen binnen de doelstellingen van de VZW.	Na 2019	Openstellen vergaderlokaal en schuur		X	N.v.t.
4.8	Samenwerking met medewerker van Puratos: Stefaan Capelle ivm werken met zuurdesem. Onthaal en maalactiviteiten voor bezoekers Puratos.	2017 – 2018 – en verder	Hubert De Weerdt Monique Van Ongevalle		X	N.v.t.
4.9	Organiseren van evenement met verhalen over zuurdesem en de zuurdesembibliotheek door Stefan Capelle	OMD 2018	Hubert De Weerdt Monique Van Ongevalle Stefan Capelle	X		N.v.t.
4.10	Installeren werkplaats en opbergkasten materiaal in de loods.	Lente 2018	Hubert De Weerdt Peter Limbourg Patrick Wauters	X		x

Doelstelling 5: Een documentatie- en experimenteercentrum uitbouwen voor hernieuwbare energie

Nr doelstelling	Aard der werken	Vooropgestelde datum	Partners	Eenmalig	Terugkerend	Vrijstelling toelating n.v.t.
5.1	We maken de keuze om zoveel mogelijk, bijna uitsluitend te werken met de energie van het water. Dat is een streefdoel bij elke aanpassing binnenin de molen.	2017 en volgende	Beslissing Heetvelde VZW	X		
5.2	Samen met Pajotpower en Ecopower zoeken naar de mogelijkheden om energie op te wekken door het gebruik van de waterkracht.	2017 en volgende	Pajotpower	X		
5.3	Er naar stereven om energiewinning, energiebeleid en verantwoordelijkheid dichter bij de gewone man te brengen	2017 en volgende	Pajotpower		X	
5.4	Bij het aanleggen van een vistrap door VMM samen zoeken naar mogelijkheden om tevens energie op te wekken.	2020 en volgende	VMM - Pajotpower	X		
5.5	De activiteiten van Pajotpower aan de bezoekers van de molen voorstellen.	2018 en volgende	Pajotpower - Heetveldemolen VZW		X	
5.6	In de schuur het procede van opwekken van energie met waterkracht visualiseren	2020 en volgende	Pajotpower - Heetveldemolen VZW	X		

Doelstelling 6 : Een ontmoetingsplaats opbouwen, onderhouden en verder ontwikkelen voor wandelaars, bezoekers, geïnteresseerden, cursisten, buurtbewoners.

Nr doelstelling	Aard der werken	Vooropgestelde datum	Partners	Eenmalig	Terugkerend	Vrijstelling toelating n.v.t.
6.1	Toevallige voorbijgangers, wandelaars zijn altijd welkom. De molen is een ontmoetingsplaats.	Permanent	Hubert & Monique		X	
6.2	Voor wandelgroepen verzorgen we regelmatig een rondleiding in de molen of organiseren we een wandeling met verhalen uit de omgeving.	Doorheen het werkjaar	Hubert & Monique		X	
6.3	Na de publicatie over de Galmaardse molens kregen we een aantal mensen op bezoek met bijkomende documentatie en verhalen. We zijn dankbaar voor dergelijke ontmoetingen en willen dat in de verf zetten.	Doorheen het werkjaar	Hubert & Monique		X	
6.4	Cursisten van de molenaarscursus kunnen in de molen stage lopen.	Doorheen het werkjaar	Hubert & Monique		X	
6.5	Tijdens de zomermaanden wil een medewerker een pop-up café organiseren. We bouwen daarom een caravan om tot een bar op wielen.	Zomer 2018	Peter Limbourg		X	
6.6	Eind mei organiseren we een molendag samen met het Regionaal Landschap. We leggen in overleg de thema's vast. Mei 2018; de molenapp met molenwandelingen en fietstochten.	Elk jaar in mei	Heetvelde VZW Regionaal Landschap P & Z Erggoed Galmaarden		X	
6.7	Open Monumentendag (tweede zondag september) spreiden we over 2 weekends, rond een centraal thema en met een tentoonstelling	2 weekends rond OMD in september	Heetvelde VZW Regionaal Landschap P & Z Erggoed Galmaarden		X	

	van een of meer plaatselijke kunstenaars. Thema 2018: bakovens.					
6.8	Op molendagen willen we samenwerken met het dagcentrum in Tollembeek, Mensen van het dagcentrum steken een handje toe bij de bediening van de bezoekers.	molendagen	Zonnelied - Oude Pastorij Tollembeek		X	
6.9	Herwig Vande Voorde, de zoon van Jan, schonk de werktuigen en werkbank van zijn vader aan de molen. Jan was een notoir beeldhouwer, gespecialiseerd in traditionele speculaasplanken en planken voor couques de Dinant. In november organiseren we een weekend met op zaterdag een sessie koekenplanken kappen en op zondag bakken we speculaas.	Weekend in november, jaarlijks	Plaatselijke beeldhouwers		X	
6.10	Met een vrij grote frequentiestellen we de molen open voor andere organisaties : een organisatie van radio Klara: Weg van klassiek met concert in de molen. Seed Ceremony met Future Farmers, een internationaal kunstenaarscollectief in samenwerking met het Mukha.	occasioneel	Heetvelde VZW op vraag		X	
6.11	Onderhouden van aanlegsteiger voor vissers	jaarlijks			X	

Doelstelling 7 : De molenomgeving, ingebed in een groter regionaal geheel, valoriseren: de Dender-Markvallei, het Pajottenland, het Land van Edingen.

De directe molenomgeving heeft wat bomen en struiken betreft, een facelift nodig.

Samen met mensen van het Regionaal Landschap en Onroerend Erfgoed willen we een plan opmaken over nieuwe aanplantingen rond de molen. Op dit ogenblik staan er heel wat overjaarse sparren langs de oerver van de Mark. Het uitzicht wordt belemmerd en de bodem en de rivier verzuurd. De meidoornhaag die langs de Munkbaan tot aan de brug loopt, kunnen we wellicht verlengen. Voor een rij sparren langs de Heetveldemeersbeek vragen we een kapvergunning aan. We wensen de landschappelijke waarde van de gehele site terug te waarderen.

Nr doelstelling	Aard der werken	Vooropgestelde datum	Partners	Eenmalig	Terugkerend	Vrijstelling toelating
7.1.a	Omzagen en hakselen sparren langs de Mark	2026- 2027 Dit werk is in juli 2018 uitgevoerd	VMM	X		
7.1.b	Aanvragen kapvergunning voor de sparren langs de Heetveldemeersbeek	2025	Gemeente Galmaarden	X		
7.1.c	Rij sparren langs de Heetveldemeersbeek omzagen en verwijderen	2021	Heetveldemolen Regionaal Landschap, Onroerend Erfgoed	X		
7.2.a	Onderhandelen met buurman, Onroerend Erfgoed en Regionaal landschap voor aanplanting en onderhoud oude en nieuwe doornhaag langs Munkbaan, ook langs weiden buur.	2025	Heetveldemolen, buurman, gemeente Galmaarden Regionaal Landschap, Onroerend Erfgoed		X	
7.2.b	Planten nieuwe doornhaag	2018 langs Mark Het overige deel 2026/2027	Heetveldemolen, buurman, gemeente Galmaarden Regionaal Landschap, Onroerend Erfgoed	X		

7.3.a	Heraanleg boomgaard op ham achter de schuur.	2028 - 2029	Heetveldemolen VZW	X		
7.3.b	Aanplanten perenhaag langs muur loods	2028 - 2029	Heetveldemolen VZW	X		
7.3.c	Verwijderen klimplanten achtergevel huis	2019	Heetveldemolen VZW		X	
7.3.d	Aanplanten leiperen of druivelaars langs achtergevel huis	2028-2029	Heetveldemolen VZW	X		
7.4.a	Nieuwe behuizing hond des huizes	2019	Heetveldemolen VZW	X		
7.4.b	Elektronische afsluiting voor hond des huizes	Lente 2018	Heetveldemolen VZW	X		
7.5	Oeverbegroeiing kunnen we bekijken in overleg met de medewerkers van VMM, de dienst die nu de oevers beheert.	2027	Heetveldemolen VZW - VMM	X		
7.6	Wandelpad langs de Mark volledig ontsluiten van Viane tot in Edingen	Hopelijk 2018-2019	Heetveldemolen, buurman, gemeente Galmaarden Regionaal Landschap, Onroerend Erfgoed	X		
7.7	Achter het molenhuis haagbeuken haag planten	2019	Eigen initiatief		X	
7.8	Heraanleg boomgaard op de ham	2026	In samenspraak met O.R.		X	
7.9	De bomenrij langs de Heetveldemeersbeek vervangen door oude populiersoorten (bv robusta)	2026	In samenspraak met O.R.		X	

Aard der werken	**Eenmalig**	**Terugkerend**	**Vrijstelling toelating**
Onderhoud vegetaties			
• Regulier maaibeheer met afvoer van maaisel • Reguliere (na)begrazing inclusief onderhoud van de veekering en toebehoren • Plaatsing van veekering en toebehoren • Regulier kappen van hakhout, struwelen en dergelijke	 x	x x x	

Omvormingsbeheer vegetaties			
• Omvormingswerkzaamheden zoals kappen, ontwortelen, stronkenfrezen, maaien, strooisel harken en het afvoeren van het vrijgekomen organisch materiaal	x		
Onderhoud houtig erfgoed			
• Onderhoudsbeheer van houtig erfgoed		x	
Herstelbeheer houtig erfgoed			
• Herstelbeheer voor houtig erfgoed	x		
Beheer van het waterhuishoudingssysteem en waterpartijen			
• Regulier beheer van lijnvormige elementen • Herstel van lijnvormige elementen • Regulier beheer van waterpartijen • Herstel van waterpartijen	 x x	x x 	
Beheer van wegen en paden			
• Regulier beheer zoals het maaien en vrijstellen van wegen en paden, inclusief de afvoer van de vrijgekomen materialen • Plaatselijk herstel van wegen en paden • Algemeen herstel van wegen en paden	 x	x x 	
Overige werken die de erfgoedwaarde ten goede komen			
• Uitvoeren van beplantingen, beschermingsmaatregelen voor specifieke soorten en beplantingen, het verwijderen van afval en gebiedsvreemde materialen en dergelijke meer	x	x	

Doelstelling 8 : Netwerken ontwikkelen met andere organisaties uit de streek en met gelijkaardige doelstellingen: bv. molenverenigingen, regionale organisaties, organisaties met gelijkaardige doelen.

Nr doelstelling	Aard der werken	Vooropgestelde datum	Partners	Eenmalig	Terugkerend	Vrijstelling toelating n.v.t.
8.1	Onderhouden van netwerk met Mola, adviescentrum voor molens in Oost-Vlaanderen en ver daarbuiten.	permanent	Mola – Heetveldemolen VZW		X	
8.2	Voor de molenaarsopleiding, als verbindingspersoon en organisator van overlegmomenten met allerlei instanties kunnen we altijd beroep doen op Alain Gaublomme, voorzitter van VZW Vlaamse Molens, tevens redacteur van het tijdschrift Vlaamse Molens.	permanent	Vlaamse Molens – Heetveldemolen VZW		X	
8.3	Voor informatie allerhande, voor historiek en als beheerder van de website Belgische Molendatabase en redacteur van Molenecho's, kunnen we terecht bij Lieven Denewet.	permanent	Molenecho's – Heetveldemolen VZW		X	
8.4	Samenwerking met dienst Onroerend Erfgoed	permanent	Heetveldemolen VZW		X	
8.5	Samenwerking met Monumentenwacht	permanent	Heetveldemolen VZW		X	
8.6	Samenwerking met molenaars uit de regio: Pedemolen, molen van Viane, Fonteintjesmolen, Flietermolen	permanent	Heetveldemolen VZW		X	
8.7	Samen werking met Regionaal Landschap P & Z	permanent	Heetveldemolen VZW		X	
8.8	Samenwerking met Erfgoedcel P&Z	permanent	Heetveldemolen VZW		X	

8.9	Samenwerking met Erggoed Galmaarden en Herinneringen uit Herne.	permanent	Heetveldemolen VZW		X	
8.10	Samenwerking met Werner Godfroid uit Bever	permanent	Heetveldemolen VZW		X	
8.11	Samenwerking met andere watermolens die in vergelijkbare omstandigheden werken: Hooibrugmolen in Grimbergen, Vanhauwermeirenmolen in Massemen.	permanent	Heetveldemolen VZW		X	
8.12	Samenwerking met Pajottenland * in een Leaderproject om een ontmoetingsruimte te realiseren in de schuur.	permanent	Heetveldemolen VZW		X	
8.13	Samenwerking met Regionaal Landschap in het project "Water en Wind – molens in het Pajottenland" rond de toekomst van onze molens.	permanent	Heetveldemolen VZW		X	

Doelstelling 9: Het produceren en verkopen van voeding voor mens en dier: producten van de molen. Netwerken ontwikkelen met gelijkaardige initiatieven: promoten van regionale producten, eerlijke en duurzame handel, meewerken als schakel voor voedselteams.

Nr doelstelling	Aard der werken	Vooropgestelde datum	Partners	Eenmalig	Terugkerend	Vrijstelling toelating n.v.t.
9.1.a	Aanmelden bij het Voedselagentschap.	Zomer 2018	Heetveldemolen VZW	X		
9.1.b	De richtlijnen van het voedselagentschap opvolgen.	Vanaf zomer 2018	Heetveldemolen VZW		X	
9.2	Participeren aan initiatief van het Regionaal Landschap om met producenten uit de omgeving en met	Vanaf najaar 2016	Boeren Tijs Buelens en Patrick Ruysschaert		X	

	streekeigen producten te werken.					
9.3	Samenwerken met de coöperatie van de Flietermolen om biogranen te verwerken.	Vanaf kennismaking met Julian Still	Coöperatieve Flietermolen		X	
9.4	Onze gebouwen openstellen voor initiatieven vanuit het Regionaal landschap en de coöperatie Flietermolen.	molendagen	Heetveldemolen VZW		X	
9.5	Bij evenementen gebruiken we Wereldwinkelproducten	Evenementen allerlei	Wereldwinkel Geraardsbergen		X	
9.6	De bieren die we serveren komen van de brouwerij van Silly, waar de Mark ontspringt. We kunnen ook beroep doen op de brouwerij voor allerlei horecamateriaal bij evenementen.	Evenementen allerlei	Brouwerij van Silly		X	
9.7	We gebruiken tevens producten met het Pajottenlandlabel. Ons fruitsap wordt geperst in de Fruitburcht in Bever.	Evenementen allerlei	De Fruitburcht Beven		X	
9.8	We werken mee aan het overleg tussen de verschillende bakhuizen op initiatief van het Regionaal Landschap.	Molendag september 2018	Heetveldemolen VZW		X	
9.9	We beschikken reeds over plannen voor het opnieuw opbouwen van het bakhuis achter de schuur.	2024-2025	Na overleg met onroerend Erfgoed	X		
9.10	Voorlopig wensen we een mobiel bakhuis te organiseren, een oven aan te kopen van het type Soupart.	September 2018	Heetveldemolen VZW	X		

Doelstelling 10: de laatste beroepsmolenaar van de Heetveldemolen in zijn omgeving en context laten wonen en zijn comfort garanderen. Het onderhoud van het molenhuis in samenspraak waarnemen. Het molenhuis en zijn bewoner, de laatste beroepsmolenaar met het nodige respect behandelen.

Nr doelstelling	Aard der werken	Vooropgestelde datum	Partners	Eenmalig	Terugkerend	Vrijstelling toelating
10.1	Op dit ogenblik is Richard op kortverblijf in een verzorgingsinstelling. We weten niet tot wanneer. Voor het geval hij terug naar huis komt, is zijn slaapkamer nu op het gelijkvloers geïnstalleerd.	ongekend	Hubert & Monique	X		N.v.t.
10.2	In de hoek van de kamer rechts is er een toilet geplaatst.	Lente 2017	Hubert De Weerdt Peter Limbourg	X		
10.3	Vooraan kunnen de nieuwe kelderramen niet open. Een verluchting vooraan is noodzakelijk. Verder onderzoeken, oplossing plannen en uitvoeren.	2020	Hubert De Weerdt	X		N.v.t.
10.4	Vanaf november 2017 is er een aansluiting op het waternet. Enkel de kranen voor het toilet en de kranen buiten blijven aangesloten op de waterput.	2017	Hubert De Weerdt Peter Limbourg Patrick Wauters	X		N.v.t.
10.5	Keuring aanvragen nieuwe aansluiting waternet.	Lente 2018	Infrax Hubert De Weerdt	X		N.v.t.
10.6	Voor de verbouwing van de schuur naar een onthaalruimte voorzien we een sanitair blok. Het sanitair kan ook gebruikt worden voor bezoekers. We plaatsen ook een douche voor mogelijke kampeerders in de toekomst.	Zomer 2020	Heetveldemolen VZW	X		
10.7	Het afvalwater van de sanitaire ruimte en andere voorzieningen in	Herfst 2020	Heetveldemolen VZW	X		

	de schuur worden verzameld achter de schuur. In overleg met de watermaatschappij zorgen we voor een ecologisch verantwoorde lozing.					
10.8	Regenwateropvang organiseren we eveneens achter de schuur. We trachten daar nuttig gebruik van te maken.	Herfst 2020	Heetveldemolen VZW	X		
10.9.a	De stabiliteit van het woonhuis dient verder opgevolgd. De scheur tussen de molen en het woonhuis groeit. - stabiliteitsstudie	permanent	Heetveldemolen VZW		X	
10.9.b	De gevolgen van het verzakken van het woonhuis dient binnenin aangepakt. Bijvoorbeeld naast de trap zijn er scheuren zichtbaar. We gaan die dichten.	2023	Heetveldemolen VZW	X		
10.10	Omwille van de stabiliteit is het wellicht wenselijk om onder de muurplaat een ringbalk te gieten.	2026	Heetveldemolen VZW	X		
10.11	De dakbedekking in kunstleien opnieuw vervangen door een pannendak met onderdak en isolatie is in de toekomst een noodzaak.	2027 Mogelijks gebeurt dit vroeger: de offerte werd reeds gevraagd aan aannemers.	Heetveldemolen VZW	X		
10.12	Een aantal ramen op de verdieping zijn vervangen door PVC-ramen met dubbele beglazing. De andere ramen o.a. de ramen op het gelijkvloers zijn eveneens aan vervanging toe. We bekijken dat ten gepasten tijde met de diensten van Onroerend Erfgoed. Vervangen van de pvc-ramen door houten ramen betekent een herwaardering van de erfgoedwaarden	Zomer 2018	Hubert & Monique	X		

10.13	Vanuit het woonhuis is van de waardevolle omgeving niets te merken. We vragen ons af of een uitbouw van het woonhuis naar de ham toe tot de mogelijkheden behoort. Nu is de kamer links van de gang, de vroegere schone plaats, een duistere zaak. Bespreken met architect en diensten Onroerend Erfgoed.	2026 of later	Hubert De Weerdt Monique Van Ongevalle Jef Merckaert Onroerend Erfgoed	X		
10.14	De elektrische installatie van het woonhuis is aan volledige vernieuwing toe. Dit bekijken we in het grotere geheel, samen met de installatie in de molen, de schuur en de loods.	2026 of later	Hubert De Weerdt Monique Van Ongevalle Jef Merckaert	X		
10.15.a	De stookketel van de centrale verwarming met stookolie bevindt zich nu in de kelder. Omwille van het overstromingsgevaar willen we die op termijn verwijderen en verplaatsen naar het gelijkvloers, eventueel in de molen.	2026 of later	Hubert De Weerdt Monique Van Ongevalle	X		
10.15.b	We bekijken verder hoe we de verwarming in het woonhuis op een zo ecologisch mogelijke manier kunnen realiseren. We laten onderzoeken of dat kan met een warmtepomp of met energie opgewekt via waterkracht.	2026 of later	Hubert De Weerdt Monique Van Ongevalle	X		
10.16.a	De configuratie van de ruimte en het gebruik ervan dient volledig herbekeken te worden. Nu is meer dan de helft van het gebouw ongebruikt. We zoeken naar functionele, comfortabele en gezellige oplossingen. We dienen plannen in met een mogelijke verbouwing aan het woonhuis, waarbij een uitbouw van het	2026 of later	Hubert De Weerdt Monique Van Ongevalle Jef Merckaert	X		

	woonhuis in de richting van de boomgaard overwogen wordt. Nu is er niets merkbaar van de prachtige omgeving.					
10.16.b	De zolder is nu een niet functionele weinig bruikbare stapelplaats van rommel. Binnen die ruimte kan een comfortabele studio met twee kamers ingericht worden.	2026 of later	Hubert De Weerdt Monique Van Ongevalle Jef Merckaert	X		
10.17	De keuken is nu weinig bruikbaar. Het fornuis werkt met gas uit een gasfles in een kastje ernaast. Op het afdruipvlak naast de wasbak kan men zelfs geen glas plaasen. Geen enkele kast sluit nog. Het waardevolle zijn de eiken deuren en de Basècles-vloer. Een renovatie dringt zich op.	2026 of later	Hubert De Weerdt Monique Van Ongevalle Jef Merckaert	X		
10.18.a	Restauratie dakgoot en klossen. De dakgoot achteraan is dringend aan een schilderbeurt toe. De houten versieringen en klossen verdienen onderhoud: een paar zijn verdwenen.	2018 --2019	Hubert De Weerdt Monique Van Ongevalle Jef Merckaert	X		
10.18.b	De aflopen van de goten vooraan en achteraan zijn eveneens aan onderhoud toe. Controleren op verstoppingen.	2018-19	Hubert De Weerdt Monique Van Ongevalle	X		
10.18.c	De aflopen van het woonhuis dienen ook opgenomen te worden in een globaal afwateringsplan, opgemaakt tgv de sanering van de schuur.	Planning verbouwing schuur 2018	Hubert De Weerdt Monique Van Ongevalle Jef Merckaert	X		
10.19	Het tuintje achter het huis, resultaat van het heien van metalen schutplaten met bovenop een betonnen balk als oeverbescherming, is overwoekerd door	2018-2019	Hubert De Weerdt Monique Van Ongevalle	X		

	sparren en struiken. De muur van de achtergevel is begroeid met klimop. Best wordt dit allemaal verwijderd. We kunnen langs de betonrand een beukenhaag aanplanten en langs de gevel leiperen planten of druivelaars. Met de bedoeling het onderhoud enigszins te beperken en de vochtigheid in de muren te reduceren.					
10.20	Wanneer de dakbedekking wordt vervangen, is het wenselijk om een ringbalk te gieten om de stabiliteit en de verankering van het gebouw te verbeteren.	2020	Dakwerker - aannemer		X	
10.21	De muren van de loods werden opgetrokken in snelbouwblokken. We wensen door een aangepaste beplanting met leibomen die muren minder te laten opvallen. We denken eraan dit te combineren met de aanplant van de boomgaard achter het huis en de schuur.	2025				

7. OPVOLGING EN EVALUATIE

De timing van de werken binnen een actieve molen is geen sinecure. Heel regelmatig dienen zich onderhoudswerken aan, die vooraf niet zijn in te schatten. Een voorbeeld: dit jaar, 2018, hebben we een bijzonder droge zomer meegemaakt. Alle aandrijfriemen zijn uitgezet onder invloed van de temperatuur. Ze werden allemaal ingekort. Heel wat houten constructies zijn gekrompen en vertonen kieren. Daar is nog werk aan. Ondertussen blijven er steeds onderhoudswerken nodig: vernieuwen van meelgoten, onderhevig aan slijtage; aanpassen van leidingen in functie van gemakkelijker poetsen; aanpassingen op vraag van het FAVV; aanpassingen om efficiënter te kunnen werken. Wekelijks werken op woensdag twee vrijwilligers aan die werkzaamheden.

Omwille van die omstandigheden, nemen we ons voor om constant de aanpassingen aan te vragen en de resultaten ervan te rapporteren. Een rapportering om de 6 maand wat de molen betreft, lijkt ons aangewezen.

De verslaggever is Hubert De Weerdt, opsteller van dit beleidsplan.

De schuur wordt op dit ogenblik aangepakt. We verwijderen nu drie graansilo's opgebouwd in de jaren 60 en 70 van vorige eeuw. Hier duiken regelmatig nieuwe elementen op: een afgebroken moederbalk, muren met gaten en afgebrokkelde hoeken, onoordeelkundig verwijderde balken en dergelijke. Ook hiervoor is een rapportering om de 6 maand noodzakelijk. Bij nieuwe ontdekkingen of verwikkelingen nemen we onmiddellijk contact op.

Voor de andere gebouwen, woonhuis, loods en drogerij kunnen we een andere rapporteringsfrequentie aanhouden.

We blijven ook de vijfjaarlijkse controle van de gebouwen door Monumentenwacht Vlaanderen opvolgen. In het verleden hebben we steeds nuttige tips gekregen. Heel wat gebreken hadden we zelf niet opgemerkt. Een bijkomende contole door derden laat ons toe de site door een andere bril te bekijken. Ook daarvan bezorgen we graag de verslagen.

Wanneer er aan die gebouwen werken worden gepland, verlopen die uiteraard volgens de klassieke procedure. Aanvraag met offerte en planning, verslag na uitvoering van de werken. In de meeste gevallen zal het hierbij gaan over werken waarvoor een toelating en/of erfgoedpremie wordt aangevraagd.

8. BIJLAGEN

Perimeter van gebied waarvoor beheersplan wordt opgemaakt (met schaal en N-pijl)	Zie hoofdstuk 1
Lijst van geplande werkzaamheden	Zie hoofdstuk 6
Lijst van handelingen waarvan de uitvoering vrijgesteld zal zijn van toelating	Zie hoofdstuk 6
Lijst van ZEN-erfgoed met aanduiding op kaart	Zie hoofdstuk 5.3
Lijst van open erfgoed met aanduiding op kaart	Zie hoofdstuk 1
Lijst van cultuurgoederen	Zie hoofdstuk 3
Bibliografie (overzicht referenties)	Zie hoofdstuk 2
Extra bijlagen	
Lijst van ontsluitingswerken voor open erfgoed	Zie bijlage 1
Lijst van werken aan bomen en struiken waarvoor toelating nodig is	Zie bijlage 2
Nota Open Erfgoed	Zie bijlage 3
Verslag toegankelijkheid Inter	Zie bijlage 4